

Prvo ću da očitam pakete koji će mi biti potrebni.	
In [1]:	<pre>#install.packages("colorspace") #install.packages("ggpubr") #install.packages("gridExtra") #install.packages("waffle") #install.packages("ggplot2") #install.packages("igraph") #install.packages("dplyr") #install.packages("magrittr") #install.packages("tidyr") #install.packages("car") #install.packages("plyr") #install.packages("plotly")</pre>
In [3]:	<pre>library(ggplot2) library(waffle) library(gridExtra) library(tidyr) library(igraph) #Ovaj paket omogućava da se napravi pajp line library(magrittr) library("plyr") library(dplyr) library(car) library(ggpubr) library(plotly)</pre>
In [4]:	<pre>getwd()</pre> <p>'C:/Users/Elvira/Desktop/AIV1'</p>

Baze podataka koje ću koristiti preuzela sam sa sajta kaggle.com, tačnije mogu se pronaći na sledećem linku: <https://www.kaggle.com/uciml/student-alcohol-consumption> (<https://www.kaggle.com/uciml/student-alcohol-consumption>)
Ovaj dataset se bavi učeničkim postignućima u dve Portugalske škole :

- "Gabriel Pereira"(GS) i
- "Mousinho da Silveira"(MS). U dosadašnjim istraživanjima utvrđeno je da prethodne školske ocene imaju mnogo veći uticaj na postignuća od demografskih promenljivih, nešto slično su zaključili i u istraživanju čije podatke koristim. Podaci su prikupljeni tokom školske godine 2005/2006. iz ove dve javne(državne) škole, iz regije Alentejo u Portugalu. Iako je postojao trend povećanja ulaganja u informacione tehnologije od vlade, većina portugalskih IS u javnim školama je tada bilo vrlo loše, oslanjali su se uglavnom na ručno pisane forme, što je takođe bio slučaj kad je rađeno istraživanje u ove dve škole. Dakle, baza podataka je formirana na osnovu dva izvora: 1.školskih izveštaja na papiru, koji uključuju samo mali broj atributa.(ocene iz tri perioda i broj izostanaka iz škole);

1. upitnika koji su korišćeni za dopunu prethodnih informacija. Dizajnirali su upitnike sa zatvorenim pitanjima (tj. sa unapred definisanim opcijama) koja se odnose na nekoliko:

- demografskih (npr. obrazovanje majke),
- socijalno / emocionalnih (npr. konzumiranje alkohola, kvalitet odnosa u porodici)
- i sa školom povezanih varijabli (npr. koliko je puta učenik u prošlosti pao odredjeni predmet) za koje se očekivalo da će uticati na konačne rezultate(ocene) učenika. Upitnik su pregledali školski profesionalci i testirali ga na malom uzorku od 15 učenika kako bi dobili povratne informacije. Konačna verzija sadržala je 37 pitanja na A4 formatu, a na to je odgovorilo 788 učenika. Posle je 111 odgovora odbačeno zbog nedostatka indetifikacionih podataka (neophodnih za spajanje sa školskim izveštajima). Konačno, podaci su integrisani u dva skupa podataka koje se odnose na časove matematike (sa 395 učenika) i portugalskog jezika (649 učenika). Sada ći navesti atribut(varijable) za obe baze student-mat.csv (Math course) i student-por.csv (Portuguese language course) (Opis datih atributa ostaviću na engleskom jeziku, jer su nazivi kolona uskladjeni upravo sa engleskim termininama):

1. school - student's school (binary: 'GP' - Gabriel Pereira or 'MS' - Mousinho da Silveira)
2. sex - student's sex (binary: 'F' - female or 'M' - male)
3. age - student's age (numeric: from 15 to 22)
4. address - student's home address type (binary: 'U' - urban or 'R' - rural)
5. famsize - family size (binary: 'LE3' - less or equal to 3 or 'GT3' - greater than 3)
6. Pstatus - parent's cohabitation status (binary: 'T' - living together or 'A' - apart)
7. Medu - mother's education (numeric: 0 - none, 1 - primary education (4th grade), 2 - 5th to 9th grade, 3 - secondary education or 4 - higher education)
8. Mjob - mother's job (nominal: 'teacher', 'health' care related, civil 'services' (e.g. administrative or police), 'at_home' or 'other')
9. Fjob - father's job (nominal: 'teacher', 'health' care related, civil 'services' (e.g. administrative or police), 'at_home' or 'other')
10. reason - reason to choose this school (nominal: close to 'home', school 'reputation', 'course' preference or 'other')
11. guardian - student's guardian (nominal: 'mother', 'father' or 'other')
12. traveltime - home to school travel time (numeric: 1 - <15 min., 2 - 15 to 30 min., 3 - 30 min. to 1 hour, or 4 - >1 hour)
13. studytime - weekly study time (numeric: 1 - <2 hours, 2 - 2 to 5 hours, 3 - 5 to 10 hours, or 4 - >10 hours)
14. failures - number of past class failures (numeric: n if 1<=n<3, else 4)
15. schoolsup - extra educational support (binary: yes or no)
16. famsup - family educational support (binary: yes or no)
17. paid - extra paid classes within the course subject (Math or Portuguese) (binary: yes or no)
18. activities - extra-curricular activities (binary: yes or no)
19. nursery - attended nursery school (binary: yes or no)
20. higher - wants to take higher education (binary: yes or no)
21. internet - Internet access at home (binary: yes or no)
22. romantic - with a romantic relationship (binary: yes or no)
23. famrel - quality of family relationships (numeric: from 1 - very bad to 5 - excellent)
24. freetime - free time after school (numeric: from 1 - very low to 5 - very high)
25. goout - going out with friends (numeric: from 1 - very low to 5 - very high)
26. Dalc - workday alcohol consumption (numeric: from 1 - very low to 5 - very high)
27. Walc - weekend alcohol consumption (numeric: from 1 - very low to 5 - very high)
28. health - current health status (numeric: from 1 - very bad to 5 - very good)
29. absences - number of school absences (numeric: from 0 to 93)

Ocene se odnose na Matematiku ili Portugalski jezik u zavisnosti od baze:

1. G1 - first period grade (numeric: from 0 to 20)
2. G2 - second period grade (numeric: from 0 to 20)
3. G3 - final grade (numeric: from 0 to 20, output target)

Citation Request: Please include this citation if you plan to use this database: P. Cortez and A. Silva. Using Data Mining to Predict Secondary School Student Performance.In A.Brito and J. Teixeira Eds.,Proceedings of 5th FUTure BUusiness TEChnology Conference (FUBUTEC 2008)pp.5-12, Porto, Portugal, April, 2008, EUROSIS, ISBN 978-9077381-39-7.
<http://www3.dsi.uminho.pt/pcortez/student.pdf> (<http://www3.dsi.uminho.pt/pcortez/student.pdf>)

```
In [79]: sm<-read.csv("C:/Users/Elvira/Desktop/AIV1/student-mat.csv",
                header = TRUE,
                sep = ',',
                stringsAsFactors = TRUE)

is.data.frame(sm)
head(sm)
tail(sm)
```

TRUE

school	sex	age	address	famsize	Pstatus	Medu	Fedu	Mjob	Fjob	...	famrel	freetime	goout	Dalc	Walc	health
GP	F	18	U	GT3	A	4	4	at_home	teacher	...	4	3	4	1	1	3
GP	F	17	U	GT3	T	1	1	at_home	other	...	5	3	3	1	1	3
GP	F	15	U	LE3	T	1	1	at_home	other	...	4	3	2	2	3	3
GP	F	15	U	GT3	T	4	2	health	services	...	3	2	2	1	1	5
GP	F	16	U	GT3	T	3	3	other	other	...	4	3	2	1	2	5
GP	M	16	U	LE3	T	4	3	services	other	...	5	4	2	1	2	5

	school	sex	age	address	famsize	Pstatus	Medu	Fedu	Mjob	Fjob	...	famrel	freetime	goout	Dalc	Walc	he
390	MS	F	18	U	GT3	T	1	1	other	other	...	1	1	1	1	1	5
391	MS	M	20	U	LE3	A	2	2	services	services	...	5	5	4	4	5	4
392	MS	M	17	U	LE3	T	3	1	services	services	...	2	4	5	3	4	2
393	MS	M	21	R	GT3	T	1	1	other	other	...	5	5	3	3	3	3
394	MS	M	18	R	LE3	T	3	2	services	other	...	4	4	1	3	4	5
395	MS	M	19	U	LE3	T	1	1	other	at_home	...	3	2	3	3	3	5

Na osnovu prvih 6 i poslednjih 6 kolona možemo da steknemo *prvi uvid u bazu* podataka koju ću koristiti, možemo primetiti i da je u obliku "data frame".

```
In [5]: apply(sm, 2, unique)

$school
'GP'  'MS'

$sex
'F'  'M'

$age
'18'  '17'  '15'  '16'  '19'  '22'  '20'  '21'

$address
'U'  'R'

$famsize
'GT3'  'LE3'

$Pstatus
'A'  'T'

$Medu
'4'  '1'  '3'  '2'  '0'

$Fedu
'4'  '1'  '2'  '3'  '0'

$Mjob
'at_home'  'health'  'other'  'services'  'teacher'

$Fjob
'teacher'  'other'  'services'  'health'  'at_home'

$reason
'course'  'other'  'home'  'reputation'

$guardian
'mother'  'father'  'other'

$traveltime
'2'  '1'  '3'  '4'

$studytime
'2'  '3'  '1'  '4'

$failures
'0'  '3'  '2'  '1'

$schoolsup
'yes'  'no'

$famsup
'no'  'yes'

$paid
'no'  'yes'

$activities
'no'  'yes'

$nursery
'yes'  'no'

$higher
'yes'  'no'

$internet
'no'  'yes'

$romantic
'no'  'yes'

$famrel
'4'  '5'  '3'  '1'  '2'

$freetime
'3'  '2'  '4'  '1'  '5'

$goout
'4'  '3'  '2'  '1'  '5'

$Dalc
'1'  '2'  '5'  '3'  '4'

$Walc
'1'  '3'  '2'  '4'  '5'

$health
'3'  '5'  '1'  '2'  '4'

$absences
' 6'  ' 4'  '10'  ' 2'  ' 0'  '16'  '14'  ' 7'  ' 8'  '25'  '12'  '54'  '18'  '26'  '20'  '56'  '24'  '28'  ' 5'  '13'  '15'
'22'  ' 3'  '21'  ' 1'  '75'  '30'  '19'  ' 9'  '11'  '38'  '40'  '23'  '17'

$G1
' 5'  ' 7'  '15'  ' 6'  '12'  '16'  '14'  '10'  '13'  ' 8'  '11'  ' 9'  '17'  '19'  '18'  ' 4'  ' 3'

$G2
' 6'  ' 5'  ' 8'  '14'  '10'  '15'  '12'  '18'  '16'  '13'  ' 9'  '11'  ' 7'  '19'  '17'  ' 4'  ' 0'

$G3
' 6'  '10'  '15'  '11'  '19'  ' 9'  '12'  '14'  '16'  ' 5'  ' 8'  '17'  '18'  '13'  '20'  ' 7'  ' 0'  ' 4'
```

- Ova funkcija mi se učinila vrlo korisna kako bi stekli uvid u **sve varjable** i koje su njihove **jedinstvene vrednosti** na nivou celog dataseta.

```
In [6]: dim(sm)

      395      33
```

Vidimo da su dimenziije 395x33

- Imamo 33 varijable, poslednje 3 su ocene iz 3 perioda.
- Imamo 395 ispitanika iz dve škole.

```
In [7]: sum(apply(sm, 2, is.na))

      0
```

- Nemamo nedostajućih (**NA**) vrednosti.

```
In [8]: str(sm)

'data.frame':   395 obs. of  33 variables:
 $ school      : Factor w/ 2 levels "GP","MS": 1 1 1 1 1 1 1 1 1 ...
 $ sex         : Factor w/ 2 levels "F","M": 1 1 1 1 1 2 2 1 2 2 ...
 $ age        : int   18 17 15 15 16 16 16 17 15 15 ...
 $ address     : Factor w/ 2 levels "R","U": 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ famsize     : Factor w/ 2 levels "GT3","LE3": 1 1 2 1 1 2 2 1 2 1 ...
 $ Pstatus    : Factor w/ 2 levels "A","T": 1 2 2 2 2 2 2 1 1 2 ...
 $ Medu       : int    4 1 1 4 3 4 2 4 3 3 ...
 $ Fedu       : int    4 1 1 2 3 3 2 4 2 4 ...
 $ Mjob       : Factor w/ 5 levels "at_home","health",...: 1 1 1 2 3 4 3 3 4 3 ...
 $ Fjob       : Factor w/ 5 levels "at_home","health",...: 5 3 3 4 3 3 3 5 3 3 ...
 $ reason     : Factor w/ 4 levels "course","home",...: 1 1 3 2 2 4 2 2 2 2 ...
 $ guardian   : Factor w/ 3 levels "father","mother",...: 2 1 2 2 1 2 2 2 2 2 ...
 $ traveltime : int    2 1 1 1 1 1 1 2 1 1 ...
 $ studytime  : int    2 2 2 3 2 2 2 2 2 2 ...
 $ failures   : int    0 0 3 0 0 0 0 0 0 0 ...
 $ schoolsup   : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 1 2 1 1 1 1 2 1 1 ...
 $ famsup     : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 2 1 2 2 2 1 2 2 2 ...
 $ paid       : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 2 2 2 2 1 1 2 2 ...
 $ activities : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 1 2 1 2 1 1 1 2 ...
 $ nursery    : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 1 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ higher     : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ internet   : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 2 2 2 1 2 2 1 2 2 ...
 $ romantic   : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 ...
 $ famrel     : int    4 5 4 3 4 5 4 4 4 5 ...
 $ freetime   : int    3 3 3 2 3 4 4 1 2 5 ...
 $ goout      : int    4 3 2 2 2 2 4 4 2 1 ...
 $ Dalc       : int    1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 ...
 $ Walc       : int    1 1 3 1 2 2 1 1 1 1 ...
 $ health     : int    3 3 3 5 5 5 3 1 1 5 ...
 $ absences   : int    6 4 10 2 4 10 0 6 0 0 ...
 $ G1        : int    5 5 7 15 6 15 12 6 16 14 ...
 $ G2        : int    6 5 8 14 10 15 12 5 18 15 ...
 $ G3        : int    6 6 10 15 10 15 11 6 19 15 ...
```

Pomoću funkcije srt() osim što vidimo da imamo data frame, njegove dimnezije, varijable, možemo da se upoznamo i sa tipom podataka za svaku varijablu, tj. barem kako smo mi očitali podatke.

Na osnovu toga možemo da vidimo da li za određene varijable treba da promenimo tip.

Zasada je sve u dobrom obliku, doćiće do nekih dodatnih sređivanja pre samih vizuelizacija koje planiram da prikažem.

Pre nego što krenem da se bavim detaljnijom analizom i postavim istraživačka pitanja želim da se bliže upoznam sa datasetom koji koristim. Za početak želim da vidim da li je odnos dečaka i devojčica u uzorku usklađen? Kakav je raspon starosti medju učenicima? itd.

```
In [9]: table(sm$sex)

      F      M 
208 187 

In [10]: colors <- c("orange", "blue")
colors

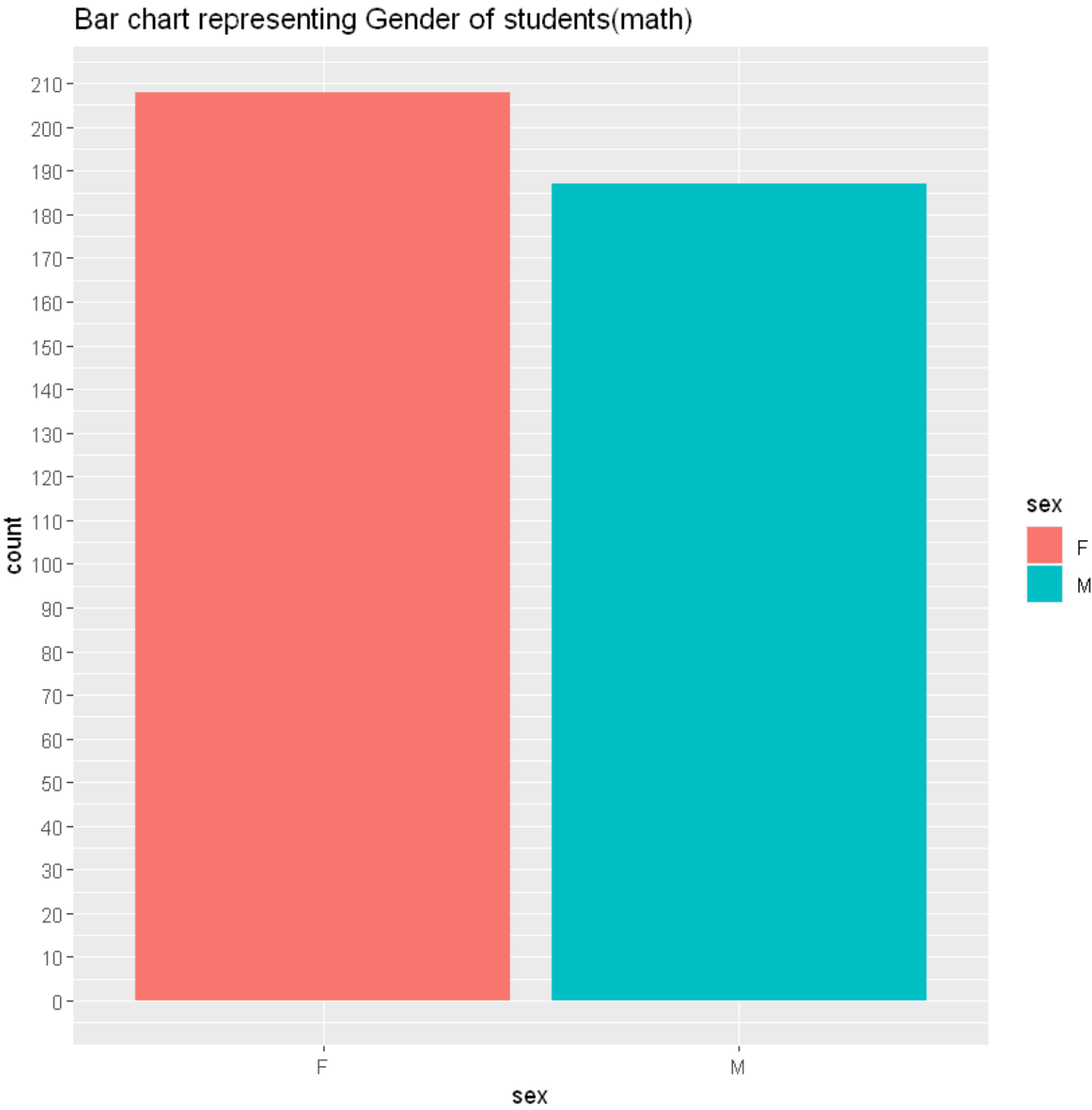
      'orange'  'blue' 

In [11]: df <- data.frame(gender_group = c("Male", "Female"),
                          count =c(187,208),
                          percentage_value = c(47.34, 52.65))
df

  gender_group count percentage_value
      Male      187         47.34
  Female      208         52.65
```

```
In [13]: sss<-ggplot(sm, aes(x=sex)) +
geom_bar(stat = "count",
aes(fill = sex))+
scale_y_continuous(breaks = seq(0,210,10))+
ggtitle("Bar chart representing Gender of students(math)")

sss
```

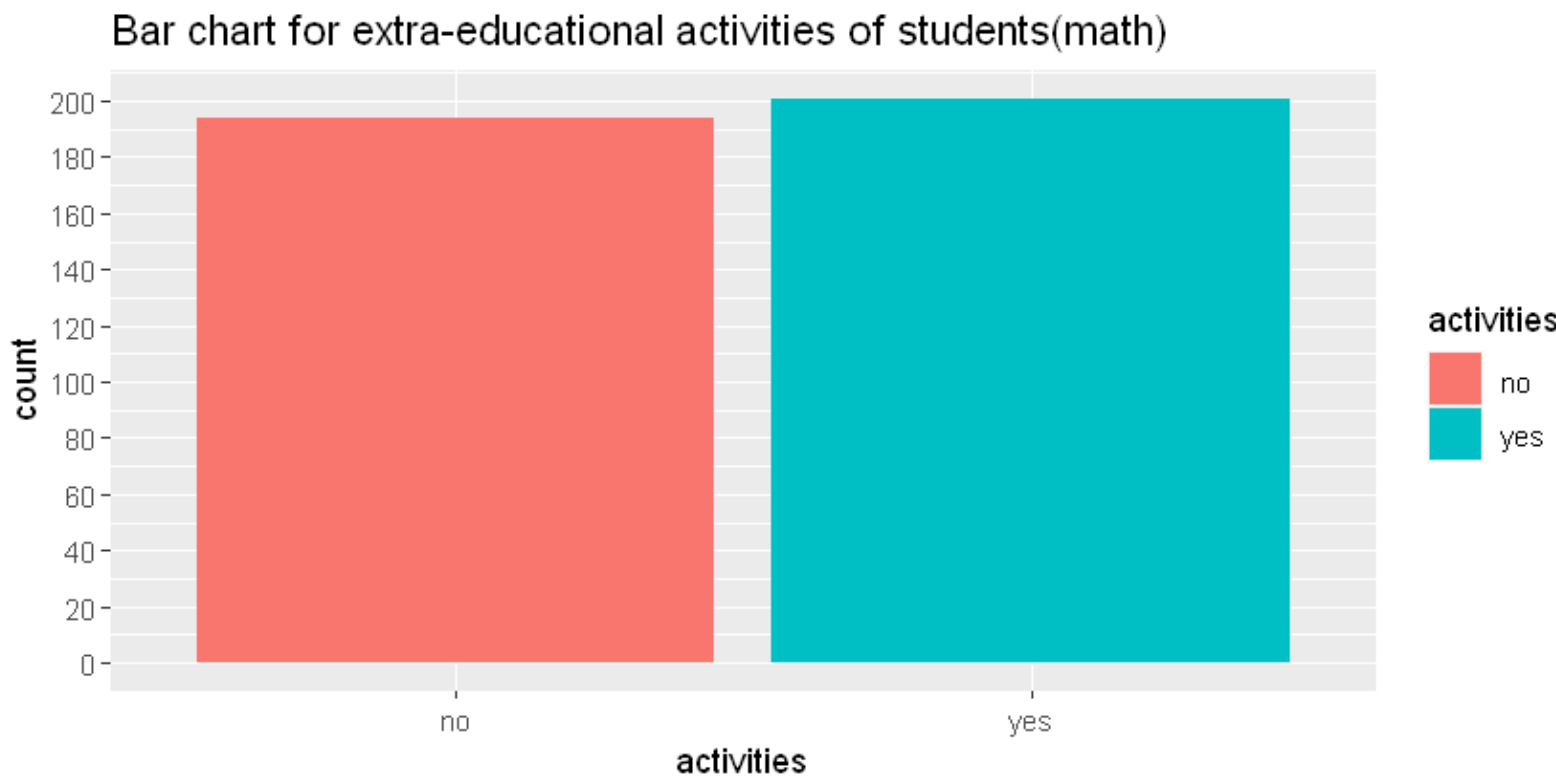
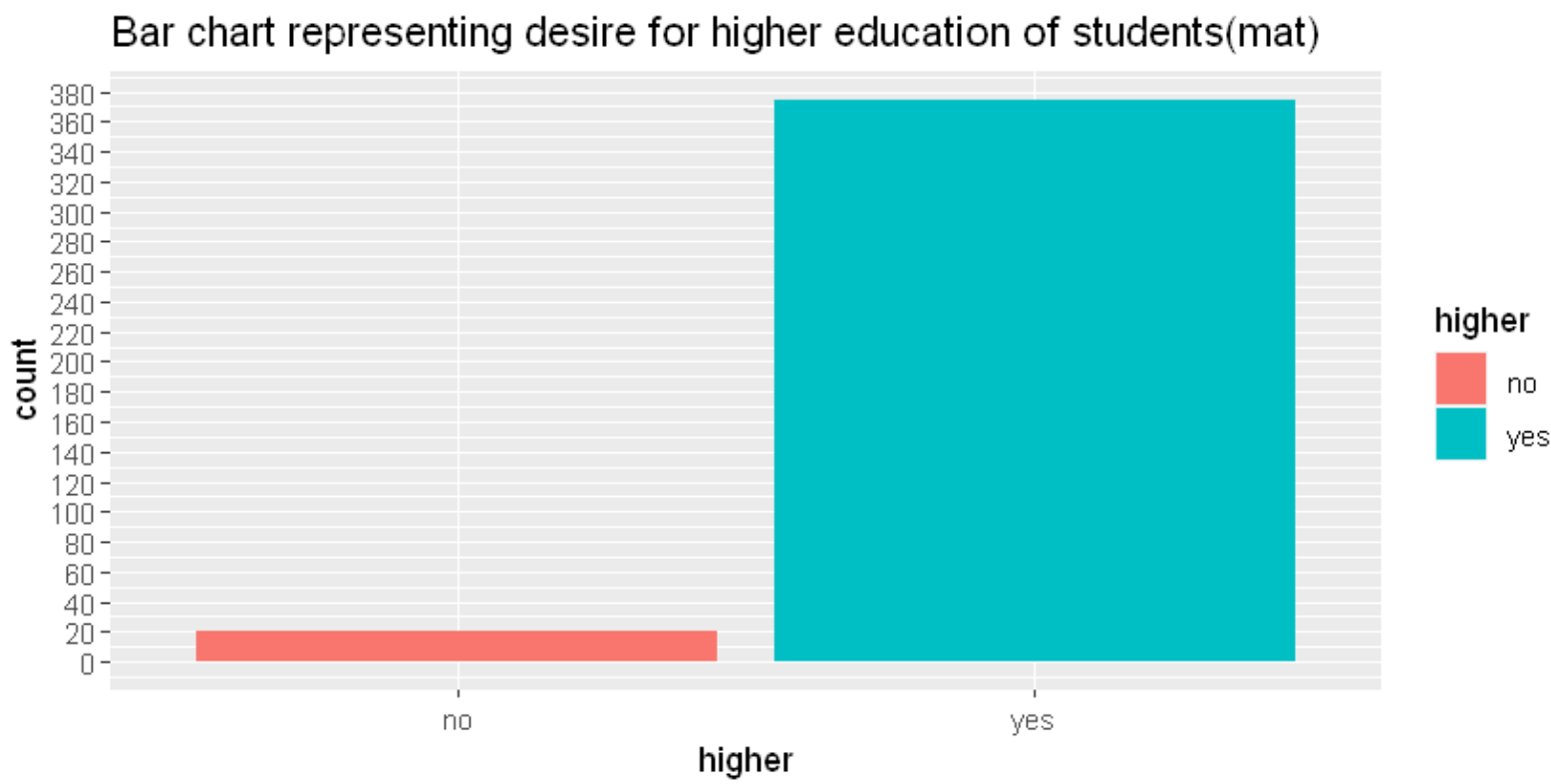


```
In [14]: table(sm$higher)
highbar<-ggplot(sm, aes(x=higher)) +
geom_bar(stat = "count",
aes(fill = higher))+
scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,20))+
ggtitle("Bar chart representing desire for higher education of students(mat)")

no yes
20 375
```

```
In [15]: table(sm$activities)
act<-ggplot(sm, aes(x=activities)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = activities))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,210,20))+
  ggtitle("Bar chart for extra-educational activities of students(math)")
grid.arrange(higbar,act,nrow=2)
```

no yes
194 201

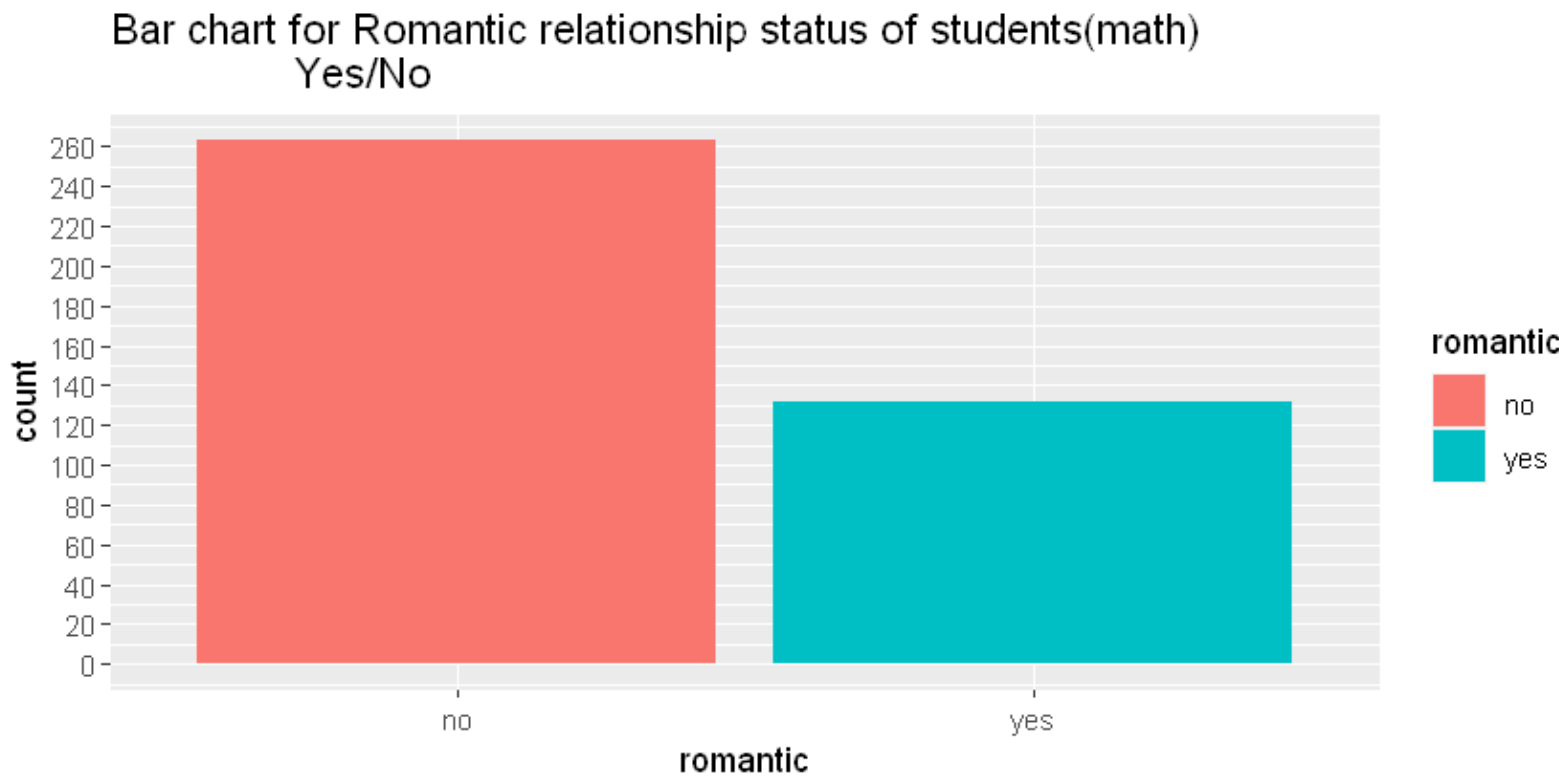
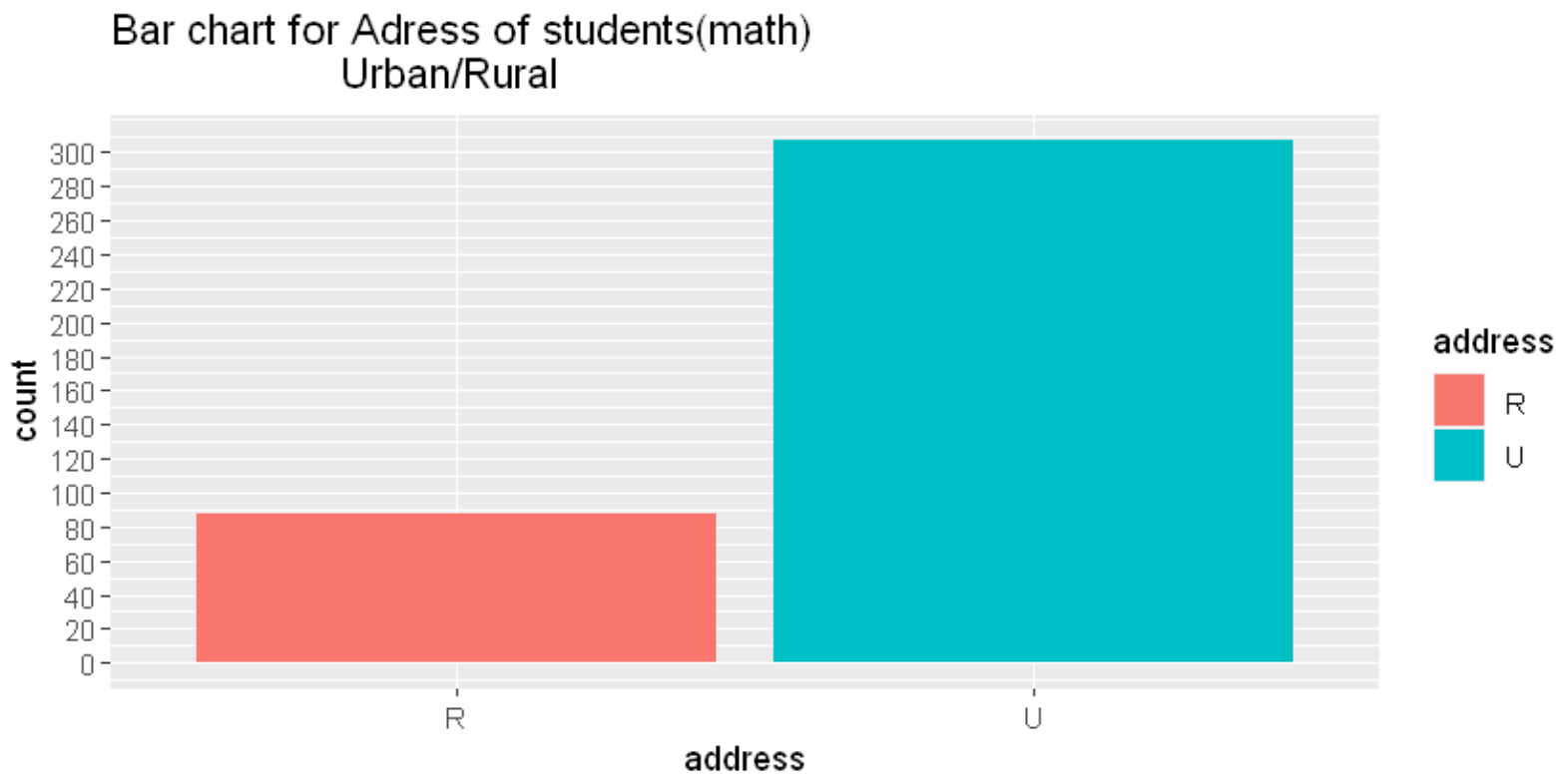


```
In [16]: table(sm$address)
adres<-ggplot(sm, aes(x=address)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = address))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,310,20))+
  ggtitle("Bar chart for Adress of students(math)\nUrban/Rural")
```

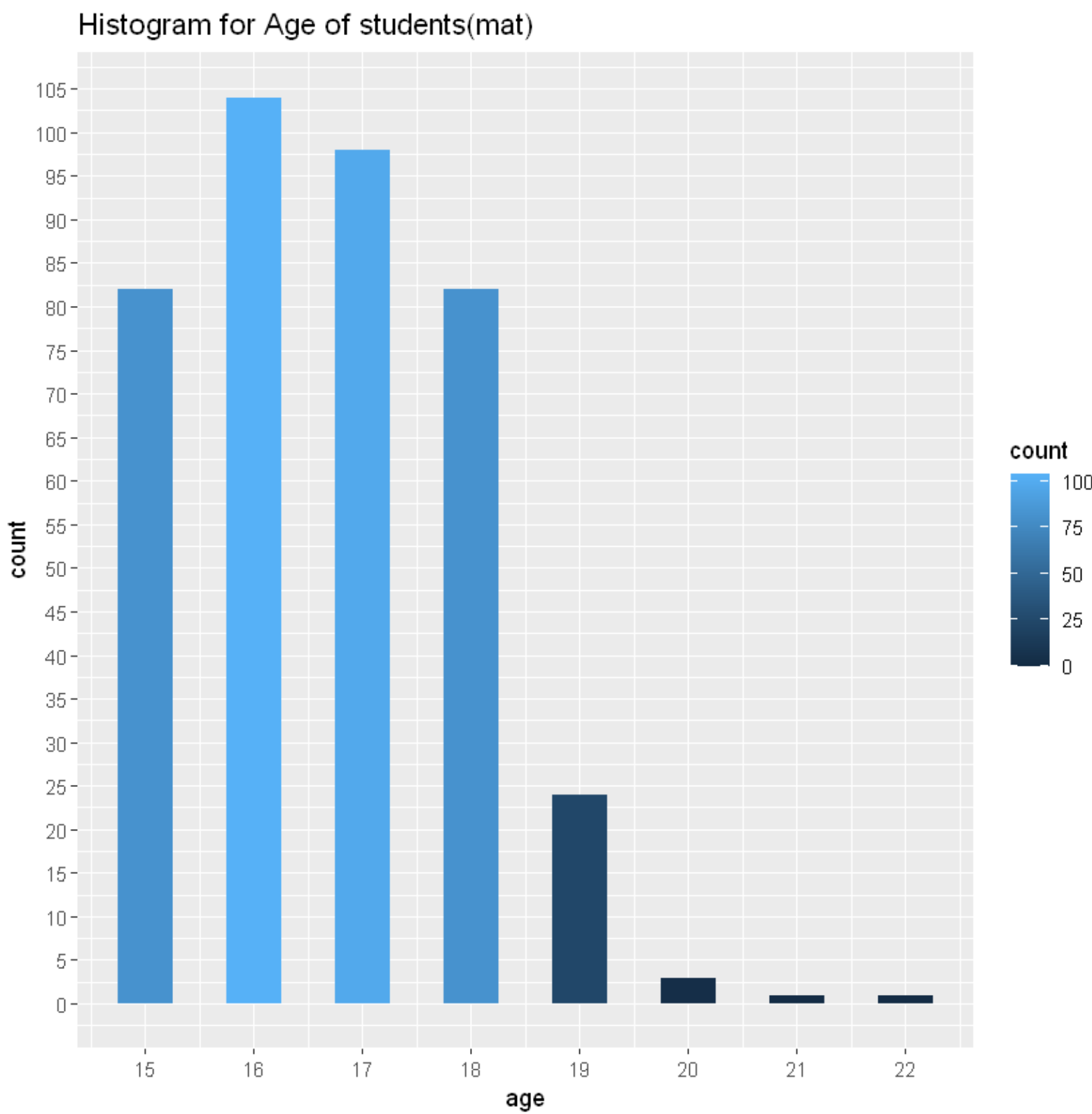
R U
88 307

```
In [17]: table(sm$romantic)
r<-ggplot(sm, aes(x=romantic)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = romantic))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,265,20))+
  ggtitle("Bar chart for Romantic relationship status of students(math)\nYes/No")
grid.arrange(adres,r,nrow=2)
```

no yes
263 132


```
In [18]: a<-ggplot(sm, aes(x=age)) +
  geom_histogram(binwidth = 0.5, aes(fill = ..count..))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,105,5))+
  scale_x_continuous(breaks = seq(0,22,1))+
  ggtitle("Histogram for Age of students(mat)")
a
```

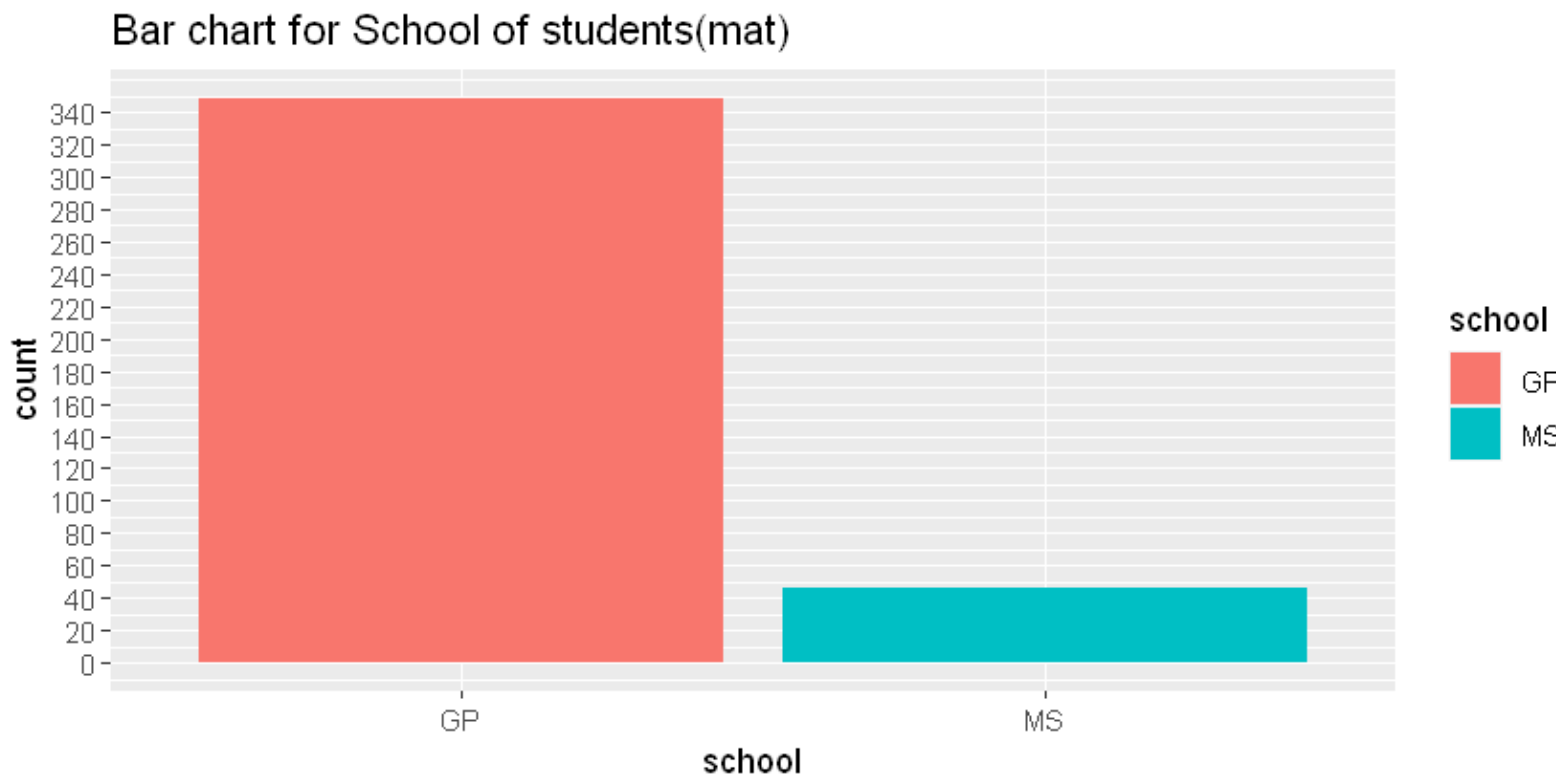
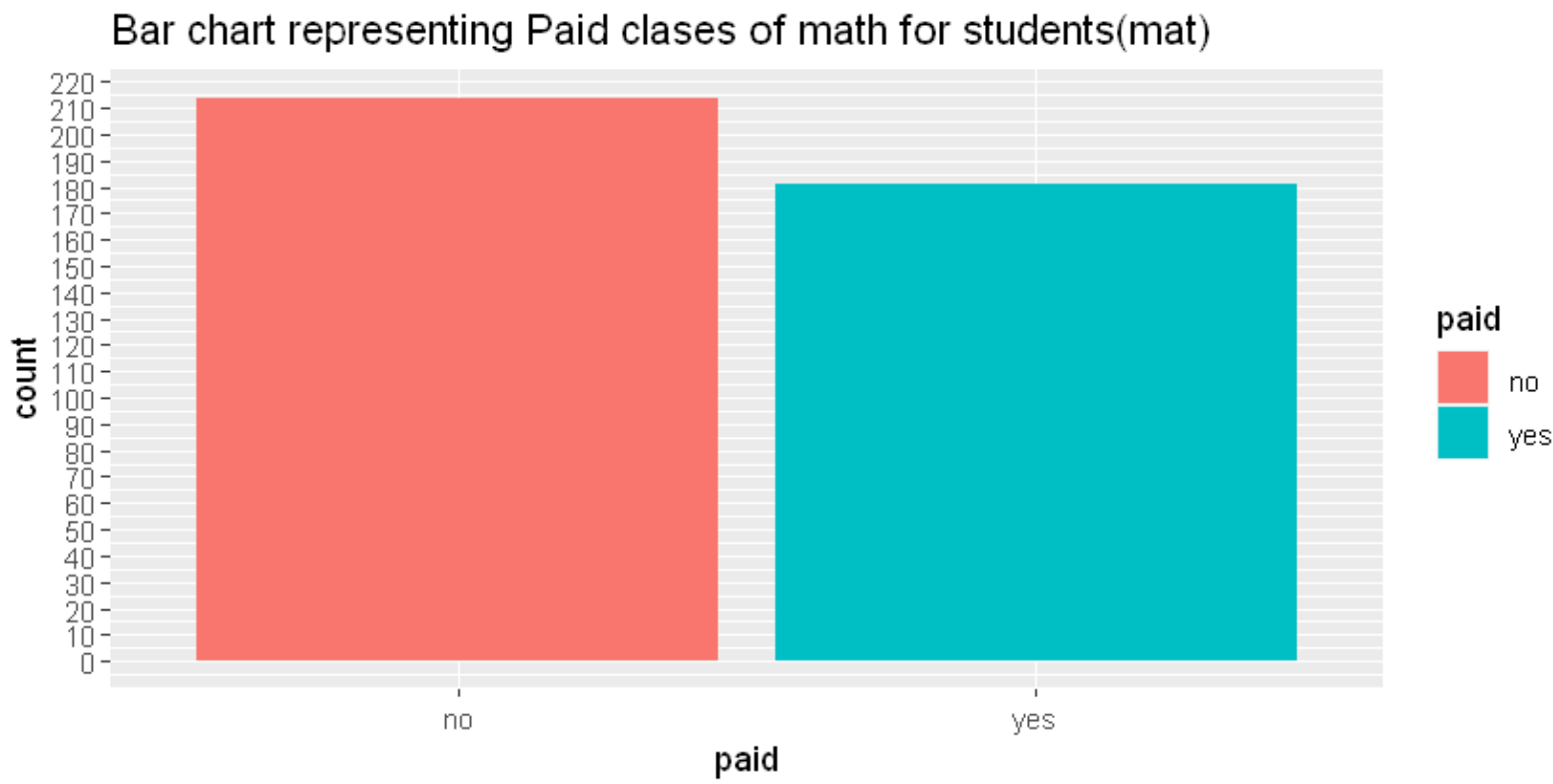


```
In [19]: table(sm$paid)
pcp<-ggplot(sm, aes(x=paid)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = paid))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,10))+
  ggtitle("Bar chart representing Paid clases of math for students(mat)")
```

no yes
214 181

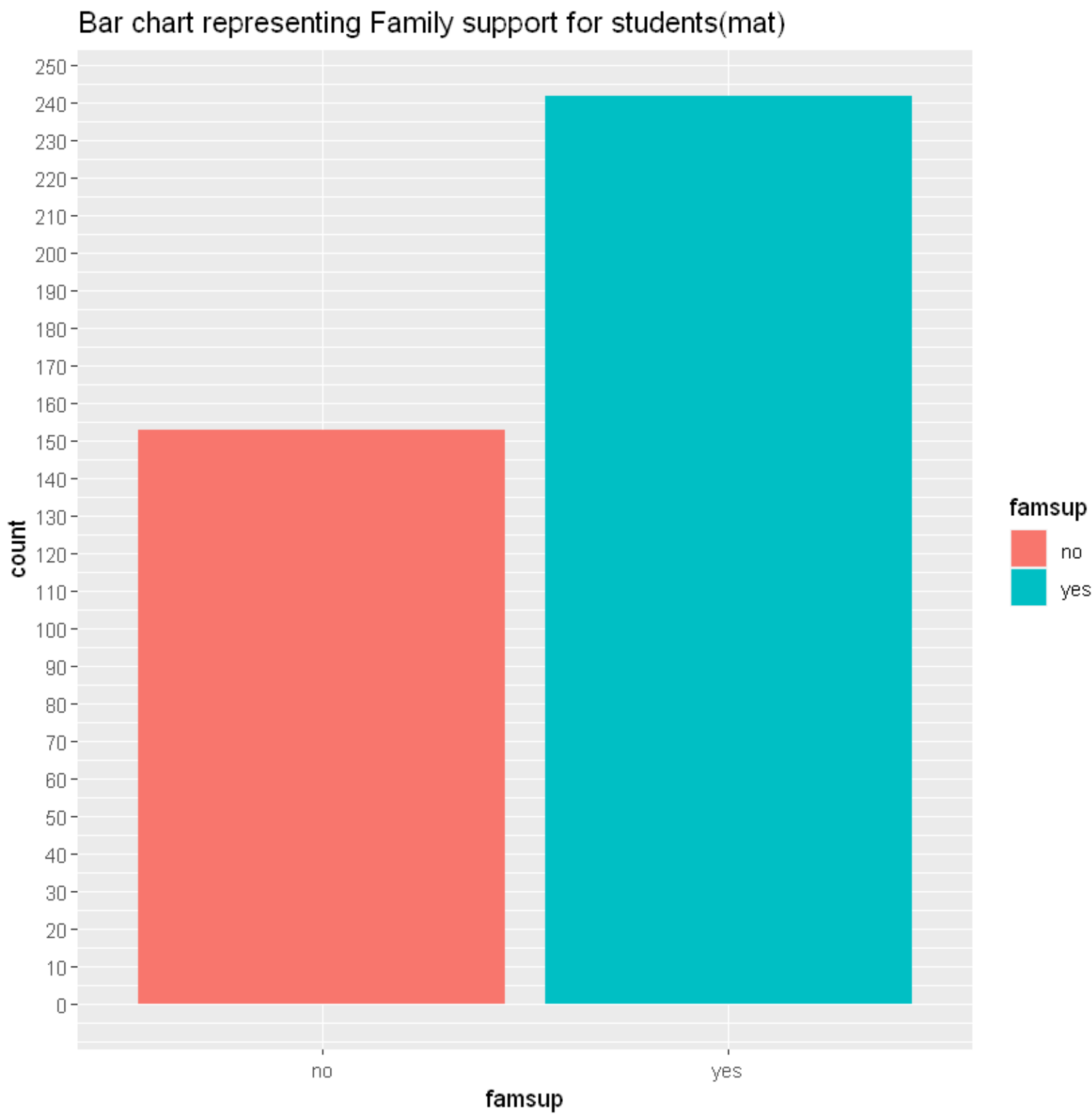
```
In [20]: table(sm$school)
schp<-ggplot(sm, aes(school)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = school))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,350,20))+
  ggtitle("Bar chart for School of students(mat)")
grid.arrange(pcp,schp, nrow=2)
```

GP MS
349 46

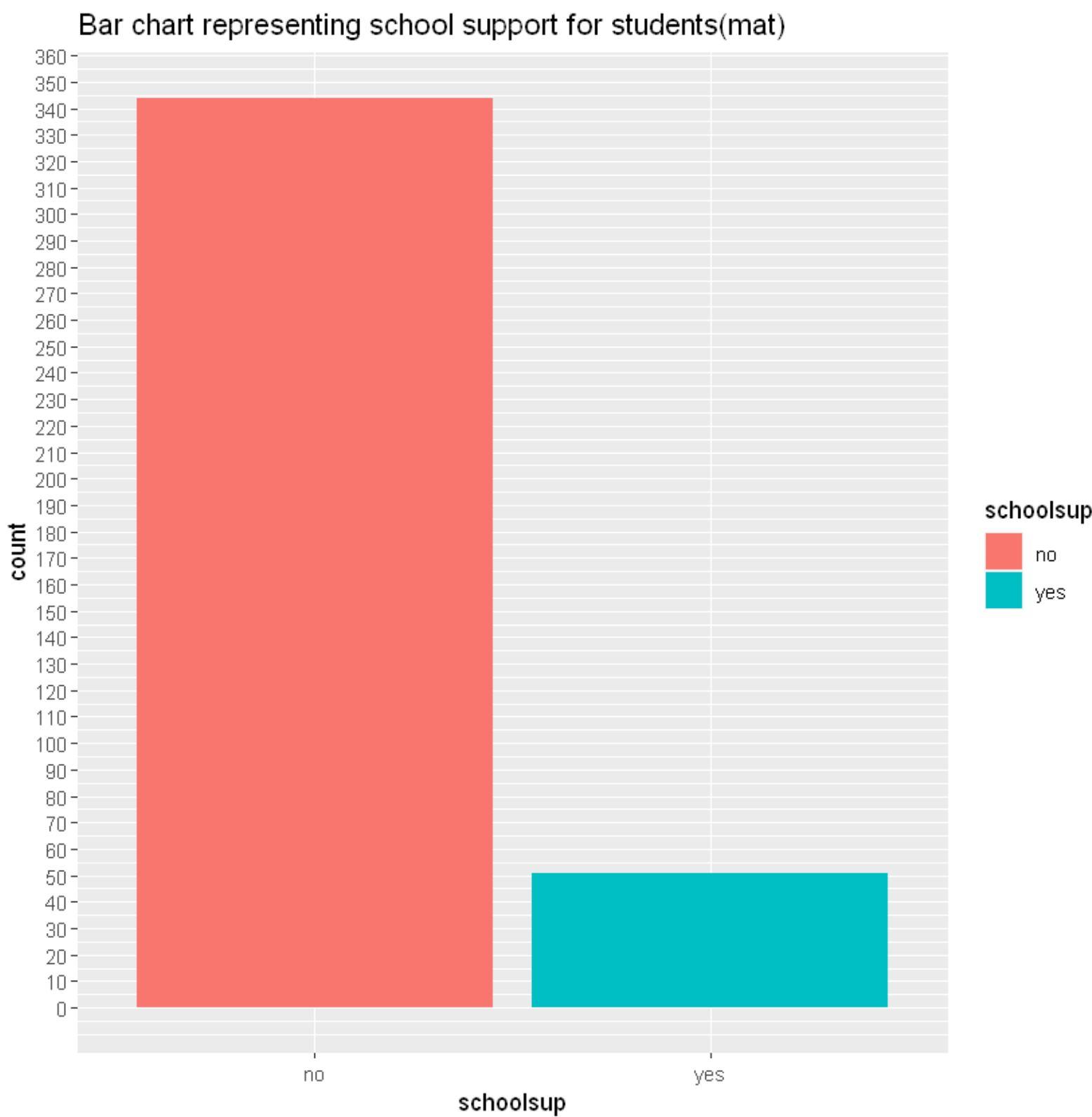

```
In [21]: table(sm$famsup)
famsug<-ggplot(sm, aes(x=famsup)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = famsup))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,10))+
  ggtitle("Bar chart representing Family support for students(mat)")
famsug
```

no yes
153 242

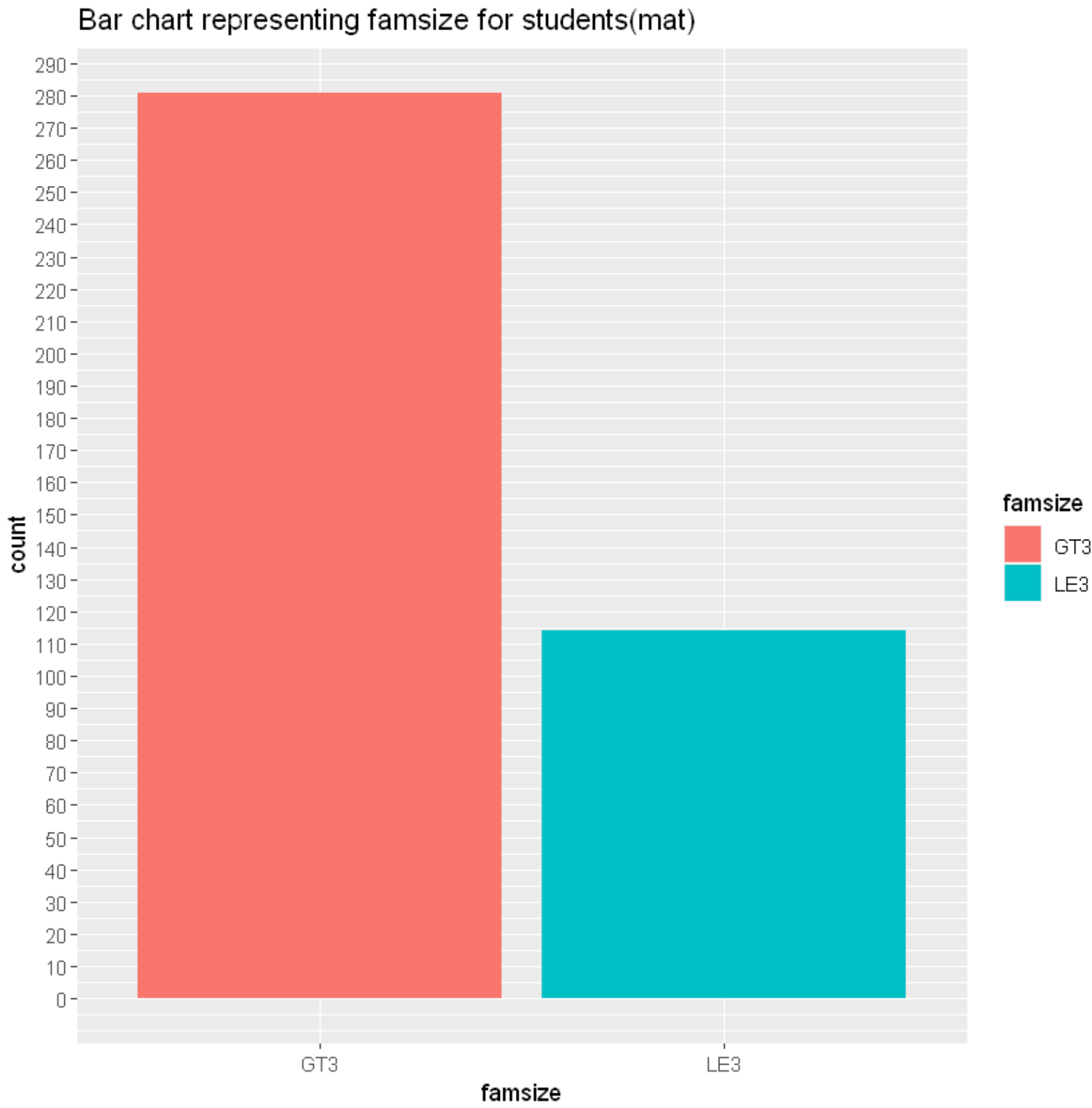
```
In [22]: table(sm$schoolsup)
schsug<-ggplot(sm, aes(x=schoolsup)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = schoolsup))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,10))+
  ggtitle("Bar chart representing school support for students(mat)")
schsug
```

no yes
344 51

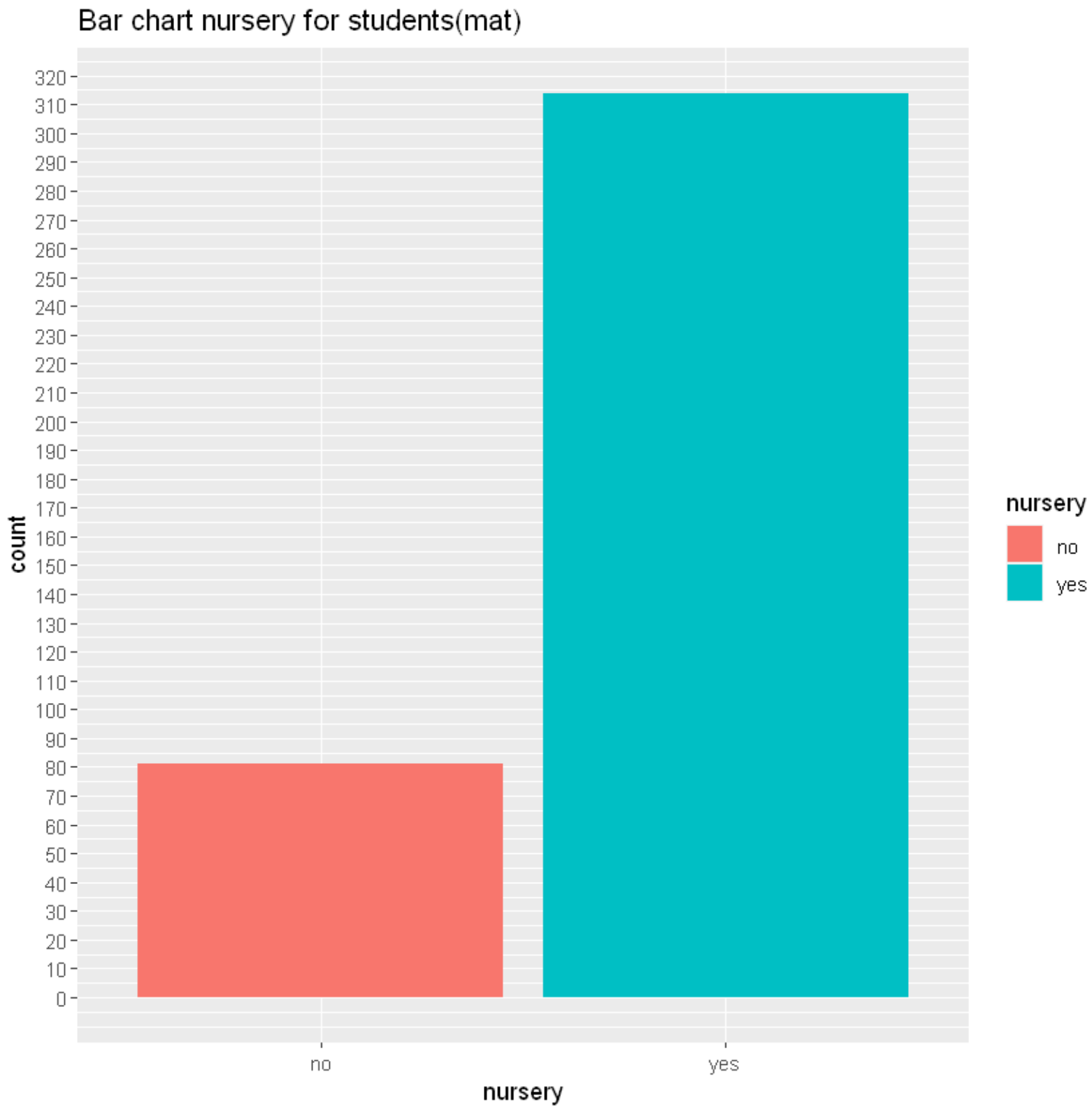
```
In [23]: table(sm$famsize)
famszg<-ggplot(sm, aes(x=famsize)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = famsize))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,10))+
  ggtitle("Bar chart representing famsize for students(mat)")
famszg
```

GT3 LE3
281 114


```
In [24]: table(sm$nursery)
nurszg<-ggplot(sm, aes(x=nursery)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = nursery))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,380,10))+
  ggtitle("Bar chart nursery for students(mat)")
nurszg
```

no yes
81 314

1 - Mogu da primetim da je odnos **dečaka i devojčica** dovoljno *usklađen*

- M = 187(47.3%),
- F = 208(52.7%).

2 - Odnos učenik u **romantičnoj vezi** i onih koji nisu u vezi je neusklađen (no: 263, yes: 132)

3 - Odnos učenika koji pohađaju **vannastavne aktivnosti** i onih koji ih ne pohađaju je *vrlo uravnotežen* (no: 194, yes: 201)

4 - Odnos učenika koji **ne žele** i **žele da nastave svoje obrazovanje** je potpuno neusklađen (no:20,yes:375), međutim vrlo je pozitivno što apsolutna većina želi da nastavi školovanje i planira da ide na fakultet.

5 - Odnos učenika iz **urbanih i ruralnih** sredina je takođe neusklađen i to vrlo izraženo (R: 88, U: 307)

6 - Što se tiče **starosti** učenika, dominantno su uzrasta od 15 do 18 godina, međutim manji broj postoji i u rasponu od 19 do 22 godine (19=24,20=3,21=1,22=1), niko nije stariji od 22 godine što je logično, s obzirom na to da su ovo učenici dve srednje škole u Portugalu.

7 - Poprilično je **usklađen odnos** između učenika koji idu na **dodatno plaćene** časove iz matematike i onih koji ne idu. (no: 214, yes: 181)

8 - Takođe većina učenika 349 je iz prve **škole** "Gabriel Pereira"(GS)(u slučaju ovog dataseta koji se odnosi na ocene iz matematike), dok je 46 iz druge škole- "Mousinho da Silveira"(MS)

9- Odnos onih koji su pohađali i onih koji nisu pohađali medicinsku školu je vrlo neusklađen, većina je pohađala (Yes:314, No:81) 10- Većina učenika živi u porodicama većim od tri člana (GT3:281, LE3:114)

11- Većina učenika nema dodatnu obrazovnu podršku(no:344, yes:51)

12- Većina učenika ima dodatnu podršku roditelja u obrazovanju, međutim možemo da primetimo da je značajan i broj onih koji tu podršku nemaju, uzorak je u ovom slučaju negde na donjoj granici kada je u pitanju usklađenost onih koji imaju i nemaju podršku(famsup). (no:153, yes:242)

****Konzumacija alkohola - zanimljivosti kroz vizuelizacija****

```
In [25]: alcohol.d <- as.data.frame(table(sm$Dalc))
alcohol.d
alcohol.d.1 <- as.numeric(alcohol.d$Freq)
alcohol.d.1
names(alcohol.d.1) <- alcohol.d$Var1
alcohol.d.1 <- round(alcohol.d.1/10)
alcohol.d.1
```

Var1	Freq
1	276
2	75
3	26
4	9
5	9

276 75 26 9 9

1	28
2	8
3	3
4	1
5	1

```
In [26]: table(sm$walc)
alcohol.w <- as.data.frame(table(sm$walc))
alcohol.w
alcohol.w.1 <- as.numeric(alcohol.w$Freq)
alcohol.w.1
names(alcohol.w.1) <- alcohol.w$Var1
alcohol.w.1 <- round(alcohol.w.1/10)
alcohol.w.1
```

1	2	3	4	5
151	85	80	51	28

Var1	Freq
1	151
2	85
3	80
4	51
5	28

151 85 80 51 28

1	15
2	8
3	8
4	5
5	3

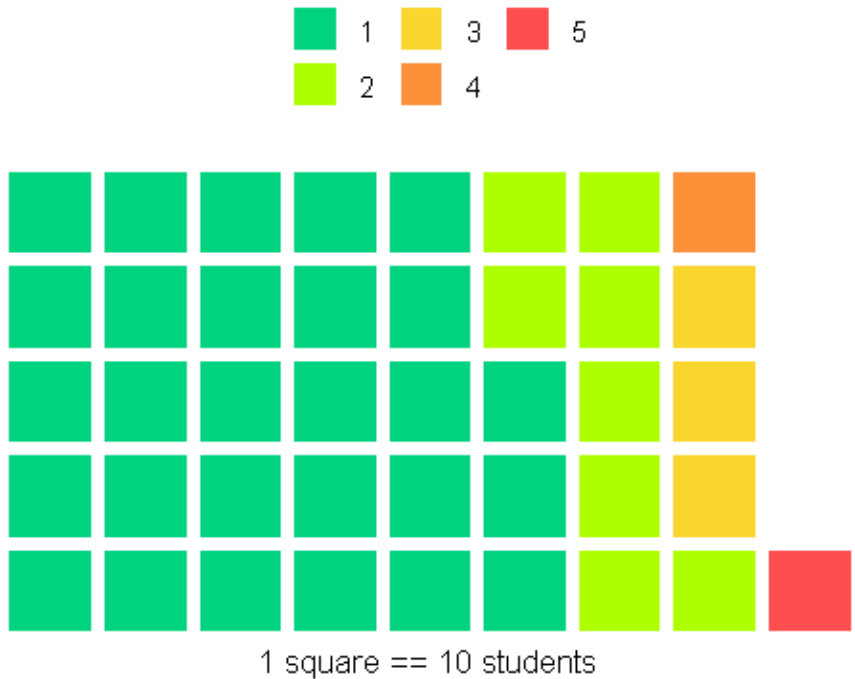
In [27]: waffle.col <- c("#00d27f", "#adff00", "#f9d62e", "#fc913a", "#ff4e50")

```
alc.d <- waffle(alc.d,
  rows=5,
  size=2,
  title = "Workday alcohol consumption among students",
  glyph_size=8,
  xlab="1 square == 10 students",
  colors=waffle.col,
  legend_pos= "top")
```

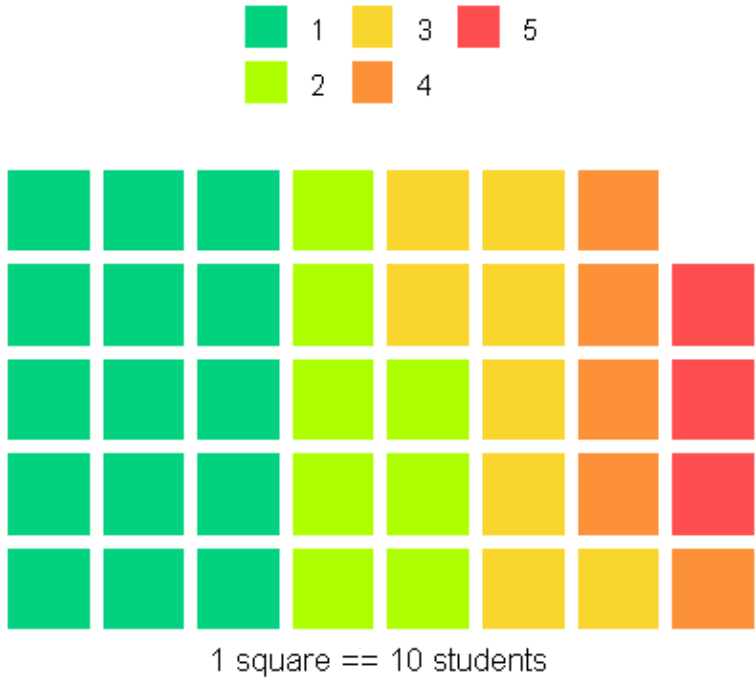
```
alc.w <- waffle(alc.w,
  rows=5,
  size=2,
  title = "Weekend alcohol consumption among students",
  glyph_size=8,
  xlab="1 square == 10 students",
  colors=waffle.col,
  legend_pos= "top")
```

grid.arrange(alc.d,alc.w, nrow=2)

Workday alcohol consumption among students

Weekend alcohol consumption among students

Vrlo je intuitivno i očekivano ono što se pokazalo, a do je da učenici imaju mnogo viši nivo potrošnje alkohol tokom vikenda. Imam likertovu skalu potrošnje alkohola 1-5.

- 1-very low
- 2-low
- 3-medium
- 4-High
- 5-Very high

- Vidimo da je broj onih učenika koji imaju najvišu potrošnju alkohola(5-Very high) povećan sa 10 na 30(tri puta više)
- Oni koji imaju visoku potrošnju alkohola (4-High) imaju u svojoj grupi umesto kao radnim danima 10 učenika, vikendom 50 učenika(5 puta vise)
- Oni koji su umereni u potrošnji alkohola(3-Medium) takođe imaju značajno uvećanje grupe sa 30 na 80 učenika vikendom
- Oni koji imaju nisku potrošnju alkohola (2-Low) imaju isti broj učenika kao članova grupe i vikendom i tokom radnih dana
- Oni koji imaju veoma nisko frekventnu konzumaciju alkohola (1- Very low) imaju značajno smanjenje grupe sa 280 članova tokom radnih dana na 150 članova tokom vikenda...

Što je očekivano jer očigledno mnogi koji retko piju tokom radnih dana , ustvari su među onima koji više konzumiraju alkohol tokom vikenda

Druga baza podataka- Portugalski jezik

```
In [28]: sp<-read.csv("C:/Users/Elvira/Desktop/AIV1/student-por.csv",
                    header =TRUE,
                    sep = ',',
                    stringsAsFactors = TRUE)
is.data.frame(sp)
str(sp)
dim(sp)
```

TRUE

```
'data.frame': 649 obs. of 33 variables:
 $ school : Factor w/ 2 levels "GP","MS": 1 1 1 1 1 1 1 1 1 ...
 $ sex : Factor w/ 2 levels "F","M": 1 1 1 1 1 2 2 1 2 2 ...
 $ age : int 18 17 15 15 16 16 16 17 15 15 ...
 $ address : Factor w/ 2 levels "R","U": 2 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ famsize : Factor w/ 2 levels "GT3","LE3": 1 1 2 1 1 2 2 1 2 1 ...
 $ Pstatus : Factor w/ 2 levels "A","T": 1 2 2 2 2 2 2 1 1 2 ...
 $ Medu : int 4 1 1 4 3 4 2 4 3 3 ...
 $ Fedu : int 4 1 1 2 3 3 2 4 2 4 ...
 $ Mjob : Factor w/ 5 levels "at_home","health",...: 1 1 1 2 3 4 3 3 4 3 ...
 $ Fjob : Factor w/ 5 levels "at_home","health",...: 5 3 3 4 3 3 3 5 3 3 ...
 $ reason : Factor w/ 4 levels "course","home",...: 1 1 3 2 2 4 2 2 2 2 ...
 $ guardian : Factor w/ 3 levels "father","mother",...: 2 1 2 2 1 2 2 2 2 2 ...
 $ traveltime: int 2 1 1 1 1 1 1 2 1 1 ...
 $ studytime : int 2 2 2 3 2 2 2 2 2 2 ...
 $ failures : int 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ...
 $ schoolsup : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 1 2 1 1 1 1 2 1 1 ...
 $ famsup : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 2 1 2 2 2 1 2 2 2 ...
 $ paid : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 ...
 $ activities: Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 1 2 1 2 1 1 1 2 ...
 $ nursery : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 1 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ higher : Factor w/ 2 levels "no","yes": 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 ...
 $ internet : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 2 2 2 1 2 2 1 2 2 ...
 $ romantic : Factor w/ 2 levels "no","yes": 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 ...
 $ famrel : int 4 5 4 3 4 5 4 4 4 5 ...
 $ freetime : int 3 3 3 2 3 4 4 1 2 5 ...
 $ goout : int 4 3 2 2 2 2 4 4 2 1 ...
 $ Dalc : int 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 ...
 $ Walc : int 1 1 3 1 2 2 1 1 1 1 ...
 $ health : int 3 3 3 5 5 5 3 1 1 5 ...
 $ absences : int 4 2 6 0 0 6 0 2 0 0 ...
 $ G1 : int 0 9 12 14 11 12 13 10 15 12 ...
 $ G2 : int 11 11 13 14 13 12 12 13 16 12 ...
 $ G3 : int 11 11 12 14 13 13 13 13 17 13 ...
```

649 33

Možemo primetiti da je druga baza takođe u formatu "data frame",
dimenzija 649(ispitanika)x33(varijable)

tipa:

- factor ili
- integer

In [29]: `apply(sp, 2, unique)`

```
$school
'GP'  'MS'

$sex
'F'  'M'

$age
'18'  '17'  '15'  '16'  '19'  '22'  '20'  '21'

$address
'U'  'R'

$famsize
'GT3'  'LE3'

$Pstatus
'A'  'T'

$Medu
'4'  '1'  '3'  '2'  '0'

$Fedu
'4'  '1'  '2'  '3'  '0'

$Mjob
'at_home'  'health'  'other'  'services'  'teacher'

$Fjob
'teacher'  'other'  'services'  'health'  'at_home'

$reason
'course'  'other'  'home'  'reputation'

$guardian
'mother'  'father'  'other'

$straveltime
'2'  '1'  '3'  '4'

$studytime
'2'  '3'  '1'  '4'

$failures
'0'  '3'  '1'  '2'

$schoolsup
'yes'  'no'

$famsup
'no'  'yes'

$paid
'no'  'yes'

$activities
'no'  'yes'

$nursery
'yes'  'no'

$higher
'yes'  'no'

$internet
'no'  'yes'

$romantic
'no'  'yes'

$famrel
'4'  '5'  '3'  '1'  '2'

$freetime
'3'  '2'  '4'  '1'  '5'

$goout
'4'  '3'  '2'  '1'  '5'

$Dalc
'1'  '2'  '5'  '3'  '4'

$Walc
'1'  '3'  '2'  '4'  '5'

$health
'3'  '5'  '1'  '2'  '4'

$absences
' 4'  ' 2'  ' 6'  ' 0'  '10'  ' 8'  '16'  '14'  ' 1'  '12'  '24'  '22'  '32'  '30'  '21'  '15'  ' 9'  '18'  '26'  ' 7'  '11'
' 5'  '13'  ' 3'

$G1
' 0'  ' 9'  '12'  '14'  '11'  '13'  '10'  '15'  '17'  ' 8'  '16'  '18'  ' 7'  ' 6'  ' 5'  ' 4'  '19'

$G2
'11'  '13'  '14'  '12'  '16'  '17'  ' 8'  '10'  '15'  ' 9'  ' 7'  ' 6'  '18'  '19'  ' 0'  ' 5'

$G3
'11'  '12'  '14'  '13'  '17'  '15'  ' 7'  '10'  '16'  ' 9'  ' 8'  '18'  ' 6'  ' 0'  ' 1'  ' 5'  '19'
```

- Ovu funkciju sam ponovo upotrebila jer je kao što rekoh vrlo korisna (kako bi stekli uvid u **sve varjable** i koje su njihove **jedinstvene vrednosti** na nivou celog dataseta).

In [30]: `sum(apply(sp, 2, is.na))`

0

Nema nedostajućih vrednosti

Odnos dečaka i devojčica u datasetu student-por.csv(sp) koji se odnosi na one koji su pohađali Portugalski jezik.

In [31]: `df1 <- data.frame(gender_group = c("Male", "Female"),
count =c(266,383))
df1`

gender_group	count
Male	266
Female	383

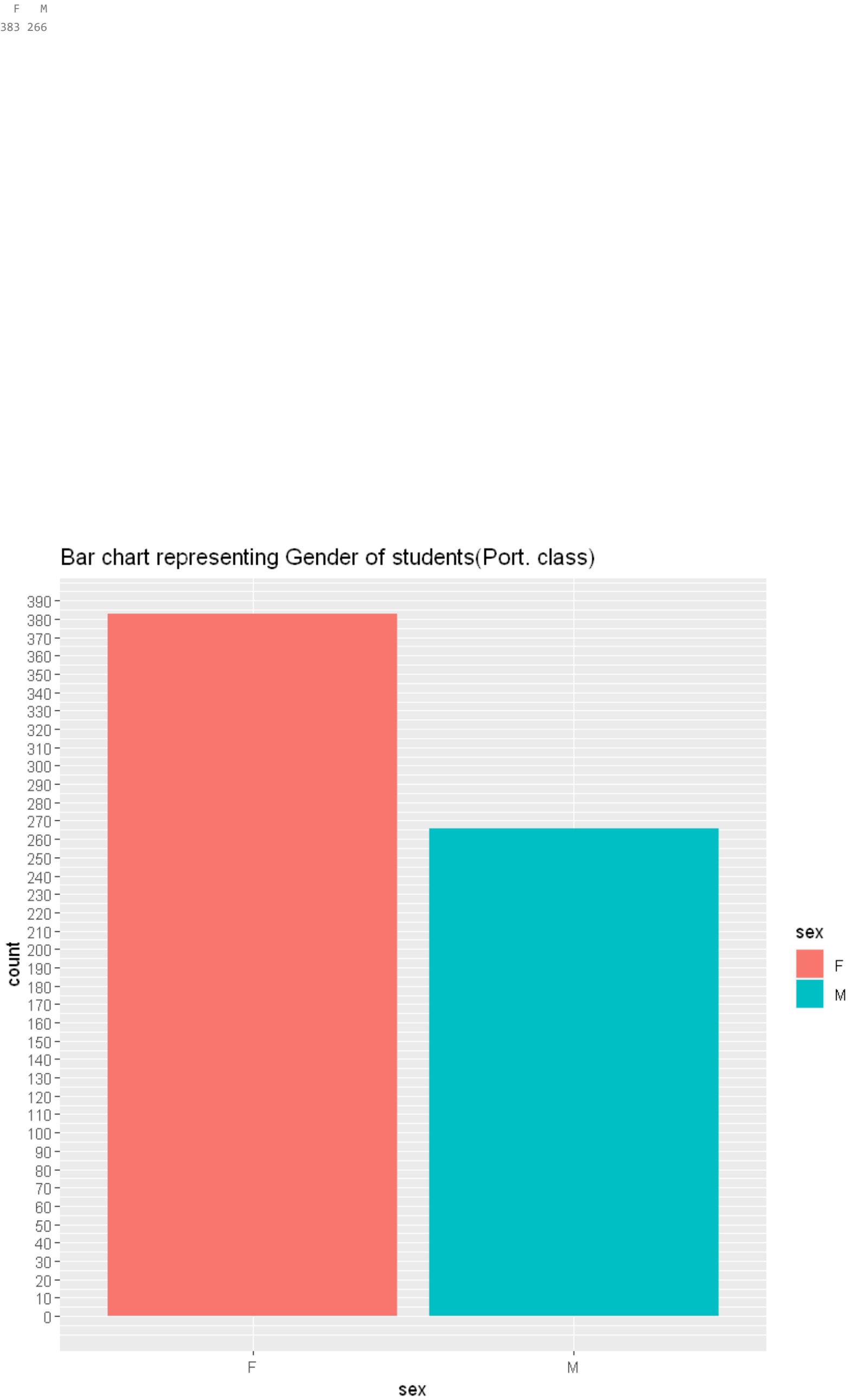
```
In [32]: table(sp$sex)

#Primer kako se može korisitit i druga funkcija koja daje pie chart ali pie chart neće biti
#prikazan jer funkcija plot_ly ne daje tu mogućnost u pdf formatu

hjk<- plot_ly(data = df1,
              labels = ~df$gender_group,
              values = ~count,
              type = 'pie',
              sort= FALSE,
              marker= list(colors=colors, line = list(color="black", width=1))) %>%
  layout(title="Pie chart representing Gender of students(Port. class)\n
              (with Plotly)")

hjk
sas<-ggplot(sp, aes(x=sex)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill = sex))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,390,10))+
  ggtitle("Bar chart representing Gender of students(Port. class)")

sas
```


|Istraživačka pitanja, analiza, tumačenje i odgovori na postavljena pitanja

Kako izabrati koji test upotrebiti pri analizi i davanju odgovora na željeno pitanje?

Summary table of the characteristics of the main statistical techniques

Purpose	Example of question	Parametric statistic	Non-parametric alternative	Independent variable	Dependent variable	Essential features
Exploring relationships	What is the relationship between gender and dropout rates from therapy?	None	Chi-square Chapter 22	one categorical variable Sex: MF	one categorical variable Dropout/complete therapy: Yes/No	The number of cases in each category is considered, not scores
	Is there a relationship between age and optimism scores?	Pearson product-moment correlation coefficient (r) Chapter 11	Spearman's Rank Order Correlation (rho) Chapter 22	two continuous variables Age, Optimism scores		One sample with scores on two different measures, or same measure at Time 1 and Time 2
	After controlling for the effects of socially desirable responding bias, is there still a relationship between optimism and life satisfaction?	Partial correlation Chapter 12	None	two continuous variables and one continuous variable you wish to control for Optimism, life satisfaction, scores on a social desirability scale		One sample with scores on two different measures, or same measure at Time 1 and Time 2
	How much of the variance in life satisfaction scores can be explained by self-esteem, perceived control and optimism? Which of those variables is the best predictor?	Multiple regression Chapter 13	None	set of two or more continuous independent variables Self-esteem, perceived control, optimism	one continuous dependent variable Life satisfaction	One sample with scores on all measures
	What is the underlying structure of the items that make up the Positive and Negative Affect Scale—how many factors are involved?	Factor analysis Chapter 15	None	set of related continuous variables Items of the Positive and Negative Affect Scale		One sample, multiple measures
Comparing groups	Are males more likely to dropout of therapy than females?	None	Chi-square Chapter 22	one categorical independent variable Sex	one categorical dependent variable Dropout/complete therapy	You are interested in the number of people in each category, not scores on a scale

Purpose	Example of question	Parametric statistic	Non-parametric alternative	Independent variable	Dependent variable	Essential features
Comparing groups (cont.)	Is there a change in participants' anxiety scores from Time 1 to Time 2?	Paired samples t-test Chapter 16	Wilcoxon Signed-Rank test Chapter 22	one categorical independent variable (two levels) Time 1/Time 2	one continuous dependent variable Anxiety scores	Same people on two different occasions
	Is there a difference in optimism scores for people who are under 35yrs, 36-49yrs and 50+ yrs?	One-way between groups ANOVA Chapter 17	Kruskal-Wallis Chapter 22	one categorical independent variable (three or more levels) Age group	one continuous dependent variable Optimism scores	Three or more groups; different people in each group
	Is there a change in participants' anxiety scores from Time 1, Time 2 and Time 3?	One-way repeated measures ANOVA Chapter 17	Friedman Test Chapter 22	one categorical independent variable (three or more levels) Time 1/Time 2/Time 3	one continuous dependent variable Anxiety scores	Three or more groups; same people on two different occasions
	Is there a difference in the optimism scores for males and females, who are under 35yrs, 36-49yrs and 50+ yrs?	Two-way between groups ANOVA Chapter 18	None	two categorical independent variables (two or more levels) Age group, Sex	one continuous dependent variable Optimism scores	Two or more groups for each independent variable; different people in each group
	Which intervention (maths skills/confidence building) is more effective in reducing participants' fear of statistics, measured across three time periods?	Mixed between-within ANOVA Chapter 19	None	one between-groups independent variable, (two or more levels) one within-groups independent variable (two or more levels) Type of intervention, Time	one continuous dependent variable Fear of Statistics test scores	Two or more groups with different people in each group, each measured on two or more occasions
	Is there a difference between males and females, across three different age groups, in terms of their scores on a variety of adjustment measures (anxiety, depression, and perceived stress)?	Multivariate ANOVA (MANOVA) Chapter 20	None	one or more categorical independent variables (two or more levels) Age group, Sex	two or more related continuous dependent variables Anxiety, depression and perceived stress scores	
	Is there a significant difference in the Fear of Stats test scores for participants in the maths skills group and the confidence building group, while controlling for their scores on this test at Time 1?	Analysis of covariance (ANCOVA) Chapter 21	None	one or more categorical independent variables (two or more levels) one continuous covariate variable Type of intervention, Fear of Stats test scores at Time 1	one continuous dependent variable Fear of Stats test scores at Time 2	

Table of Analyses

Tests of Proportion & Association

Samples	Categories	Tests
1	2	One-sample Chi-Squared test, binomial test
1	≥2	One-sample Chi-Squared test, multinomial test
2	≥2	Two-sample Chi-Squared test, G-test, Fisher's exact test

Assumptions & Distributions

Normality:
Shapiro-Wilk
Homoscedasticity:
Levene
Brown-Forsythe
Sphericity:
Mauchly
Distribution tests:
Kolmogorov-Smirnov
Chi-Squared G.O.F.

Analyses of Variance

Factors	Levels	Between or Within	Parametric Tests	Nonparametric Tests or Generalized Linear Models
1	2	B	Independent-samples t-test	Mann-Whitney U test
1	2	W	Paired-samples t-test	Wilcoxon signed-rank test
1	≥2	B	One-way ANOVA	Kruskal-Wallis test
1	≥2	W	One-way repeated measures ANOVA	Friedman test
≥2	≥2	B	Factorial ANOVA Linear Model (LM)	Aligned Rank Transform (ART) Generalized Linear Model (GLM)
≥2	≥2	W	Factorial repeated measures ANOVA Linear Mixed Model (LMM)	Aligned Rank Transform (ART) Generalized Linear Mixed Model (GLMM)

- Parametric and Non-parametric tests for comparing two or more groups

Parametric test	Non-Parametric equivalent
Paired t-test	Wilcoxon Rank sum Test
Unpaired t-test	Mann-Whitney U test
Pearson correlation	Spearman correlation
One way Analysis of variance	Kruskal Wallis Test

- Da li postoji statistički značajna razlika u **konačnoj oceni** iz matematike/portugalskog izmedju **dečaka i devojčica**?

1. **Zavisnu varijablu** u mom slučaju predstavljaju **konačne ocene** učenika iz obe škole iz matematike/portugalskog merene u rasponu od 0-20 (U obrazovnom sistemu Portugala se kreću u tom rasponu od 0-20, pri čemu su vrednosti od 16-20 ekvivalentne oceni 5 kod nas u Srbiji ili oceni A,od 14-15 oceni 4 ili B, 12-13 oceni 3 ili C, od 10-11 oceni 2 ili D, 0-9 oceni 1 ili F)
2. **Nezavisna varijabla** je **pol** učenika, u ovom slučaju muški i ženski pol.

Ho: **Ne postoji** statistički značajna razlika u konačnoj oceni iz matematike/portugalskog između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

H1: **Postoji** statistički značajna razlika u konačnoj oceni iz matematike/portugalskog između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

- Prethodno sam proverila, broj muškaraca i žena u uzorku je približno jednak (F=208, M=187)
- Takođe prethodno je uočeno i za drugi dataset koji se odnosi na portugalski da je broj muškaraca i žena u uzorku dovoljno usklađen(F=383,M=266)

Sada ću da proverim da li postoje značajna odstupanja kod **kontinualne varijable - G3** ili konačna ocena

Prvo ću koristiti **jednostavnu vizuelizaciju gustine**, a zatim pomoću ggplot funkcije prikazaću **raspodelu ocena iz matematike/portugalskog** medju svim studentima.

```
In [33]: #?density
density(sm$G3)
#?ggdensity
deg3<-ggdensity(sm$G3,
               main="Density plot of G3(final grade)",
               xlab="G3",
               ylab="Density",
               col = "red",
               add = c("median"))

hisg3<-ggplot(sm, aes(x=G3)) +
  geom_histogram(binwidth = 0.5, aes(fill = ..count..))+
  scale_x_continuous(breaks = seq(1,20,1))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,80,4))+
  ggtitle("Histogram of the final grades in math")

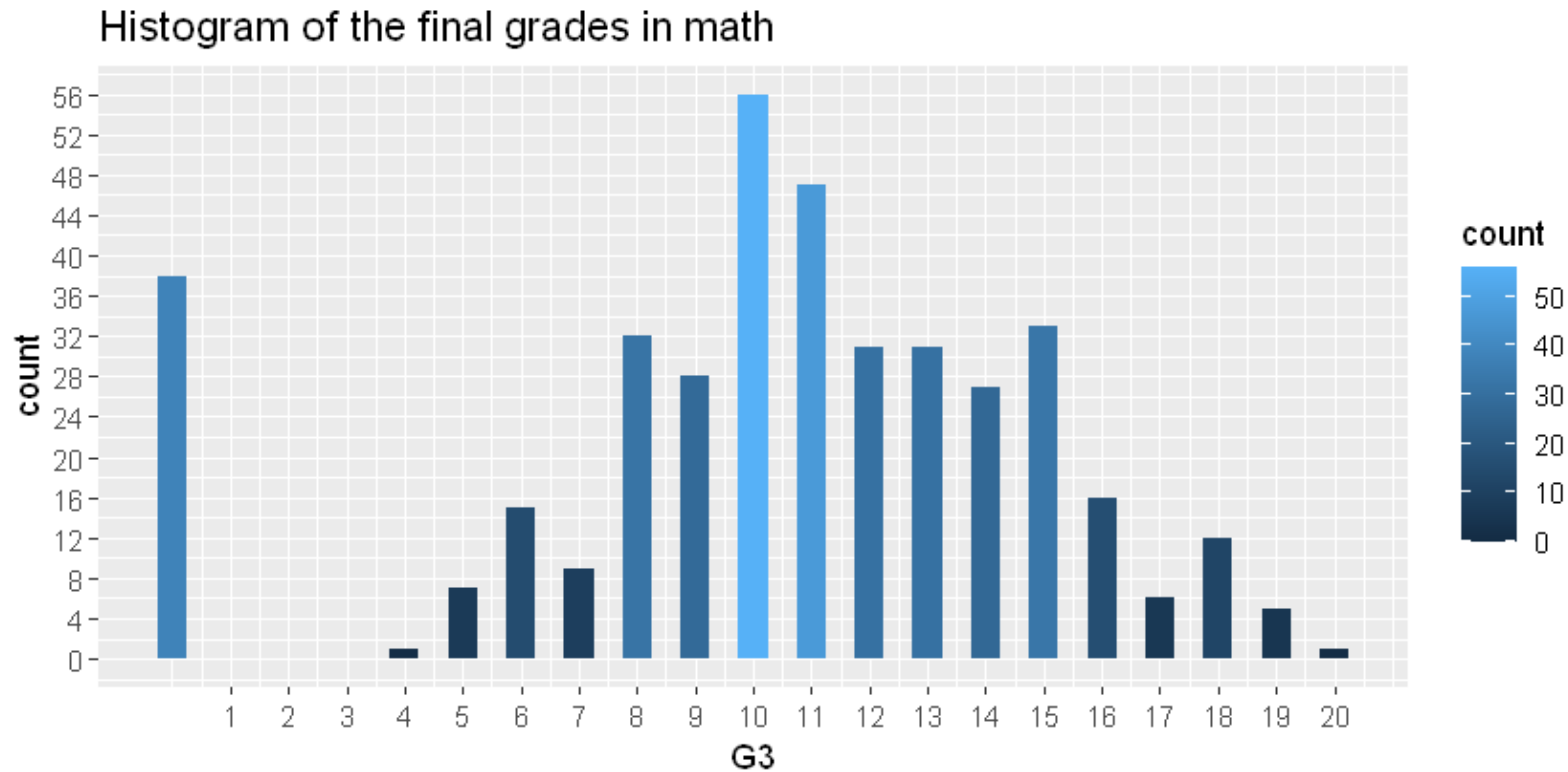
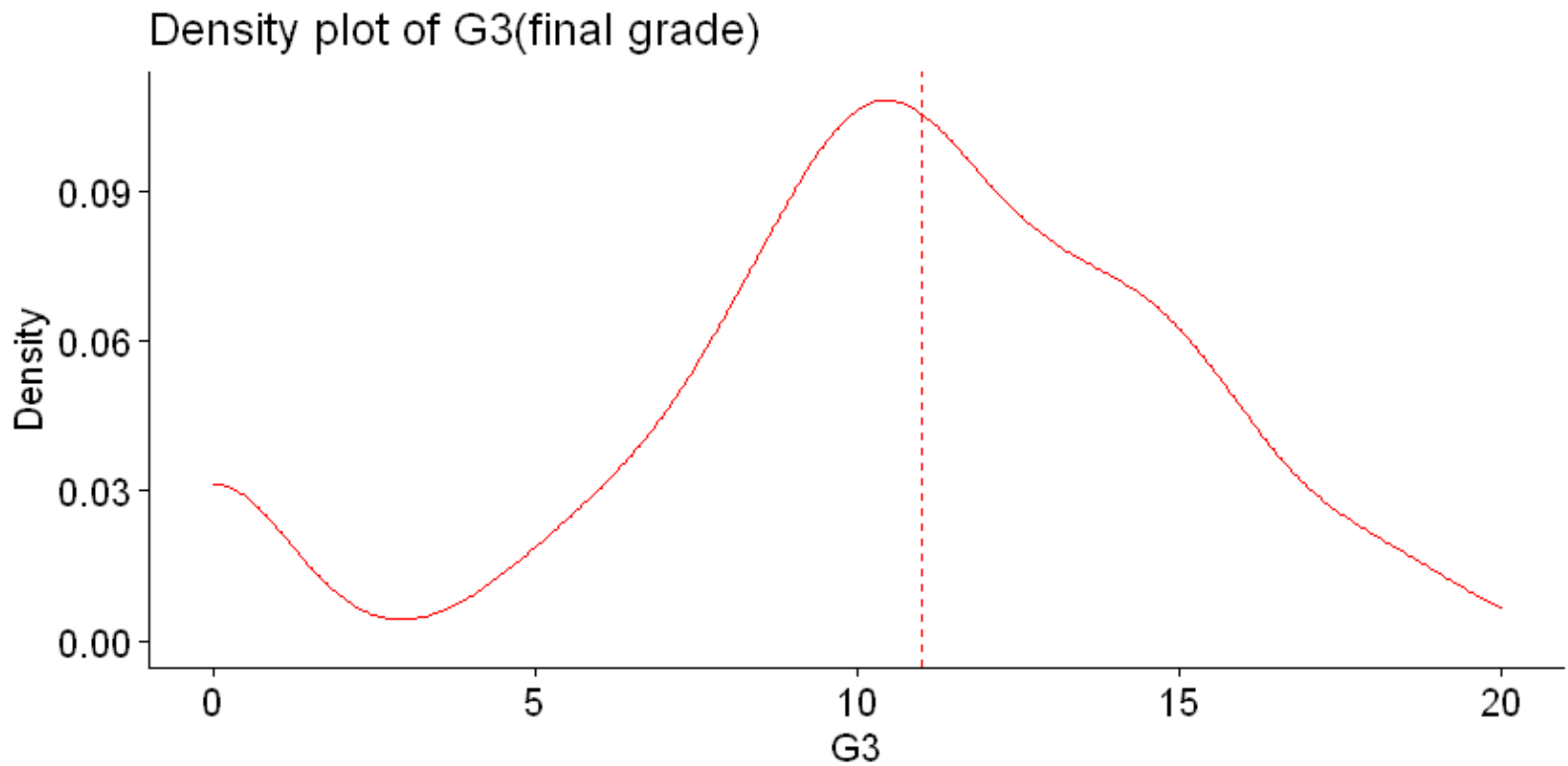
grid.arrange(deg3,hisg3,nrow=2)
```

Call:
density.default(x = sm\$G3)

Data: sm\$G3 (395 obs.); Bandwidth 'bw' = 1.219

x	y
Min. :-3.657	Min. :1.243e-05
1st Qu.: 3.172	1st Qu.:7.050e-03
Median :10.000	Median :2.502e-02
Mean :10.000	Mean :3.657e-02
3rd Qu.:16.828	3rd Qu.:6.502e-02
Max. :23.657	Max. :1.083e-01

Warning message:
"geom_vline(): Ignoring `mapping` because `xintercept` was provided."Warning message:
"geom_vline(): Ignoring `data` because `xintercept` was provided."

In [34]:

```
##?density
density(sp$G3)
##?ggdensity
deg31<-ggdensity(sp$G3,
  main="Density plot of G3(final grade)",
  xlab="G3",
  ylab="Density",
  col = "red",
  add = c("median"))

hisg31<-ggplot(sp, aes(x=G3)) +
  geom_histogram(binwidth = 0.5, aes(fill = ..count..))+
  scale_x_continuous(breaks = seq(1,20,1))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,120,5))+
  ggtitle("Histogram of the final grades in port.")

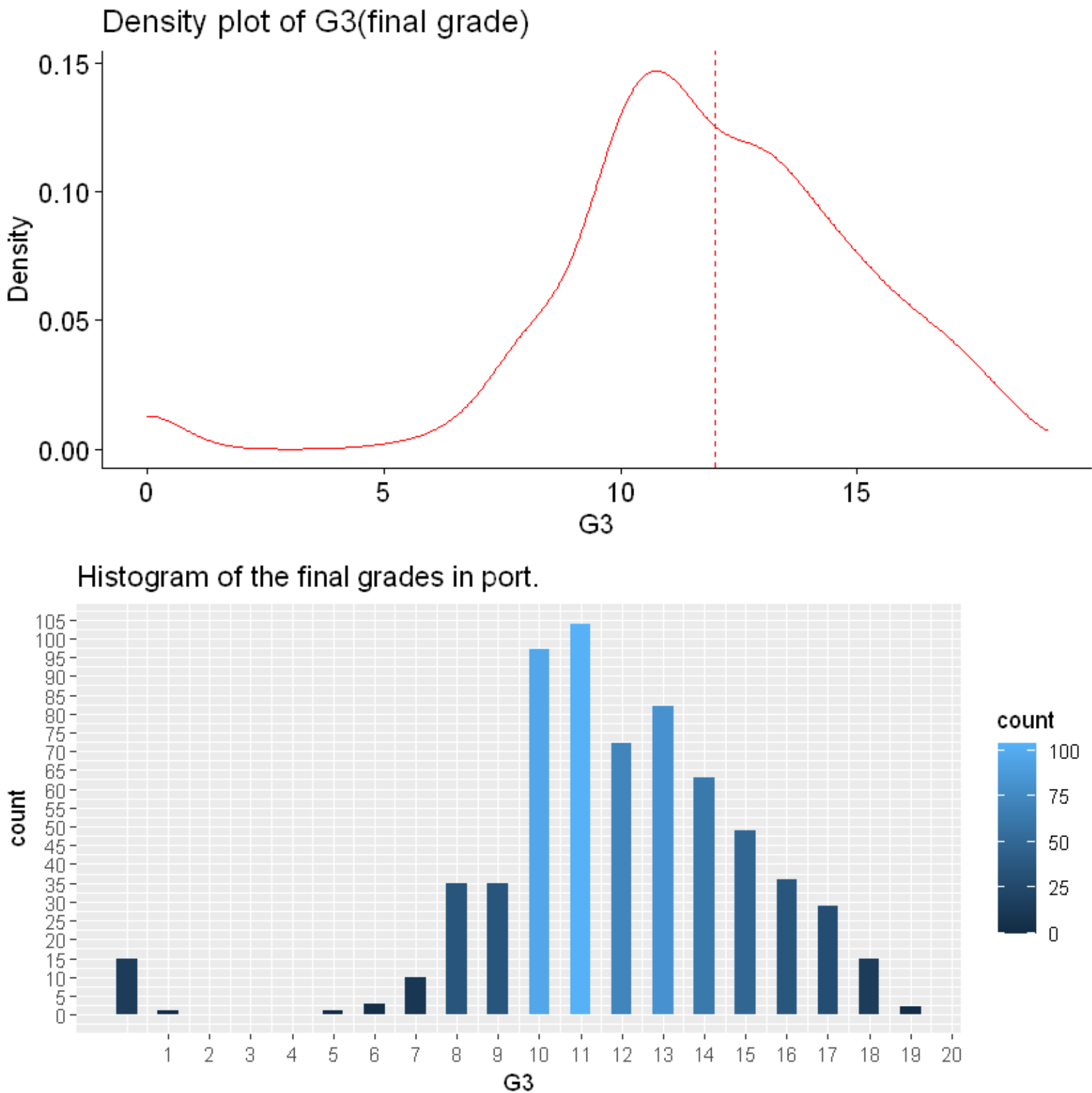
grid.arrange(deg31,hisg31,nrow=2)
```

Call:
density.default(x = sp\$G3)

Data: sp\$G3 (649 obs.); Bandwidth 'bw' = 0.7358

x	y
Min. :-2.207	Min. :1.987e-05
1st Qu.: 3.646	1st Qu.:2.108e-03
Median : 9.500	Median :1.568e-02
Mean : 9.500	Mean :4.267e-02
3rd Qu.:15.354	3rd Qu.:7.786e-02
Max. :21.207	Max. :1.469e-01

Warning message:
"geom_vline(): Ignoring `mapping` because `xintercept` was provided."Warning message:
"geom_vline(): Ignoring `data` because `xintercept` was provided."

Posmatrajući ove vizuelizacije mogu da uočim da je **gustina raspodele** kontinualne promenjive G3- **finalna ocena** samo delimično sličan normalnoj raspodeli,

međutim posebno **problematično** se čini što postoji veći broj studenata koji je ostvario ocenu **nula**, što značajno **remeti raspodelu**. I sigurno utiče na prosečnu ocenu tako što je snižava.

Bilo bi dobro da studente koji pripadaju ovoj grupi izbacim iz posmatranja jer oni čine neku vrstu **"outliers-a"-ekstremnih vrednosti** koje remete distribuciju i rezultate testova.

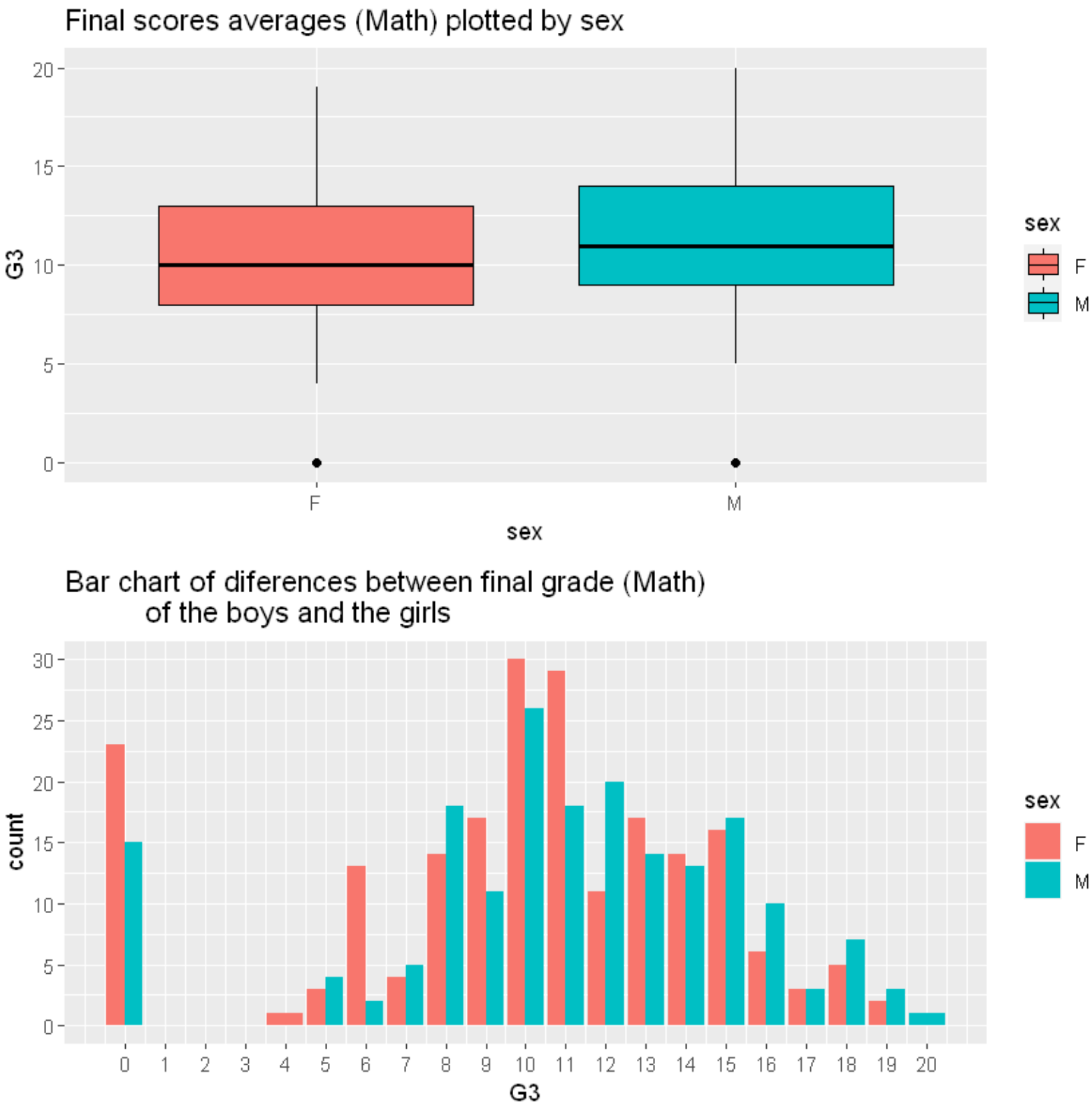
******Međutim u slučaju drugog dataseta treba istaći da je značajno manji broj studenata koji je ostvario ocenu nula u portugalskom jeziku nego što je to broj studenata sa istom ocenom iz matematike okviro 15:38.

Sada želim vizuelno da predstavim **razliku u konačnoj oceni** iz matematike/portugalskog izmedju **dečaka i devojčica**.

```
In [35]: #?geom_bar
fin<-ggplot(data=sm, aes(x=G3, fill=sex))+
  geom_bar(stat="count",
           position="dodge",
           color="NA")+
  scale_x_continuous(breaks = seq(0,20,1))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,30,5))+
  ggtitle("Bar chart of differences between final grade (Math)\
of the boys and the girls ")

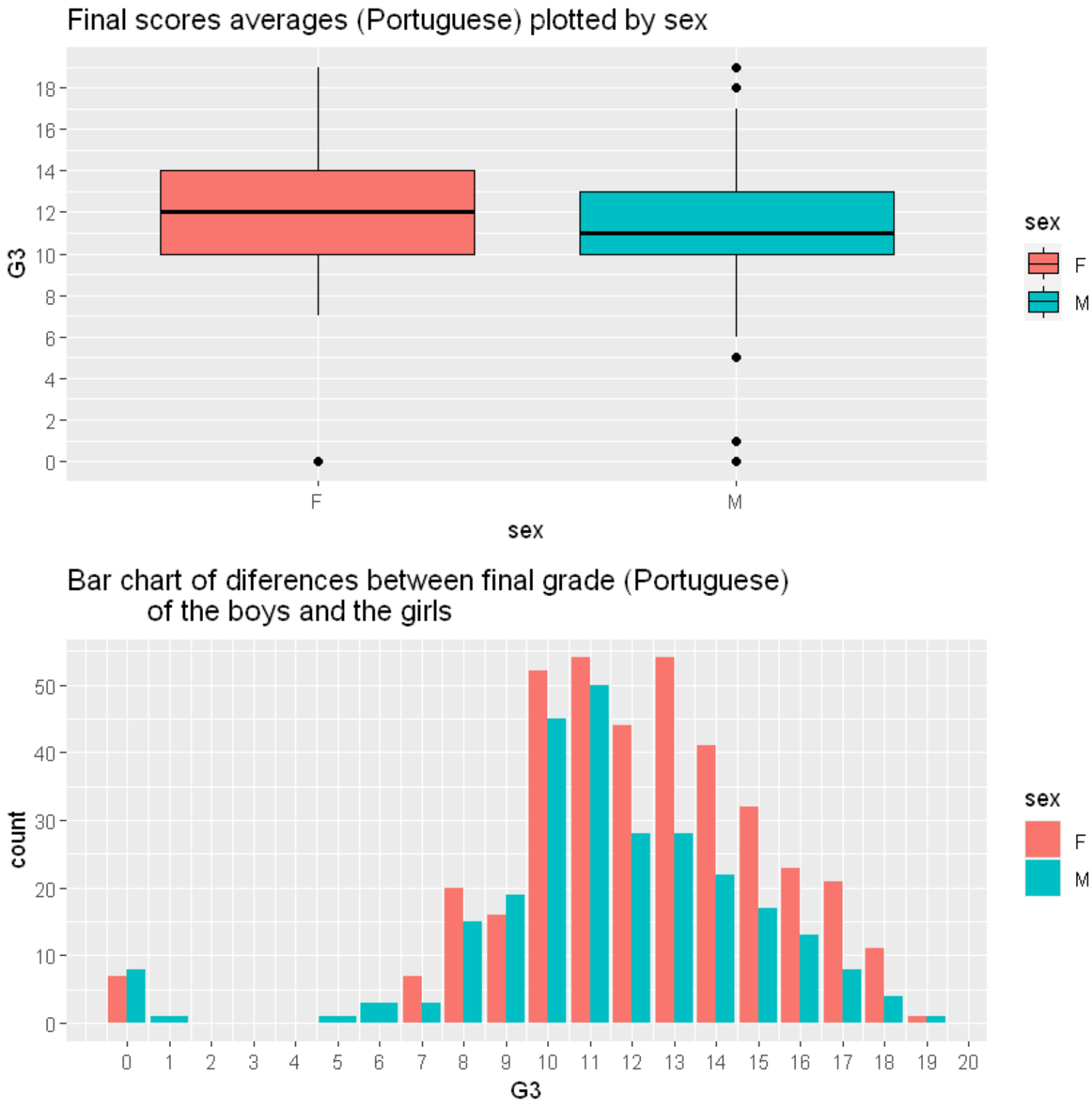
#?geom_boxplot
avsf<-ggplot(sm, aes(x = sex, y = G3, fill=sex)) +
  geom_boxplot(col = "black") +
  ggtitle("Final scores averages (Math) plotted by sex")

grid.arrange(avsf,fin,nrow=2)
```



```
In [36]: #?geom_bar
fin1<-ggplot(data=sp, aes(x=G3, fill=sex))+
  geom_bar(stat="count",
           position="dodge",
           color="NA")+
  scale_x_continuous(breaks = seq(0,20,1))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,60,10))+
  ggtitle("Bar chart of differences between final grade (Portuguese)\
of the boys and the girls ")
#?geom_boxplot
avsf1<-ggplot(sp, aes(x = sex, y = G3, fill=sex)) +
  geom_boxplot(col = "black") +
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,20,2))+
  ggtitle("Final scores averages (Portuguese) plotted by sex")

grid.arrange(avsf1,fin1,nrow=2)
```


- Poprilično je teško dobiti ideju o razlici u konačnoj oceni izmedju polova na osnovu vizuelnog prikaza.
- Čini se da je raspodela vrlo slična, sa blagim odstupanjem u korist dečaka u prvom datasetu.
- S druge strane postoji vidljivo odstupanje u korist devojčica u drugom datasetu koji se odnosi na portugalski jezik.

Dečacima idu "brojevi", a devojčice dobre u "(materenjem) jeziku", poznat nam stereotip?

Sada proveravam razliku **prosečne krajnje ocene** izmedju dečaka i devojčica.

- Prvo za dataset vezan za matematiku
- Zatim dataset koji se odnosi na portugalski

```
In [37]: mean(sm$G3[sm$sex=="F"])
#9.966346
mean(sm$G3[sm$sex=="M"])
#10.91444

9.966346-10.91444
#-0.94

#Diferent method
aggregate(sm$G3,
           by=list(sm$sex),
           FUN="mean",
           na.rm=TRUE)

9.96634615384615

10.9144385026738

-0.948094000000001

Group.1  x
F        9.966346
M       10.914439
```

In [38]:

```
mean(sp$G3[sp$sex=="F"])
#12.25326
mean(sp$G3[sp$sex=="M"])
#11.406015

12.25326-11.406015
#0.847244

#Diferent method
aggregate(sp$G3,
           by=list(sp$sex),
           FUN="mean",
           na.rm=TRUE)
```

12.2532637075718

11.406015037594

0.847244999999999

Group.1	x
F	12.25326
M	11.40602

- Sada ću **neuključujući učenike koji su pali predmet matematika/portugalski** , da proveravim razliku prosečne krajnje ocene izmedju dečaka i devojčica.

In [39]:

```
mean(sp$G3[sp$sex=="F" & sp$G3>0])
#12.48138
mean(sp$G3[sp$sex=="M" & sp$G3>0])
#11.75969

12.48138-11.75969
#0.721689

aggregate(sp$G3[sp$G3>0],
           by=list(sp$sex[sp$G3>0]),
           FUN="mean",
           na.rm=TRUE)
aggregate(sp$G3[sp$G3>0],
           by=list(sp$sex[sp$G3>0]),
           FUN="median",
           na.rm=TRUE)
```

12.4813829787234

11.7596899224806

0.721689999999999

Group.1	x
F	12.48138
M	11.75969

Group.1	x
F	12
M	11

In [40]:

```
mean(sm$G3[sm$sex=="F" & sm$G3>0])
#11.20541
mean(sm$G3[sm$sex=="M" & sm$G3>0])
#11.86628

11.20541-11.86628
#-0.66

aggregate(sm$G3[sm$G3>0],
           by=list(sm$sex[sm$G3>0]),
           FUN="mean",
           na.rm=TRUE)
aggregate(sm$G3[sm$G3>0],
           by=list(sm$sex[sm$G3>0]),
           FUN="median",
           na.rm=TRUE)
```

11.2054054054054

11.8662790697674

-0.660869999999999

Group.1	x
F	11.20541
M	11.86628

Group.1	x
F	11
M	12

- U oba slučaja i sa uljučenim studentima koji su pali matematiku i bez njih vidimo da postoji pozitivna razlika **u korist dečaka** naspram devojčica kada je u pitanju mediana krajnje ocene(dataset koji se odnosi na matematiku) -> 11 devojčice naspram 12 dečaci; mediana
- U drugom datasetu koji se odnosi na portugalski vidimo da **devojčice** ostvaraju višu prosečnu ocenu nego dečaci.(12 devojčice naspram 11 dečaci; mediana)

- Sada ću obaviti Šapiroov test da vidim da li konačna ocena (G3) ima normalnu raspodelu, ali rešila sam da izuzmem učenike koji nisu položili matematiku, jer povlače prosečnu ocenu niže te remete ravnomernu distribuciju ocene.

```
In [41]: shapiro.test(sm$G3[sm$G3>0])
shapiro.test(sm$G3[sm$sex=="F" & sm$G3>0])
shapiro.test(sm$G3[sm$sex=="M" & sm$G3>0])
```

```
Shapiro-Wilk normality test

data:  sm$G3[sm$G3 > 0]
W = 0.98082, p-value = 0.000109

Shapiro-Wilk normality test

data:  sm$G3[sm$sex == "F" & sm$G3 > 0]
W = 0.97856, p-value = 0.006042

Shapiro-Wilk normality test

data:  sm$G3[sm$sex == "M" & sm$G3 > 0]
W = 0.97881, p-value = 0.009934
```

Normalna raspodela određene varijable postoji ako je vrednost p>0,05.

U mom slučaju konačna ocena nema normalnu raspodelu jer p vrednost iznosi:

- generalno kod svih onih koji su imali pozitivnu ocenu p-value = **0.000109**
- kod ocena dečaka p= **0.009934**
- kod ocena devojčica p= **0.006042**.

Uvek je **ispod 0,05** kao što vidimo.

- Što znači da **ne važi Ho koja predpostavlja normalnu raspodelu**, već alternativna hipoteza H1 koja predpostavlja da normalna raspodela NE POSTOJI.

```
In [42]: shapiro.test(sp$G3[sp$G3>0])
shapiro.test(sp$G3[sp$sex=="F" & sp$G3>0])
shapiro.test(sp$G3[sp$sex=="M" & sp$G3>0])
```

```
Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3[sp$G3 > 0]
W = 0.97662, p-value = 1.591e-08

Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3[sp$sex == "F" & sp$G3 > 0]
W = 0.97472, p-value = 3.884e-06

Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3[sp$sex == "M" & sp$G3 > 0]
W = 0.97132, p-value = 4.667e-05
```

Uvek je **ispod 0,05** kao što vidimo.

- Što znači da **ne važi Ho koja predpostavlja normalnu raspodelu**, već alternativna hipoteza H1 koja predpostavlja da normalna raspodela NE POSTOJI.

Takođe ću uraditi Bartletov test homogenosti varijanse.

*Postoji nekoliko načina da se proverí da li su vrainse za dve grupe homogene. Za ovo je dostupno nekoliko različitih testova - koristiću

- Bartlettov test
- i takođe Levenov test,

ali mnogi drugi testovi bi bili jednako primenljivi.

Oba se testa u R-u lako implementiraju.

- Budite pažljivi u tumačenju rezultata ovog testa: nadate se da ćete utvrditi da test nije značajan (tj. Nivo značajnosti veći od .05). Ako dobijete vrednost značajnosti manju od 0,05, to sugeríše da varijanse za dve grupe nisu jednake, pa ste stoga prekršili pretpostavku o homogenosti varijanse.

Ne paničíte ako utvrdíte da je to slučaj. Analíza varíjanse je prilično robusna u odnosu na kršenje ove pretpostavke, pod uslovom da je veličina vaših grupa približno slična

(npr. najveći / najmanji = 1.5 , Stevens, 1996, str. 249).*

```
In [43]: #bartlett.test
bartlett.test(sm$G3[sm$G3 > 0] ~ sm$sex[sm$G3 > 0])
#Leven
leveneTest(y = sm$G3, group = sm$sex)
```

```
Bartlett test of homogeneity of variances

data:  sm$G3[sm$G3 > 0] by sm$sex[sm$G3 > 0]
Bartlett's K-squared = 0.12148, df = 1, p-value = 0.7274
```

	Df	F value	Pr(>F)
group	1	0.06847572	0.7937063
	393	NA	NA

- Možemo primetiti da su oba testa pokazala homogenost varijanse za ove dve grupe(G3 -> M/F)

Identičan test homogenosti varijnse samo za učenike koji su okviru data seta koji se odnosi na Portugalski.


```
In [44]: #bartlett.test
bartlett.test(sp$G3[sp$G3 > 0] ~ sp$sex[sp$G3 > 0])
#Leven
leveneTest(y = sp$G3, group = sp$sex)
```

```
Bartlett test of homogeneity of variances

data: sp$G3[sp$G3 > 0] by sp$sex[sp$G3 > 0]
Bartlett's K-squared = 0.017199, df = 1, p-value = 0.8957
```

	Df	F value	Pr(>F)
group	1	0.007145147	0.932662
	647	NA	NA

- Možemo primetiti da su oba testa pokazala homogenost varijanse za ove dve grupe (G3 \rightarrow M/F), međutim u ovom drugom datasetu vrednosti su vrlo visoke, što je odlično.

Da bih konačno odgovorila na pitanje da li postoji razlika u konačnoj oceni izmedju dečaka i devojčica odlučil sam se da uradim sledeći test:

- independent 2-group Mann-Whitney U Test

```
wilcox.test(y~A)
```

where y is numeric and A is A binary factor

```
#Independent 2-group Mann-Whitney U Test
```

```
In [45]: wilcox.test(sm$G3[sm$G3 > 0] ~ sm$sex[sm$G3 > 0])
```

```
Wilcoxon rank sum test with continuity correction

data: sm$G3[sm$G3 > 0] by sm$sex[sm$G3 > 0]
W = 14190, p-value = 0.07618
alternative hypothesis: true location shift is not equal to 0
```

Ho: **Ne postoji statistički značajna razlika** u konačnoj oceni iz matematike između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

H1: Postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni iz matematike između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

CONCLUSION: Ne odbacujem H_0 (nultu hipotezu)

Što ne znači da definitivno ne postoji razlika u konačnoj oceni između ove dve grupe, nego da u ovom slučaju primenom neparematarskog :Independent 2-group Mann-Whitney U Test-a na ovom uzorku nije pronađena statistički značajna razlika, potrebna su dalja istraživanja. Međutim mora se istaći da p vrednost nije bila daleko od potencijalne značajnosti i da je ovo sociološko istraživanje u kojima generalno većinom ne primenjuju taj stepen strogosti kao u prirodnim naukama gde se često traže vrednosti niže i od 0,01.

Isti test

- samo na drugoj bazi gde trazimo odgovor na identično pitanje samo za učenike koji su u okviru dataseta koji se odnosi na Portugalski.

```
In [46]: #kruskal.test (sm$G3[sm$G3 > 0] ~ sm$sex[sm$G3 > 0],
# data=sm)
```

```
wilcox.test(sp$G3[sp$G3 > 0] ~ sp$sex[sp$G3 > 0])
```

```
Wilcoxon rank sum test with continuity correction

data: sp$G3[sp$G3 > 0] by sp$sex[sp$G3 > 0]
W = 55881, p-value = 0.001045
alternative hypothesis: true location shift is not equal to 0
```

Ho: Ne postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni iz portugalskog između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

H1: Postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni iz portugalskog između ove dve grupe (dečaka i devojčica)

CONCLUSION: Odbacujem Ho(nultu hipotezu), u korist alternativne hipoteze H1. Postoji statistički značajna razlika u oceni iz portugalskog jezika između dečaka i devojčica(u korist devojčica).

Kako obrazovanje roditelja utiče na krajnju ocenu?
Postoji li statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika u zavisnosti od
nivoa obrazovanja oca/majke ?

Ho:**Ne postoji** statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika iz portugalskog u zavisnosti od nivoa obrazovanja oca/majke.

H1: **Postoji** statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika iz portugalskog u zavisnosti od nivoa obrazovanja oca/majke.

- Zavisna varijabla krajnje ocene iz portugalskog (G3)(0-20)
- Nezavisna varijabla :

1. Medu -> nivo obrazovanja majke(0-4)
2. Fedu-> nivo obrazovanja oca (0-4)

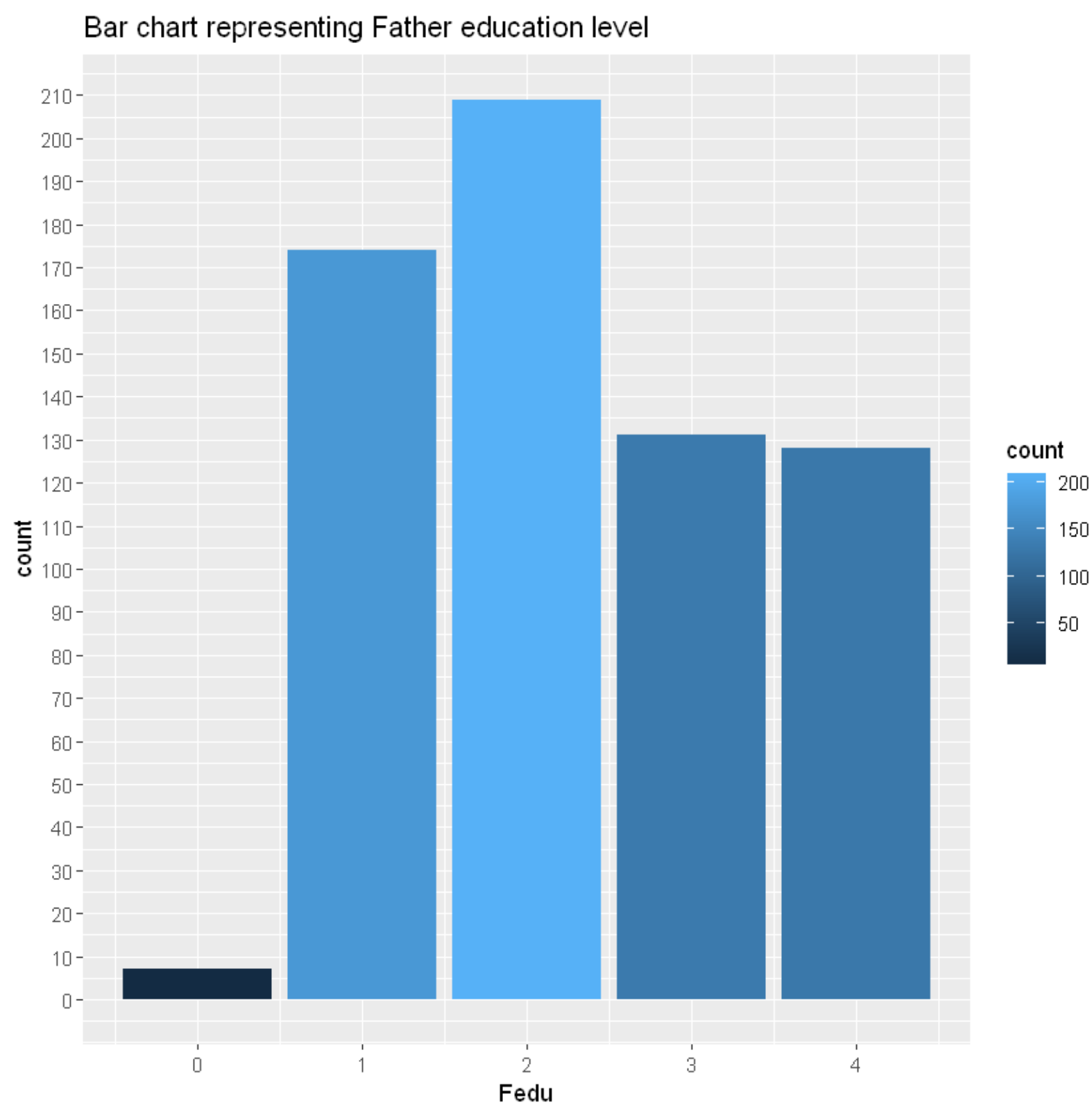
```
In [47]: str(sp$Medu)
```

```
int [1:649] 4 1 1 4 3 4 2 4 3 3 ...
```

```
In [48]: ch <- plot_ly(data = sp, labels = ~sp$Fedu, values = ~sum,
  type = 'pie', sort= FALSE,
  marker= list(colors=colors, line = list(color="black", width=1))) %>%
  layout(title="Pie chart for Father education level\
  (with Plotly)")

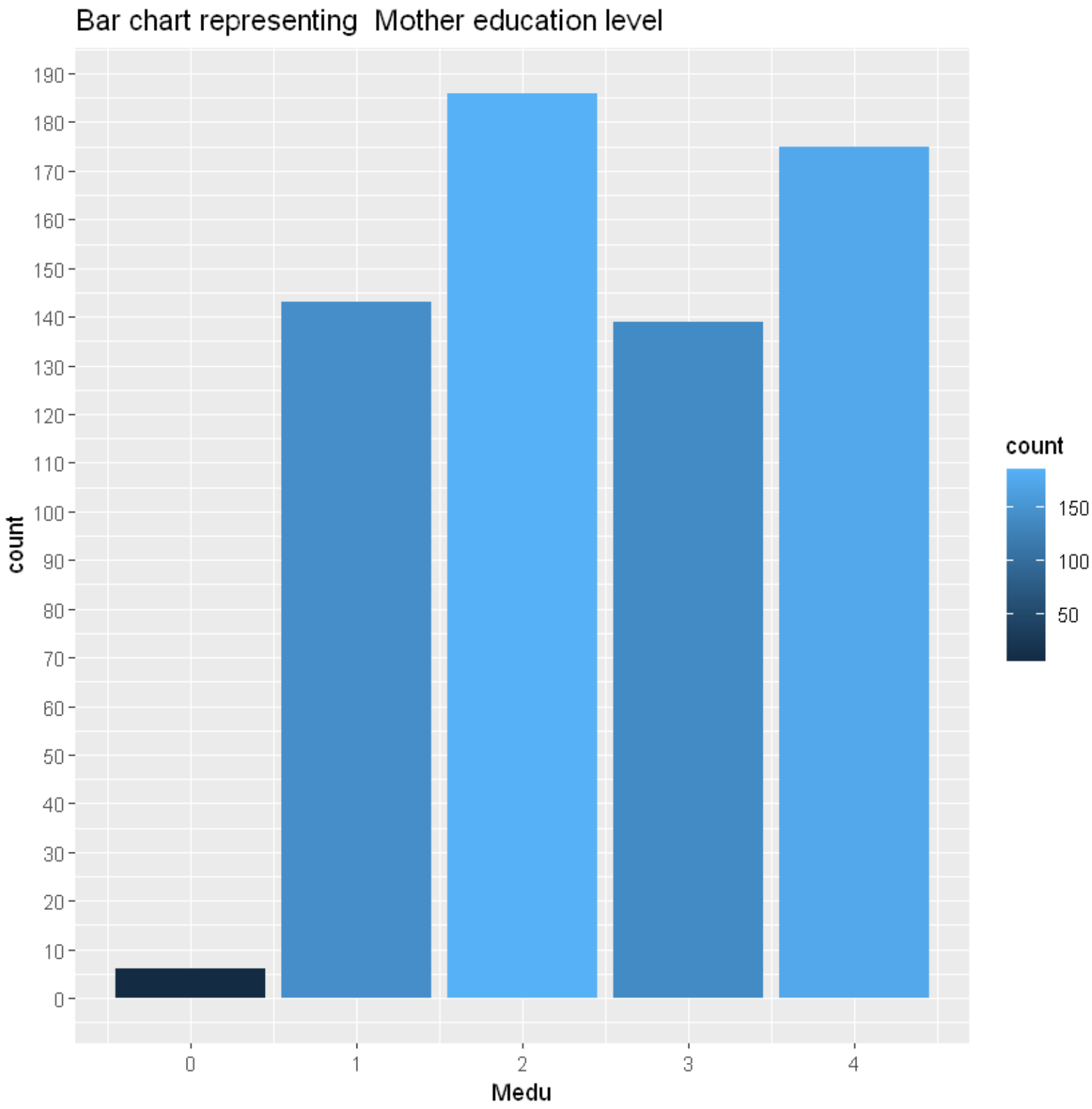
ch

ggplot(sp, aes(x=Fedu)) +
  geom_bar(stat = "count",
    aes(fill = ..count..))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,210,10))+
  ggtitle("Bar chart representing Father education level")
```



```
In [49]: gh <- plot_ly(data = sp, labels = ~sp$Medu, values = ~sum,
  type = 'pie', sort= FALSE,
  marker= list(colors=colors, line = list(color="black", width=1))) %>%
  layout(title="Pie chart for Mother education level\
            (with Plotly)")

gh
ggplot(sp, aes(x=Medu)) +
  geom_bar(stat = "count",
           aes(fill =..count..))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,190,10))+
  ggtitle("Bar chart representing Mother education level")
```


Videli smo kroz prethodno istraživačko pitanje da krajnja ocena- G3 nema normalnu raspodelu (koristila sam Šapiroov test), ali hajde da proverimo za ovo istraživačko pitanje.

```
In [50]: shapiro.test(sp$G3)
shapiro.test(sp$G3[sp$Medu])
shapiro.test(sp$G3[sp$Fedu])

Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3
W = 0.92598, p-value < 2.2e-16

Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3[sp$Medu]
W = 0.70606, p-value < 2.2e-16

Shapiro-Wilk normality test

data:  sp$G3[sp$Fedu]
W = 0.66044, p-value < 2.2e-16
```

Normalnu raspodelu nemamo ni približno to možemo da vidimo već u sledećem koraku i po vizuelizaciji, gde vidimo izraženu zaravnjenost krive.

Normalna raspodela određene varijable postoji ako je vrednost $p > 0,05$. Uvek je značajno **ispod 0,05** kao što vidimo.

- Što znači da **ne važi Ho koja predpostavlja normalnu raspodelu**, već alternativna hipoteza H1 koja predpostavlja da normalna raspodela NE POSTOJI.

Posmatraču medianu završnih ocena uzimajući u obzir niveoe obrazovanja prvo kod majke, a zatim ko oca.

In [51]:

```
aggregate(sp[33],
          sp[7],
          median)

mg3<-ggplot(sp, aes(x=G3)) +
  geom_histogram(fill="yellow", colour="black", binwidth = 2) +
  facet_grid(Medu ~ .)+
  ggtitle("Mother's education and Final Grades")+
  geom_vline(data=aggregate(sp[33],
                            sp[7],
                            median),
            mapping=aes(xintercept=G3),
            color="red")

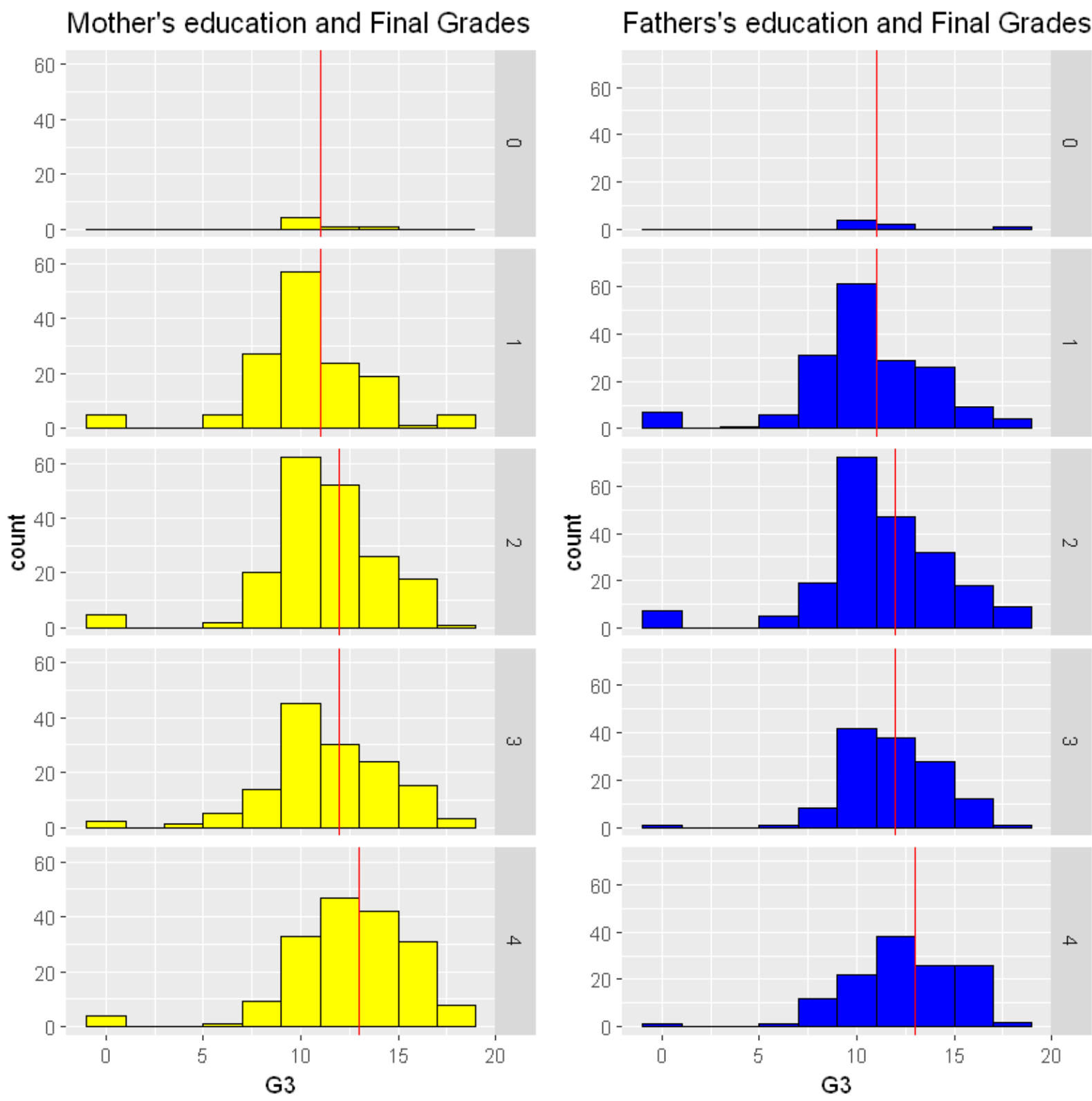
aggregate(sp[33],
          sp[8],
          median)

fg3<-ggplot(sp, aes(x=G3)) +
  geom_histogram(fill="blue", colour="black", binwidth = 2) +
  facet_grid(Fedu ~ .)+
  ggtitle("Fathers's education and Final Grades")+
  geom_vline(data=aggregate(sp[33],
                            sp[8],
                            median),
            mapping=aes(xintercept=G3),
            color="red")

grid.arrange(mg3, fg3, ncol=2)
```

Medu	G3
0	11
1	11
2	12
3	12
4	13

Fedu	G3
0	11
1	11
2	12
3	12
4	13

Vidimo da kako se nivo obrazovanja majke povećava, tako se povećavaju i mediane za G3(konačnu ocenu iz Portugalskog jezika).

- Kroz ovaj prikaz možemo videti da je nivo obrazovanja majke važan faktor za postizanje dobrih ocena.

Da li nivo obrazovanja oca ima isti nivo važnosti?

- Kada je u pitanju očev nivo obrazovanja primećujemo isti trend rasta mediane G3 - konačne ocene učenika iz Portugalskog jezika.

Sada da bi smo videli da li postoji stvarno razlika izmedju ovih grupa, primeniću

- Kruskal-Wallis Test Oneway ANOVA by ranks

```
kruskal.test(y~a)
```

- gde je y numerička vrednost
- i a je faktor

```
In [52]: sp$Medu<-factor(sp$Medu,
                        levels=c(0,1,2,3,4),
                        labels=c("none",
                                "primary education ",
                                "5th to 9th grade",
                                "secondary education",
                                "higher education"))

sp$Fedu<-factor(sp$Fedu,
                levels=c(0,1,2,3,4),
                labels=c("none",
                        "primary education ",
                        "5th to 9th grade",
                        "secondary education",
                        "higher education"))
```

In [53]:

```
table(sp$G3, sp$Medu)
table(sp$G3, sp$Fedu)
kruskal.test(sp$G3~sp$Medu)
kruskal.test(sp$G3~sp$Fedu)

kruskal.test(sp$G3~sp$Medu)
kruskal.test(sp$G3~sp$Fedu)
```

	none	primary education	5th to 9th grade	secondary education
0	0	5	5	1
1	0	0	0	1
5	0	0	0	1
6	0	0	2	0
7	0	5	0	5
8	0	10	10	9
9	0	17	10	5
10	1	31	32	23
11	3	26	30	22
12	1	11	25	14
13	0	13	27	16
14	0	12	15	12
15	1	7	11	12
16	0	1	13	7
17	0	0	5	8
18	0	5	1	2
19	0	0	0	1

	higher education
0	4
1	0
5	0
6	1
7	0
8	6
9	3
10	10
11	23
12	21
13	26
14	24
15	18
16	15
17	16
18	7
19	1

	none	primary education	5th to 9th grade	secondary education
0	0	7	7	0
1	0	0	0	1
5	0	1	0	0
6	0	2	0	0
7	0	4	5	1
8	0	11	11	3
9	0	20	8	5
10	2	34	36	18
11	2	27	36	24
12	1	16	21	15
13	1	13	26	23
14	0	16	17	15
15	0	10	15	13
16	0	8	9	5
17	0	1	9	7
18	1	3	9	1
19	0	1	0	0

	higher education
0	1
1	0
5	0
6	1
7	0
8	10
9	2
10	7
11	15
12	19
13	19
14	15
15	11
16	14
17	12
18	1
19	1

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sp\$G3 by sp\$Medu
Kruskal-Wallis chi-squared = 57.215, df = 4, p-value = 1.115e-11

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sp\$G3 by sp\$Fedu
Kruskal-Wallis chi-squared = 36.785, df = 4, p-value = 1.994e-07

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sp\$G3 by sp\$Medu
Kruskal-Wallis chi-squared = 57.215, df = 4, p-value = 1.115e-11

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sp\$G3 by sp\$Fedu
Kruskal-Wallis chi-squared = 36.785, df = 4, p-value = 1.994e-07

Ho:Ne postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika u zavisnosti od nivoa obrazovanja oca/majke.

H1:Postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika u zavisnosti od nivoa obrazovanja oca/majke.

Potvrđuje se Ho ako je p>0,05

Kako p ima veoma niske vrednosti:

- p-value = 1.115e-11
- p-value = 1.994e-07 Ho se odbacuje te -> Postoji statistički značajna razlika u konačnoj oceni učenika u zavisnosti iz portugalskog od nivoa obrazovanja oca/majke.

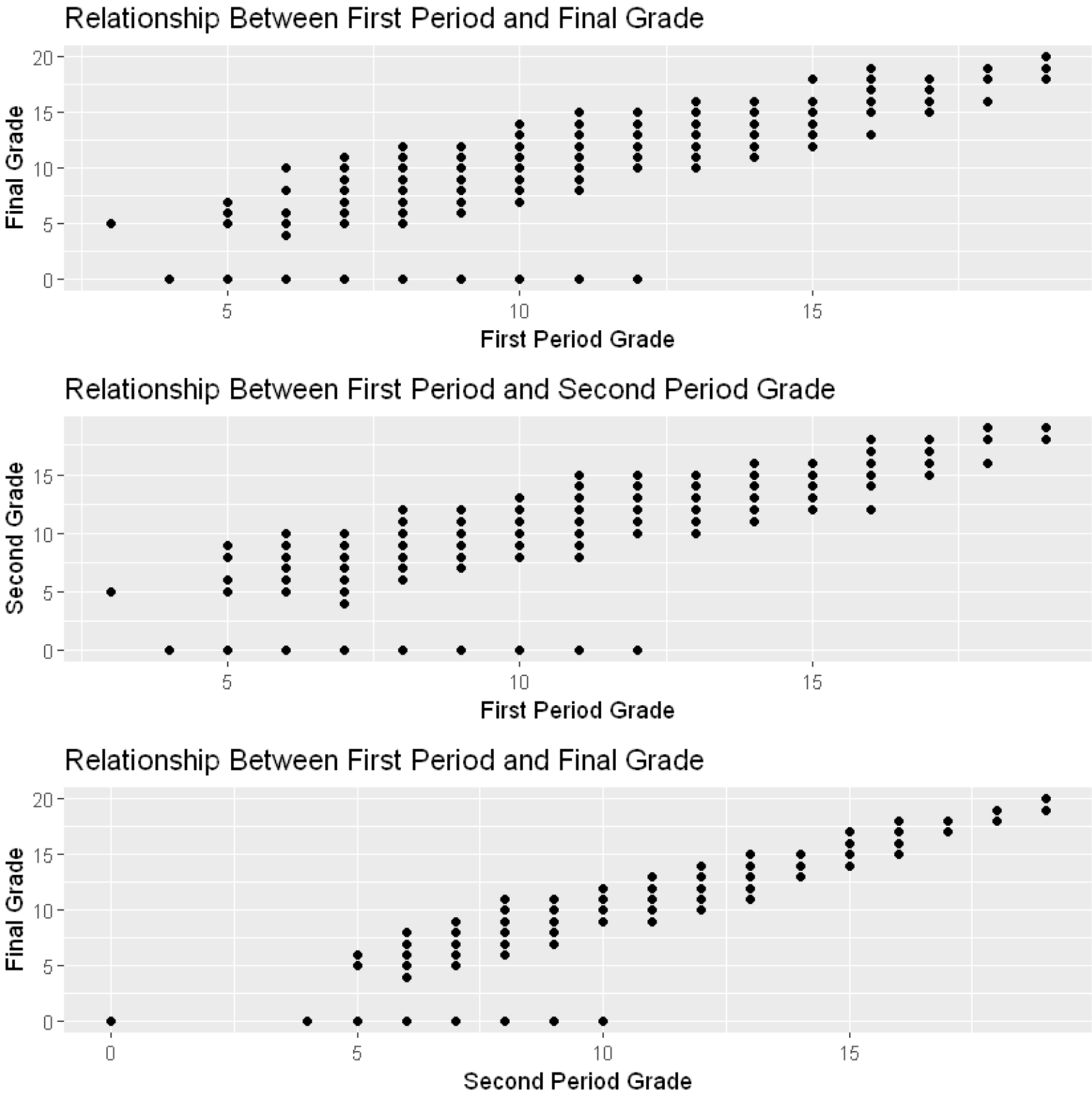
<div>Veza između ocena iz različitih perioda?</div> <div><div>- Između prvog(G1) i drugog(G2),</div><div>- Prvog(G1) i trećeg(G3),</div><div>- Drugog(G2) i trećeg perioda(G3).</div></div>	
<div>In [54]:</div>	<div><div><div>shapiro.test(sm\$G3)</div><div>shapiro.test(sm\$G1)</div><div>shapiro.test(sm\$G2)</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sm\$G3</div><div>W = 0.92873, p-value = 8.836e-13</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sm\$G1</div><div>W = 0.97491, p-value = 2.454e-06</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sm\$G2</div><div>W = 0.96914, p-value = 2.084e-07</div></div></div>
<div><div><div>• ako je $p > 0,05$ opstaje H_0 koja pretpostavlja normalnu raspdelu, međutim ocena NEMA normalnu raspodelu u ni jednom periodu od 3 moguća</div></div></div>	
<div>In [55]:</div>	<div><div><div>shapiro.test(sp\$G3)</div><div>shapiro.test(sp\$G1)</div><div>shapiro.test(sp\$G2)</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sp\$G3</div><div>W = 0.92598, p-value < 2.2e-16</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sp\$G1</div><div>W = 0.98554, p-value = 4.934e-06</div></div><div><div>Shapiro-Wilk normality test</div><div>data: sp\$G2</div><div>W = 0.96167, p-value = 5.583e-12</div></div></div>
<div><div><div>• ako je $p > 0,05$ opstaje H_0 koja pretpostavlja normalnu raspdelu, međutim ocena NEMA normalnu raspodelu u ni jednom periodu od 3 moguća</div></div></div>	

```
In [56]: g1g3<-ggplot(sm, aes(x=G1, y=G3))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Final Grade")+
  xlab("First Period Grade")+
  ylab("Final Grade")

g1g2<-ggplot(sm, aes(x=G1, y=G2))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Second Period Grade")+
  xlab("First Period Grade")+
  ylab("Second Grade")

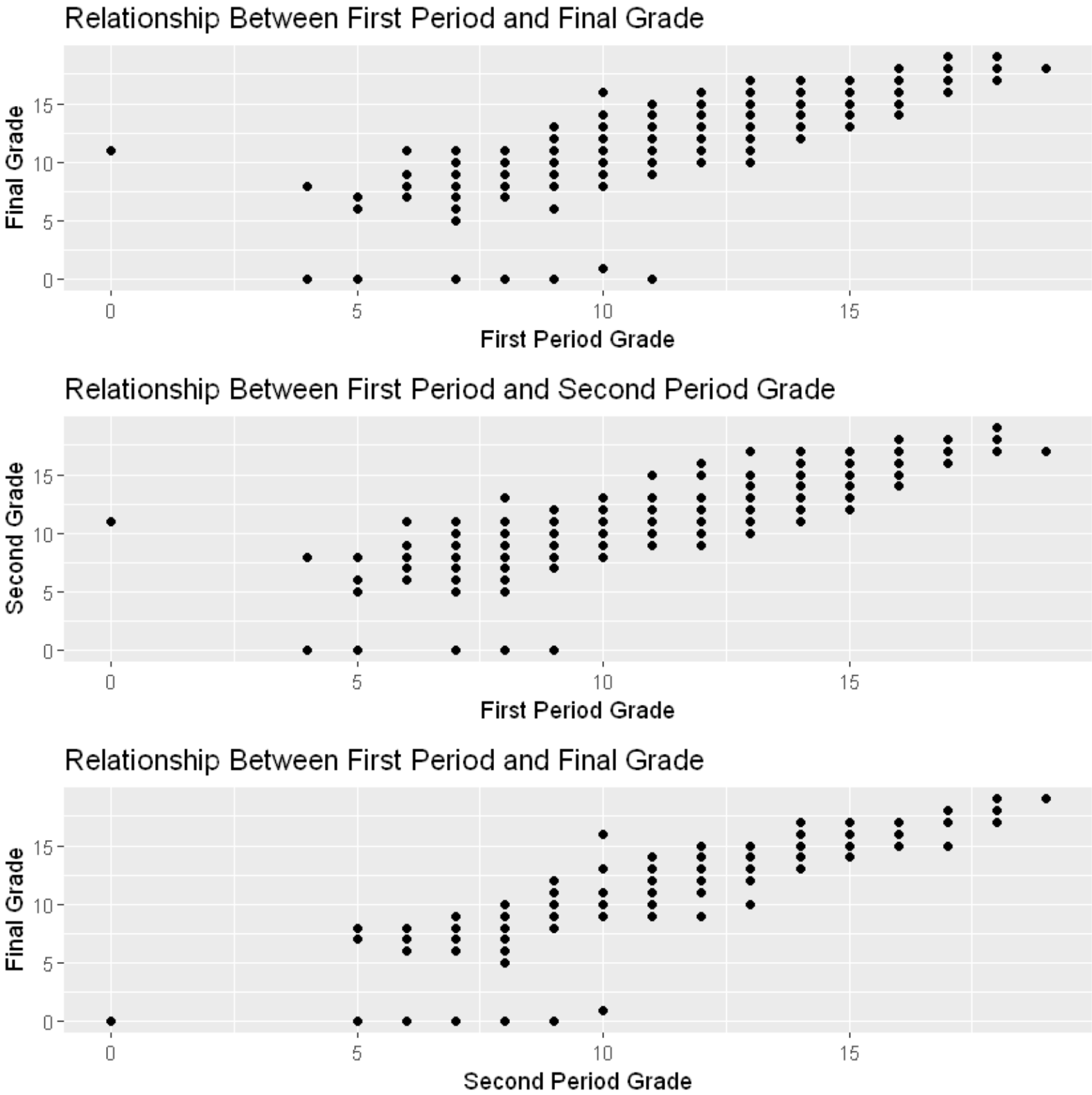
g2g3<-ggplot(sm, aes(x=G2, y=G3))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Final Grade")+
  xlab("Second Period Grade")+
  ylab("Final Grade")

grid.arrange(g1g3,g1g2,g2g3, nrow=3)
```



```
In [57]: g1g3a<-ggplot(sp, aes(x=G1, y=G3))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Final Grade")+
  xlab("First Period Grade")+
  ylab("Final Grade")
g1g2a<-ggplot(sp, aes(x=G1, y=G2))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Second Period Grade")+
  xlab("First Period Grade")+
  ylab("Second Grade")

g2g3a<-ggplot(sp, aes(x=G2, y=G3))+
  geom_point()+
  ggtitle("Relationship Between First Period and Final Grade")+
  xlab("Second Period Grade")+
  ylab("Final Grade")
grid.arrange(g1g3a,g1g2a,g2g3a, nrow=3)
```



```
In [58]: cor.test(sm$G1,
  sm$G3,
  method = "spearman")

cor.test(sm$G1,
  sm$G2,
  method = "spearman")

cor.test(sm$G3,
  sm$G2,
  method = "spearman")

Warning message in cor.test.default(sm$G1, sm$G3, method = "spearman"):
"Cannot compute exact p-value with ties"

Spearman's rank correlation rho

data: sm$G1 and sm$G3
S = 1253119, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
0.8780013

Warning message in cor.test.default(sm$G1, sm$G2, method = "spearman"):
"Cannot compute exact p-value with ties"

Spearman's rank correlation rho

data: sm$G1 and sm$G2
S = 1080656, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
0.8947916

Warning message in cor.test.default(sm$G3, sm$G2, method = "spearman"):
"Cannot compute exact p-value with ties"

Spearman's rank correlation rho

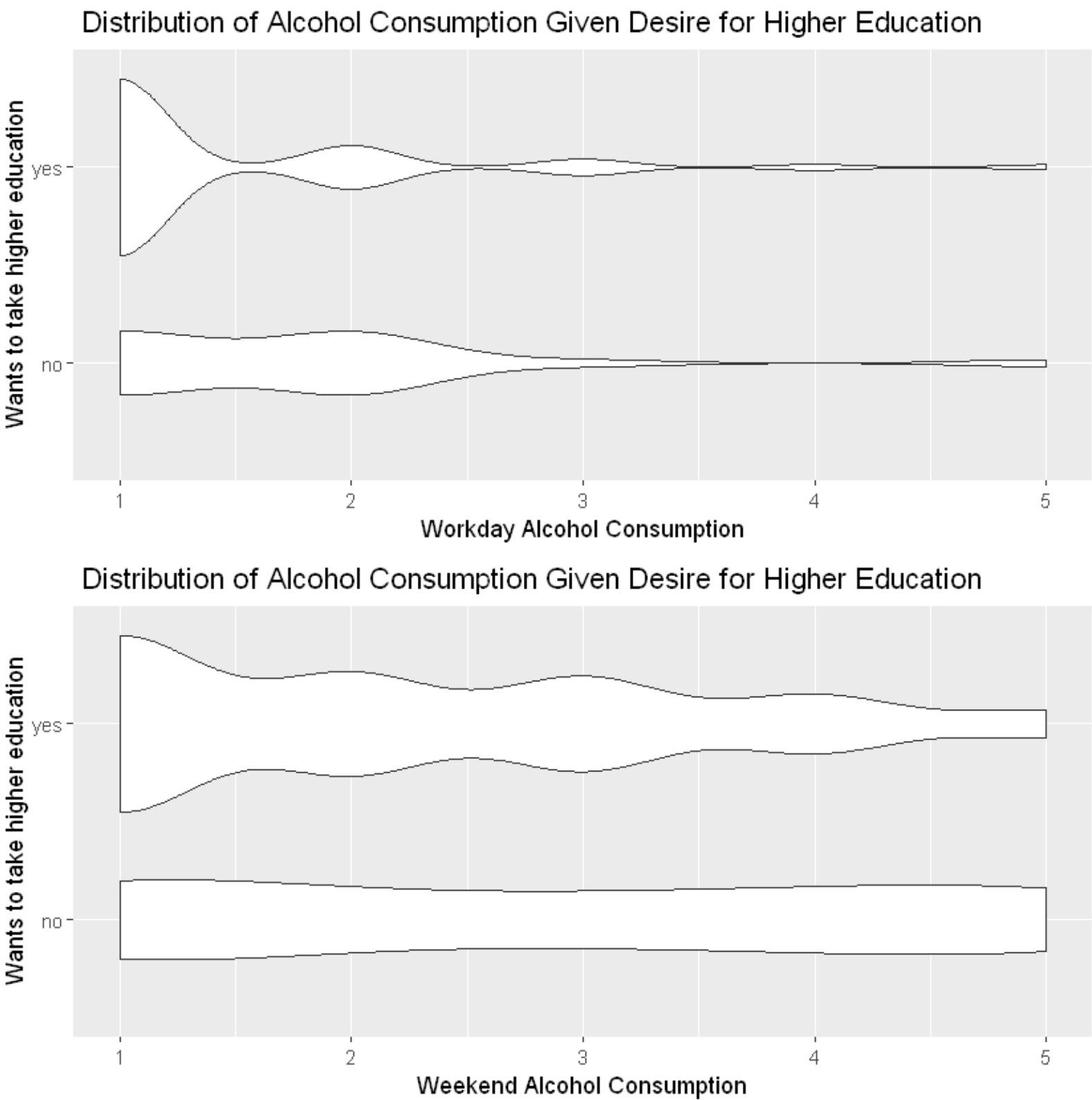
data: sm$G3 and sm$G2
S = 440391, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
0.9571253
```

In [59]:	<pre>cor.test(sp\$G1, sp\$G3, method = "spearman") cor.test(sp\$G1, sp\$G2, method = "spearman") cor.test(sp\$G3, sp\$G2, method = "spearman")</pre> <p>Warning message in cor.test.default(sp\$G1, sp\$G3, method = "spearman"): "Cannot compute exact p-value with ties"</p> <p>Spearman's rank correlation rho</p> <p>data: sp\$G1 and sp\$G3 S = 5317392, p-value < 2.2e-16 alternative hypothesis: true rho is not equal to 0 sample estimates: rho 0.8832876</p> <p>Warning message in cor.test.default(sp\$G1, sp\$G2, method = "spearman"): "Cannot compute exact p-value with ties"</p> <p>Spearman's rank correlation rho</p> <p>data: sp\$G1 and sp\$G2 S = 4871943, p-value < 2.2e-16 alternative hypothesis: true rho is not equal to 0 sample estimates: rho 0.8930649</p> <p>Warning message in cor.test.default(sp\$G3, sp\$G2, method = "spearman"): "Cannot compute exact p-value with ties"</p> <p>Spearman's rank correlation rho</p> <p>data: sp\$G3 and sp\$G2 S = 2530793, p-value < 2.2e-16 alternative hypothesis: true rho is not equal to 0 sample estimates: rho 0.9444512</p>
<p>Izuzetno visoka korelacija u svim slučajevima.</p> <ul style="list-style-type: none">• Međutim kod portugalskog najviša je korelacija 0.945 između ocene iz 2. i 3. perioda• Kod matematike najviša je korelacija 0.957 takođe između ocene iz 2. i 3. perioda.	
<div><div>Istraživačko pitanje:</div><div>- Da li postoji razlika u nivou potrošnje alkohola između onih koji planiraju i onih koji ne planiraju da nastave obrazovanje?</div></div>	


```
In [60]: hghd<- ggplot(sm,aes(higher,Dalc))+
        geom_violin()+coord_flip()+
        xlab("Wants to take higher education")+
        ylab("Workday Alcohol Consumption")+
        ggtitle(" Distribution of Alcohol Consumption Given Desire for Higher Education")

hghw<- ggplot(sm,aes(higher,Walc))+
        geom_violin()+coord_flip()+
        xlab("Wants to take higher education")+
        ylab("Weekend Alcohol Consumption")+
        ggtitle(" Distribution of Alcohol Consumption Given Desire for Higher Education")

grid.arrange(hghd,hghw,nrow=2)
```


- Ovaj violinski plot prikazuje raspodelu nivoa potrošnje alkohola radnim danom s obzirom na želju studenata za višim obrazovanjem.
- Veća je distribucija ljudi u grupi sa vrlo niskom konzumacijom alkohola (Workday Alcohol Consumption=1) koji žele visoko obrazovanje od onih koji ne žele visoko obrazovanje. Ovaj rezultat se poklapa sa očekivanjima.
- Raspon nivoa potrošnje alkohola vikendom kod onih koji konzumiraju veće količine alkohola izraženiji je kod onih koji ne planiraju više obrazovanje, dok se takođe vidi da su oni koji imaju nizak nivou potrošnje alkohola veoma brojni i generalno brojniji od istih među onima koji ne žele da nastave dalje obrazovanje

Funkcija ggplot je korišćena za stvaranje violine plot-a.

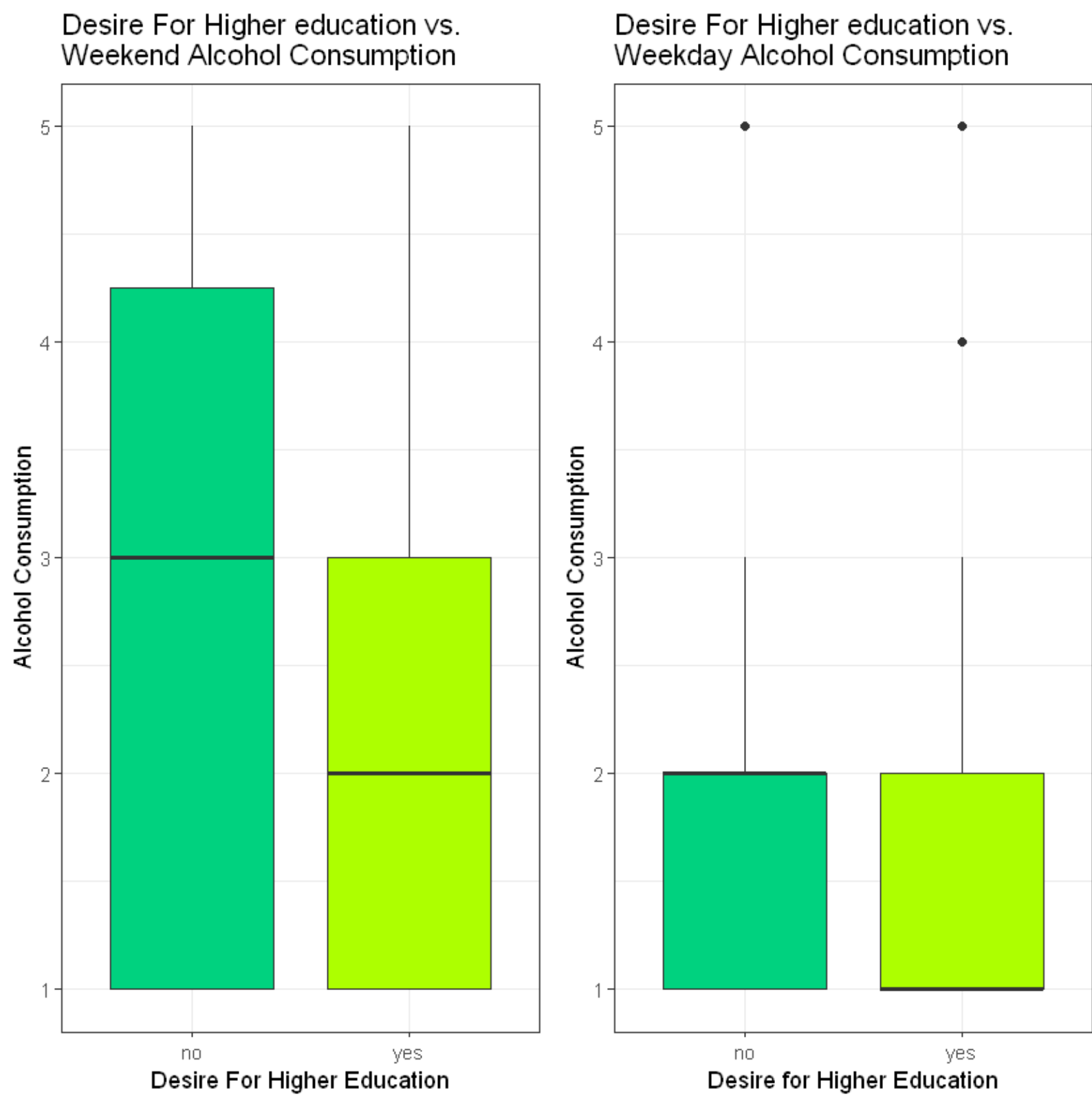
x osa je bila želja za visokim obrazovanjem, a y osa nivo potrošnje alkohola.

Zatim sam obrnula koordinatnu osu da bih mogla lakše da uporedim raspodele.

```
In [61]: waffle.col <- c("#00d27f", "#adff00", "#f9d62e", "#fc913a", "#ff4e50")

waw<-ggplot(sm, aes(higher,Walc, fill=higher))+
  geom_boxplot()+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  scale_fill_manual(values=waffle.col)+
  xlab("Desire For Higher Education")+
  ylab("Alcohol Consumption")+
  ggtitle("Desire For Higher education vs.\nWeekend Alcohol Consumption ")
daw<-ggplot(sm, aes(higher,Dalc, fill=higher))+
  geom_boxplot()+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  scale_fill_manual(values=waffle.col)+
  xlab("Desire for Higher Education")+
  ylab("Alcohol Consumption")+
  ggtitle("Desire For Higher education vs.\nWeekday Alcohol Consumption")

grid.arrange(waw,daw,ncol=2)
```


Napravila sam i dva boks plota jedan uz drugi.(Koristila sam grid.arrange da spojimo dva skupa podataka zajedno)

- Sada možemo videti da je opseg jednak za potrošnju alkohola radnim danom (između 1-2) uzimajući u obzir želju za visokim obrazovanjem. *
- Međutim, tokom konzumacije alkohola vikendom opseg potrošnje alkohola je veći u slučaju da ne postoji želja za visokim obrazovanjem (1-4,7) u poređenju sa onima koji žele visoko obrazovanje (1-3).

Prosečna potrošnja alkohola veća je za ljude koji ne žele visoko obrazovanje(3) od onih koji žele(2) , onako kako bi se očekivalo. *

```
In [62]: table(sm$Walc,sm$higher)
table(sm$Dalc, sm$higher)
chisq.test(table(sm$Walc,sm$higher))
chisq.test(table(sm$Dalc, sm$higher))
```

```
no yes
1  7 144
2  2  83
3  3  77
4  3  48
5  5  23
```

```
no yes
1  9 267
2  9  66
3  1  25
4  0   9
5  1   8
```

Warning message in chisq.test(table(sm\$Walc, sm\$higher)):
"Chi-squared approximation may be incorrect"

```
Pearson's Chi-squared test

data:  table(sm$Walc, sm$higher)
X-squared = 11.249, df = 4, p-value = 0.0239
```

Warning message in chisq.test(table(sm\$Dalc, sm\$higher)):
"Chi-squared approximation may be incorrect"

```
Pearson's Chi-squared test

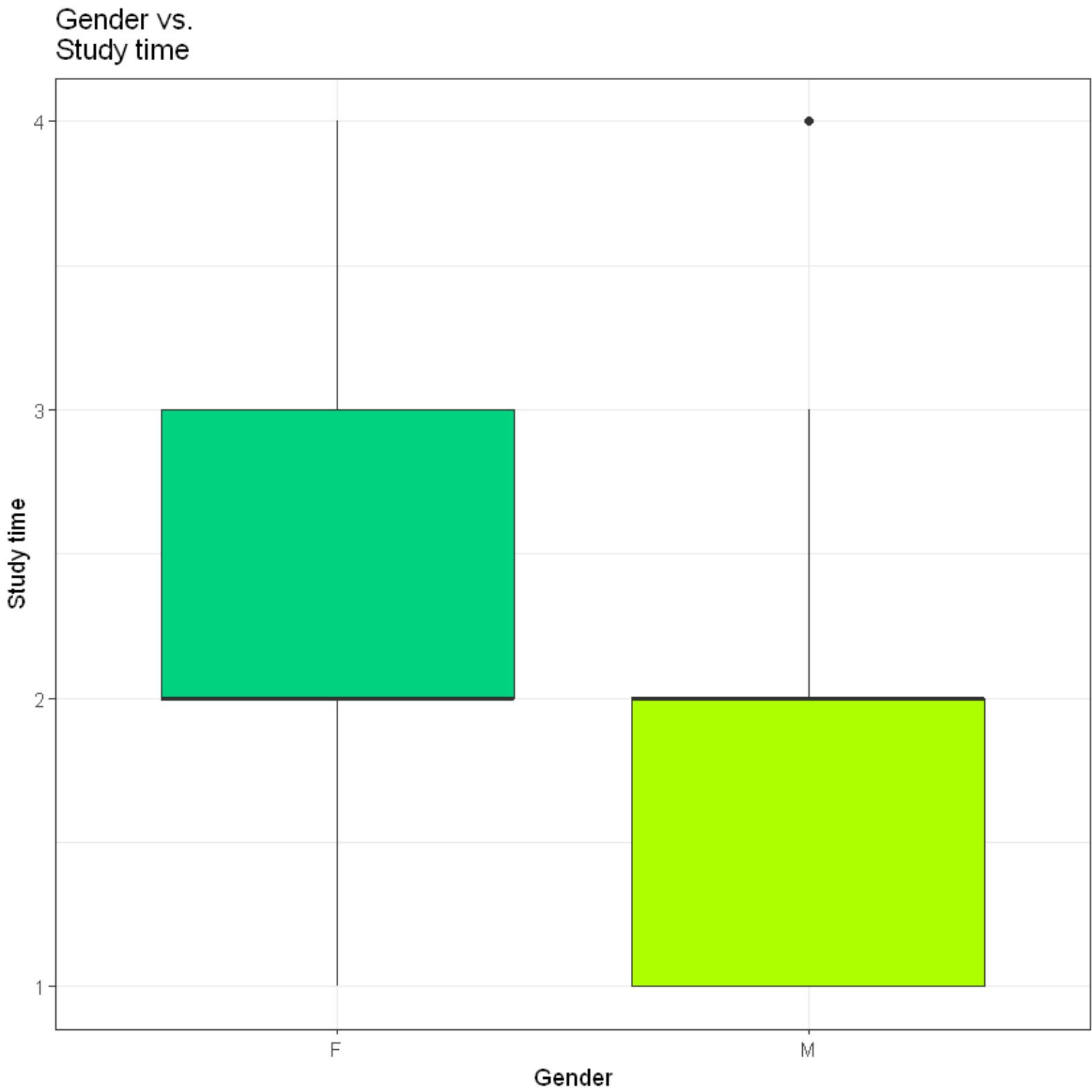
data:  table(sm$Dalc, sm$higher)
X-squared = 10.618, df = 4, p-value = 0.03121
```

Istraživačko pitanje: Da li se vreme učenja razlikuje prema polu?

Ko uči više, dečaci ili devojčice?

```
In [63]: studytime.factor<-factor(sm$studytime,
                                levels=c(1,2,3,4),
                                labels=c("1-2", "2-5", "5-10", ">10"))
```

```
In [64]: ggplot(sm, aes(sex,studytime, fill=sex))+
  geom_boxplot()+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  scale_fill_manual(values=waffle.col)+
  xlab("Gender")+
  ylab("Study time")+
  ggtitle("Gender vs.\nStudy time ")
```



```
In [65]: table(studytime.factor, sm$sex)

chisq.test(table(studytime.factor, sm$sex))
```

studytime.factor	F	M
1-2	27	78
2-5	113	85
5-10	51	14
>10	17	10

Pearson's Chi-squared test

data: table(studytime.factor, sm\$sex)
X-squared = 50.634, df = 3, p-value = 5.854e-11

P-value =5.854e-11 -> manje od 0.05 što implicira da odbacujemo Ho *nultu hipotezu* koja tvrdi da su ove dve varijable nezavisne, i da ne postoji statistički značajna razlika u vremenu koje provode učeći dečaci i devojčice.

Stoga možemo reći da postoji *zavisnost izmedju pola i vremena provedenog učeći*.

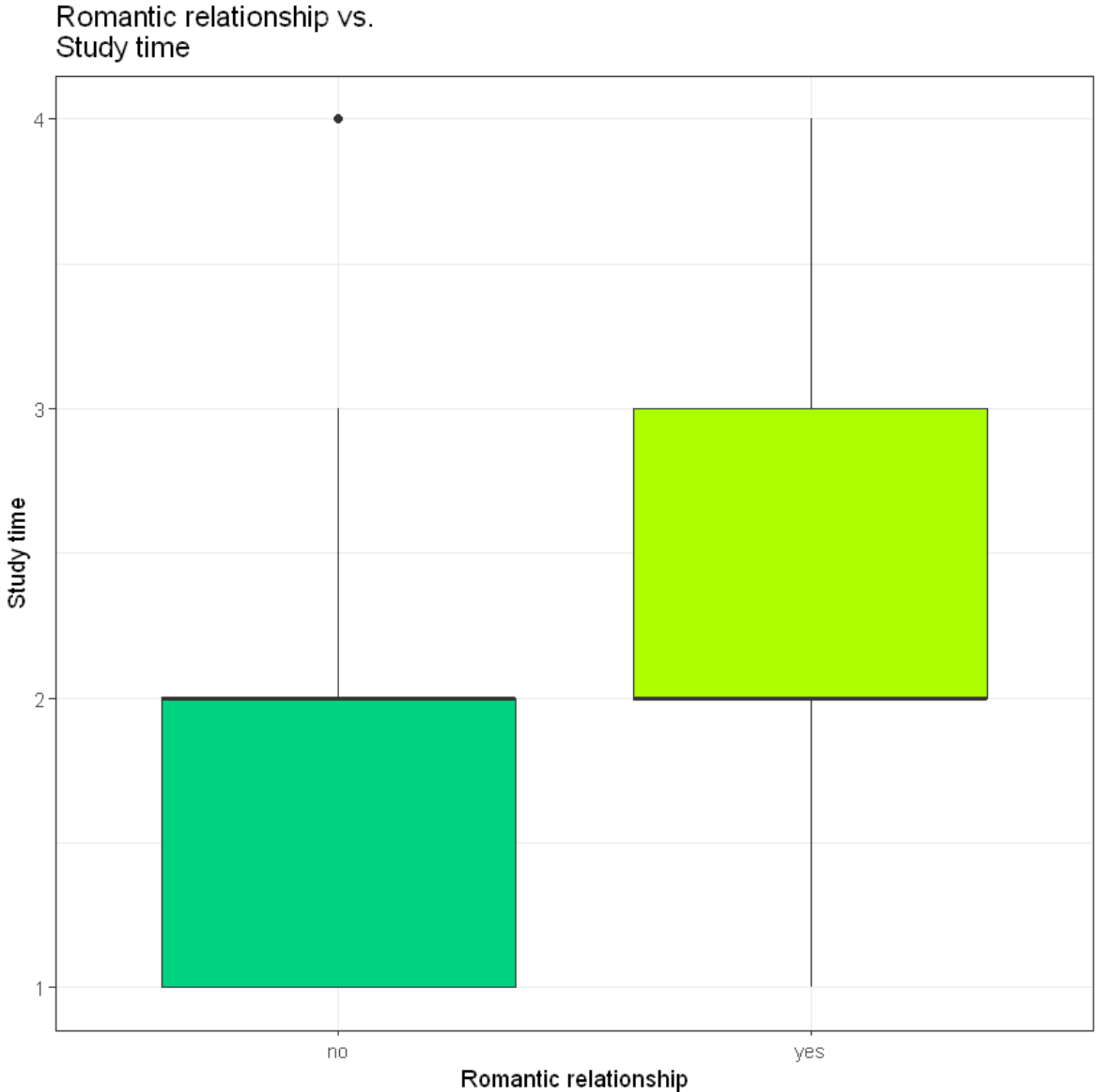
Više uče devojčice u mom slučaju, kada koristim prvi dataset.

Istraživačko pitanje:

- Da li vreme učenja varira u zavisnosti od ljubavnog statusa?(U vezi/nije u vezi)

- Ko više uči, oni u vezi ili oni koji nemaju partnera?

```
In [95]: ggplot(sm, aes(romantic, studytime, fill=romantic))+
  geom_boxplot()+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  scale_fill_manual(values=waffle.col)+
  xlab("Romantic relationship")+
  ylab("Study time")+
  ggtitle("Romantic relationship vs.\nStudy time ")
```



```
In [67]: table(studytime.factor, sm$romantic)

chisq.test(table(studytime.factor, sm$romantic))
```

studytime.factor	no	yes
1-2	79	26
2-5	126	72
5-10	36	29
>10	22	5

Pearson's Chi-squared test

data: table(studytime.factor, sm\$romantic)
X-squared = 10.665, df = 3, p-value = 0.01368

P-value = 0.01368 što je manje od 0.05 što implicira da odbacujemo nultu hipotezu Ho koja tvrdi da su ove dve varijable nezavisne.

Stoga možemo reći da postoji zavisnost izmedju partnerskog statusa učenika(u vezi, nisu u vezi) i vremena provedenog učeći.

Zanimljivo je da možemo da vidimo da duže uče oni koji su u vezi, nego oni koji nisu.

Istraživačko pitanje:

- Da li vreme učenja varira u zavisnosti od dodatno plaćenih časova matematike?
(yes/no)

- Ko više uči, oni koji idu na dodatne časove ili oni koji ne idu?

In [68]:

waffle.col <- c("#00d27f", "#adff00", "#f9d62e", "#fc913a", "#ff4e50")

ggplot(sm, aes(paid, studytime, fill=paid))+
 geom_boxplot()+
 theme_bw()+
 theme(legend.position="none")+
 scale_fill_manual(values=waffle.col)+
 xlab("Paid classes in math")+
 ylab("Study time")+
 ggtitle("Paid classes in math vs.\nStudy time ")

Paid classes in math vs.
Study time

Paid classes in math	Study time (approximate values)
no	1.0, 1.5, 2.0, 4.0
yes	2.0, 2.5, 3.0

In [69]:

table(studytime.factor, sm\$paid)
chisq.test(table(studytime.factor, sm\$paid))

studytime.factor no yes

1-2	73	32
2-5	99	99
5-10	31	34
>10	11	16

Pearson's Chi-squared test

data: table(studytime.factor, sm\$paid)

X-squared = 14.418, df = 3, p-value = 0.002388

P-value =0.002388 što je manje od 0.05 i implicira da odbacujemo nultu hipotezu Ho koja tvrdi da su ove dve varijable nezavisne.

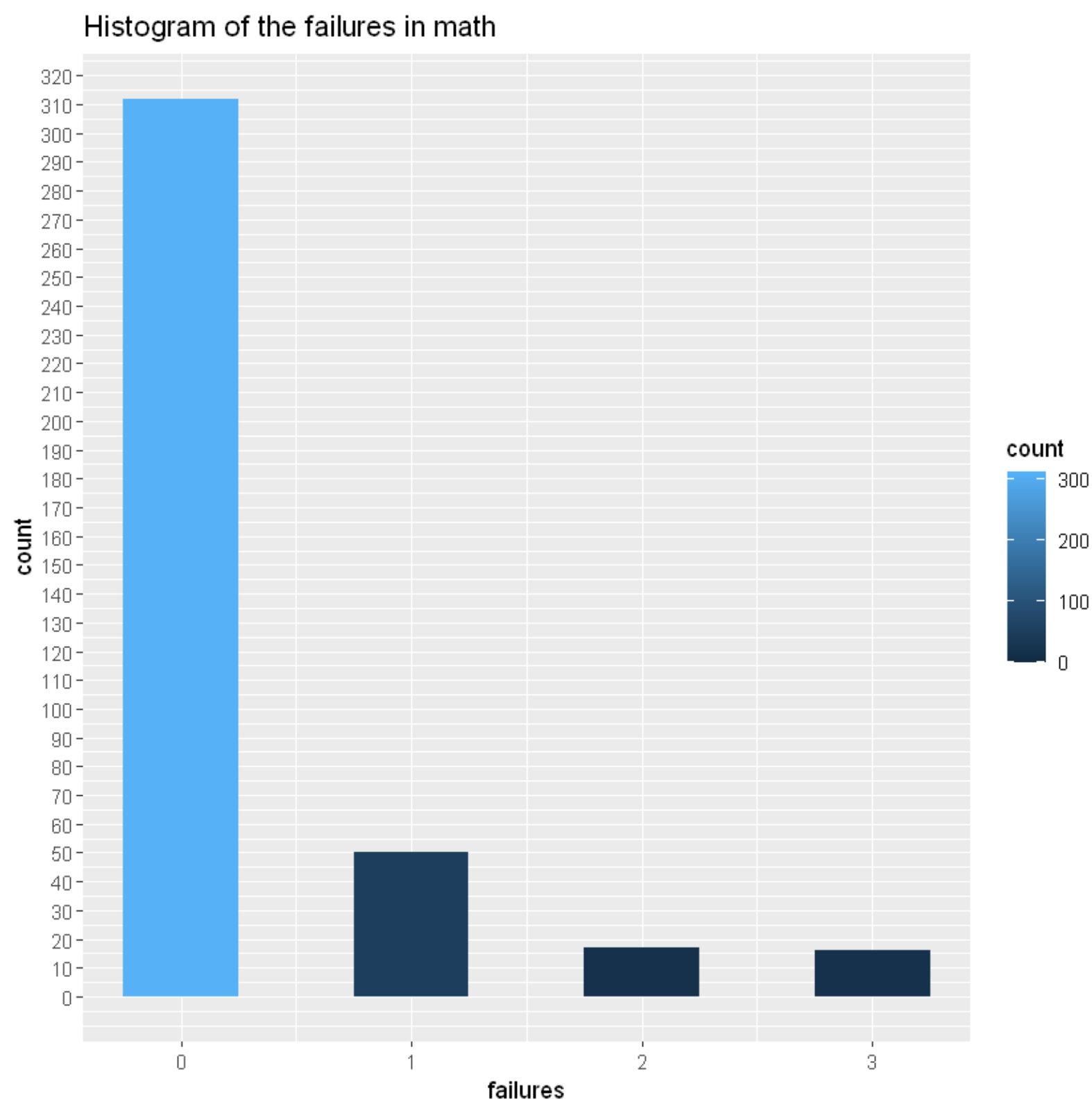
Stoga možemo reći da postoji zavisnost izmedju pohađanja dodatnih plaćenih časova i vremena provedenog učeći.

Zanimljivo je da možemo da vidimo da duže uče oni koji idu na dodatne časove, nego oni koji ne idu.

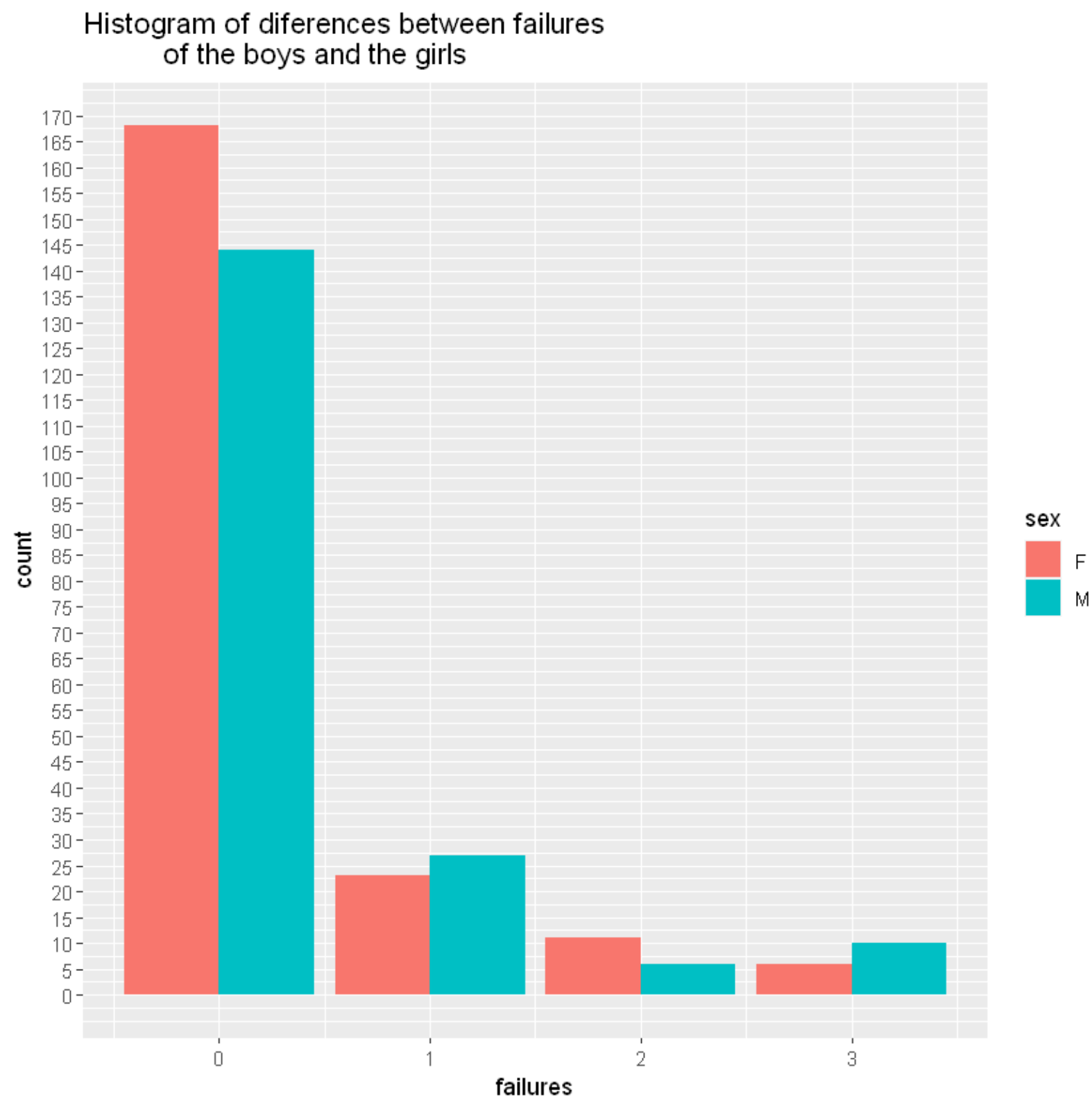
Istraživačko pitanje:

- Da li postoji razlika izmedju polova u učestalosti padanja matematike u prethodnim
godinama?

```
In [70]: ggplot(sm, aes(x=failures)) +
geom_histogram(binwidth = 0.5, aes(fill = ..count..))+
scale_x_continuous(breaks = seq(0,4,1))+
scale_y_continuous(breaks = seq(0,395,10))+
ggtitle("Histogram of the failures in math")
```



```
In [71]: ggplot(data=sm, aes(x=failures, fill=sex))+
geom_bar(stat="count",
position="dodge",
color="NA")+
scale_x_continuous(breaks = seq(0,3,1))+
scale_y_continuous(breaks = seq(0,170,5))+
ggtitle("Histogram of differences between failures\
of the boys and the girls ")
```



```
In [72]: table(sm$failures, sm$sex)

chisq.test(table(sm$failures, sm$sex))
```

```
      F  M
0 168 144
1   23   27
2   11    6
3    6   10

Pearson's Chi-squared test

data:  table(sm$failures, sm$sex)
X-squared = 3.5303, df = 3, p-value = 0.3169
```

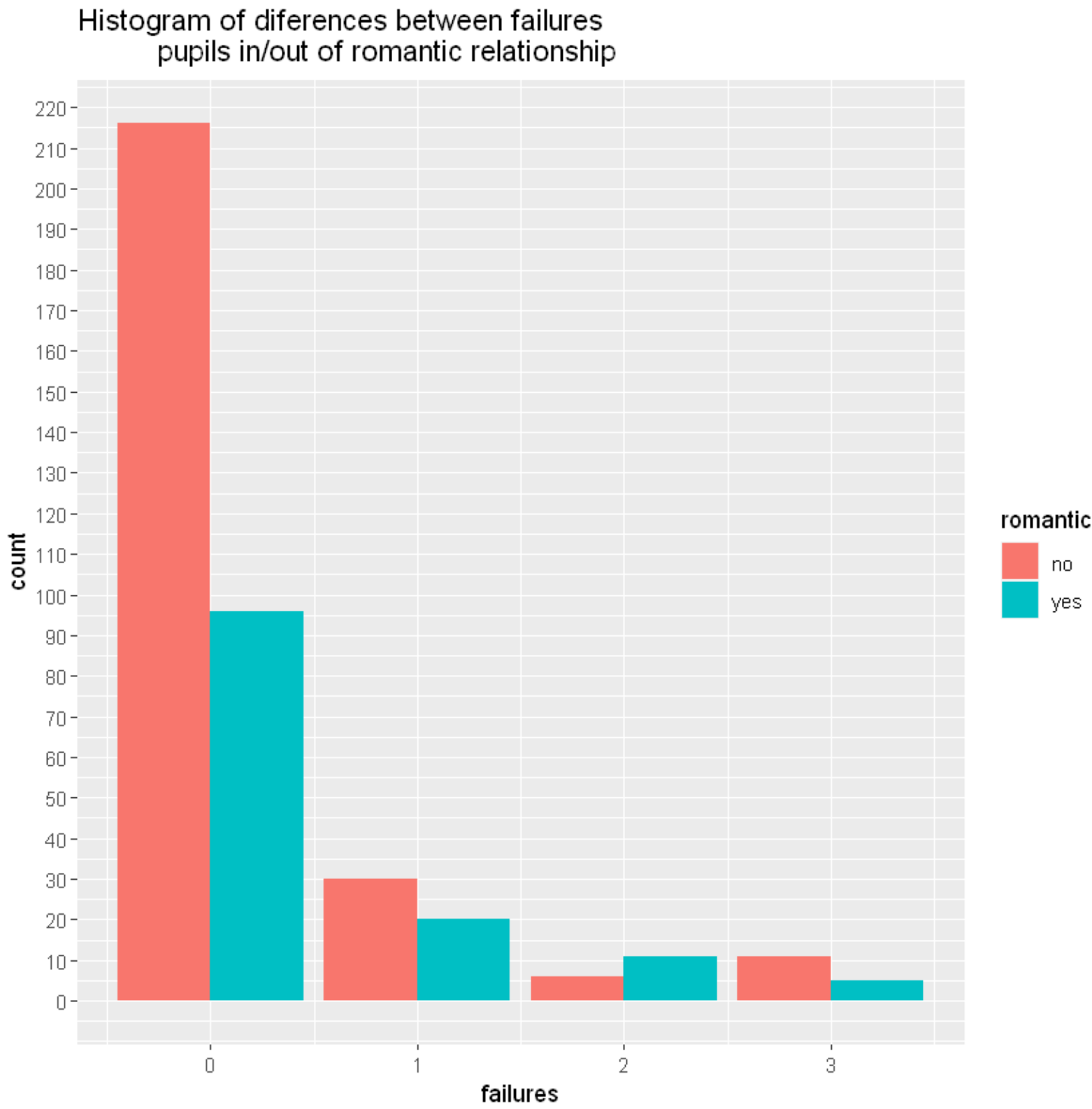
P-value =0.3169 što je više od 0.05 i implicira da ne odbacujemo nultu hipotezu Ho koja tvrdi da su ove dve varijable nezavisne.

Stoga možemo reći da ne postoji zavisnost izmedju frekventnossti padanja matematike i pola.

Istraživačko pitanje:

- Da li postoji razlika izmedju onih u romantičnoj vezi i onih koji nisu u vezi u učestalosti padanja matematike u prethodnim godinama?

```
In [73]: ggplot(data=sm, aes(x=failures, fill=romantic))+
  geom_bar(stat="count",
    position="dodge",
    color="NA")+
  scale_x_continuous(breaks = seq(0,3,1))+
  scale_y_continuous(breaks = seq(0,220,10))+
  ggtitle("Histogram of differences between failures\
  pupils in/out of romantic relationship ")
```



```
In [74]: chisq.test(table(sm$failures,sm$romantic))

table(sm$failures, sm$romantic)
```

```
Pearson's Chi-squared test

data:  table(sm$failures, sm$romantic)
X-squared = 9.4705, df = 3, p-value = 0.02365

  no yes
0 216  96
1  30  20
2   6  11
3  11   5
```

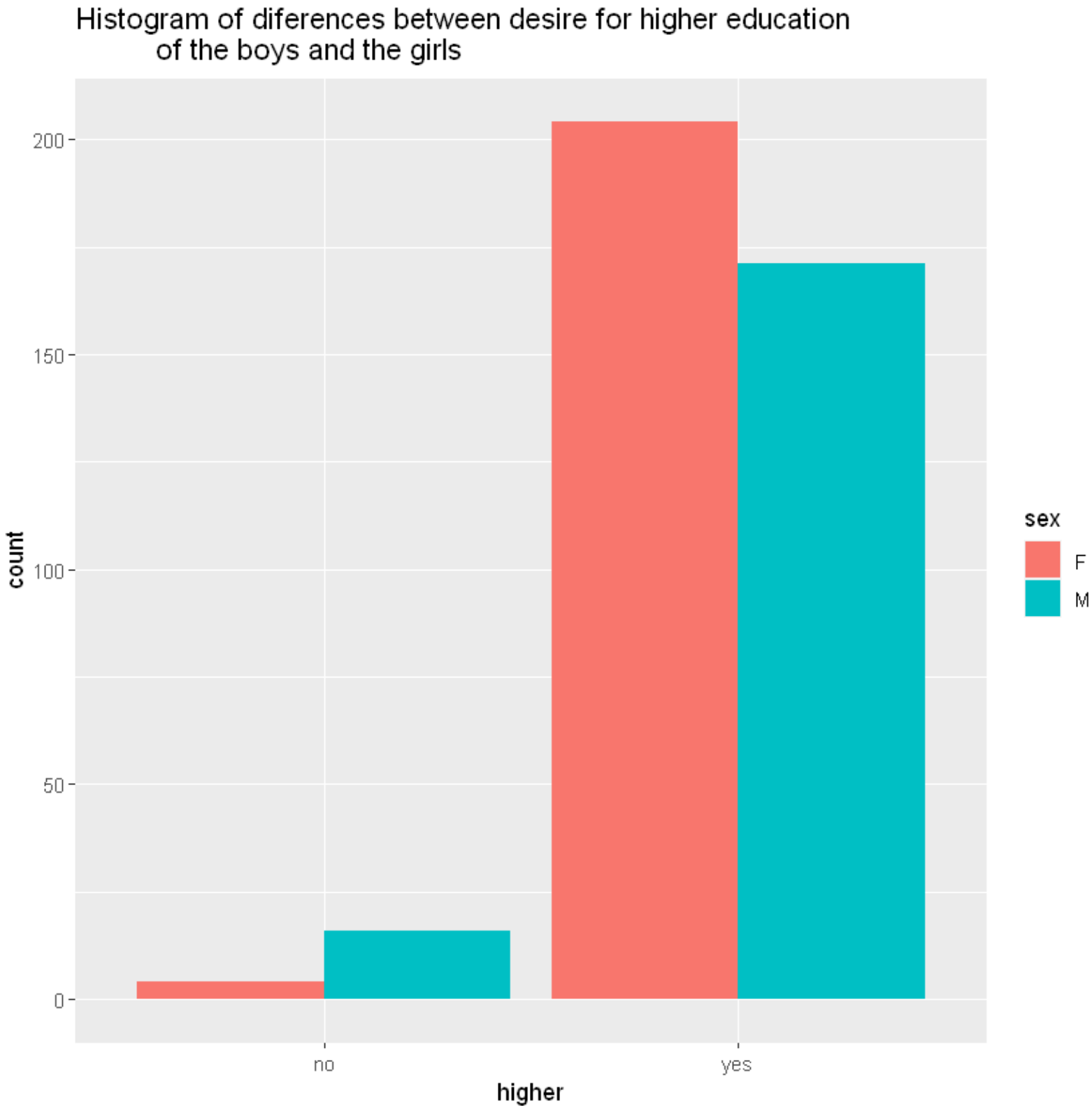
P-value =0.02365 što je manje od 0.05 i implicira da odbacujemo nultu hipotezu Ho koja tvrdi da su ove dve varijable nezavisne.

Stoga možemo reći da postoji zavisnost izmedju frekventnossti padanja matematike i romantičnog statusa(U vezi/Nije u vezi). Ne bih se dalje usudila da tumačim podatke jer grupa ljudi koja se razlikuje prema romantičnom statusu nije usklađena brojčano. Mnogo je više onih koji nisu u vezi.

Istraživačko pitanje:

Da li postoji veza između pola i daljeg nastavka obrazovanja?

```
In [82]: ggplot(data=sm, aes(x=higher, fill=sex))+
geom_bar(stat="count",
position="dodge",
color="NA")+
ggtitle("Histogram of differences between desire for higher education\
of the boys and the girls ")
```



```
In [83]: table(sm$higher, sm$sex)
chisq.test(table(sm$higher, sm$sex))
```

```
      F      M
no      4     16
yes    204    171

      Pearson's Chi-squared test with Yates' continuity correction

data:  table(sm$higher, sm$sex)
X-squared = 7.6859, df = 1, p-value = 0.005565
```

Da li postoji veza između pola i daljeg nastavka obrazovanja?

Izgleda da veza postoji te da možemo odbaciti Ho i potvrditi H1 - alternativnu hipotezu prema kojoj postoji razlika između polova kada je u pitanju želja za visokim obrazovanjem.

Na osnovu Bar charta vidimo da je u uvom uzorku i vremenskom trenutku rezultat pokazao da više žena nego muškaraca planira da nastavi obrazovanje, a da više muškaraca planira da ne nastavi obrazovanje i to čak 4 puta više muškaraca nego žena.

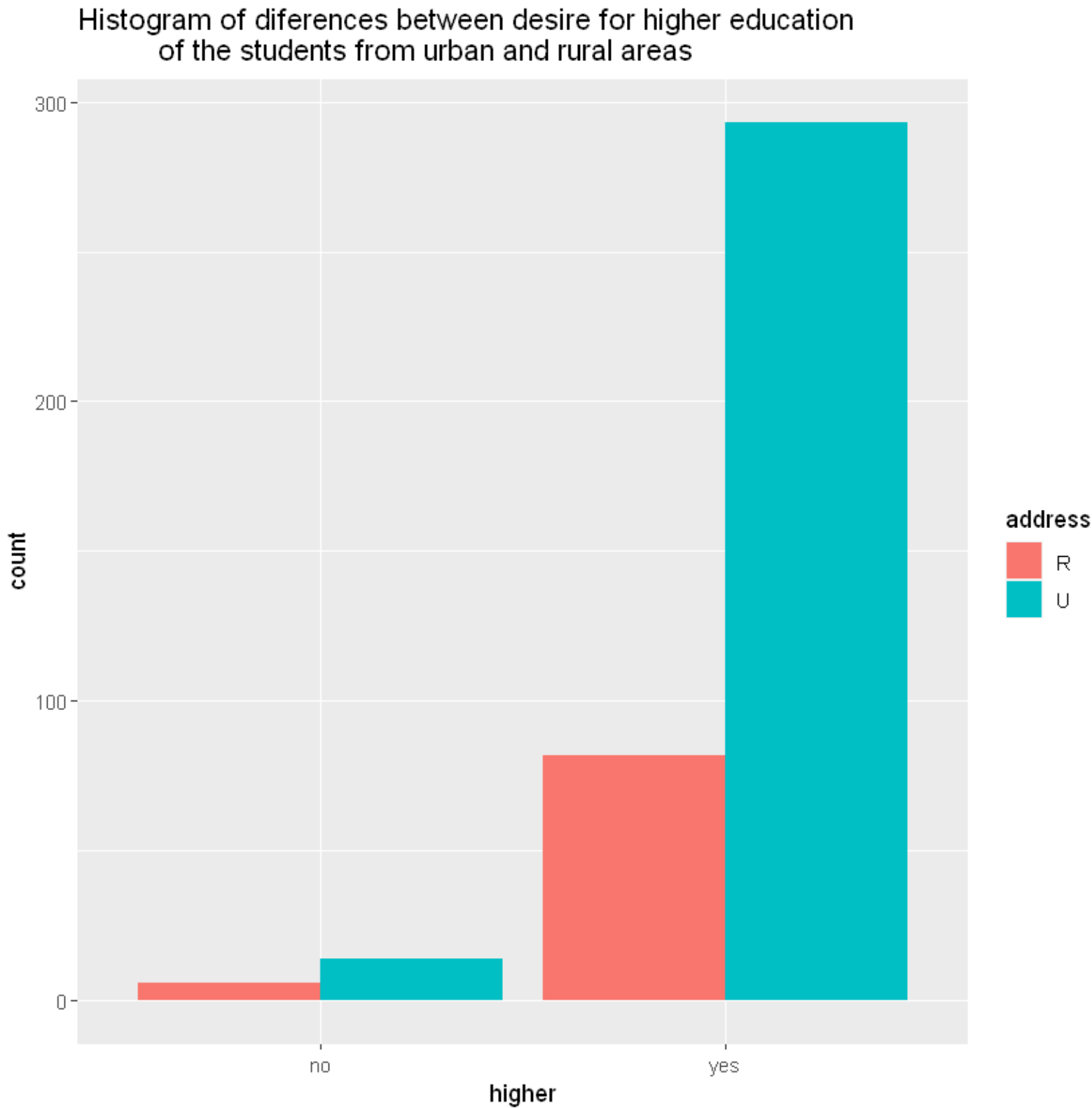
Odnos muškaraca i žena u uzorku je dovoljno usklađen F=208, M=187.

	F	M
no	4	16
yes	204	171

Istraživačko pitanje:

Da li postoji razlika između dece sa sela(R) i dece iz grada(U) kad je u pitanju dalji nastavak obrazovanja?


```
In [86]: ggplot(data=sm, aes(x=higher, fill=address))+
geom_bar(stat="count",
position="dodge",
color="NA")+
ggtitle("Histogram of differences between desire for higher education\
of the students from urban and rural areas ")
```



```
In [84]: table(sm$higher,sm$address)
chisq.test(table(sm$higher,sm$adres))
```

```
      R  U
no    6 14
yes   82 293

Warning message in chisq.test(table(sm$higher, sm$adres)):
"Chi-squared approximation may be incorrect"

Pearson's Chi-squared test with Yates' continuity correction

data:  table(sm$higher, sm$adres)
X-squared = 0.33171, df = 1, p-value = 0.5647
```

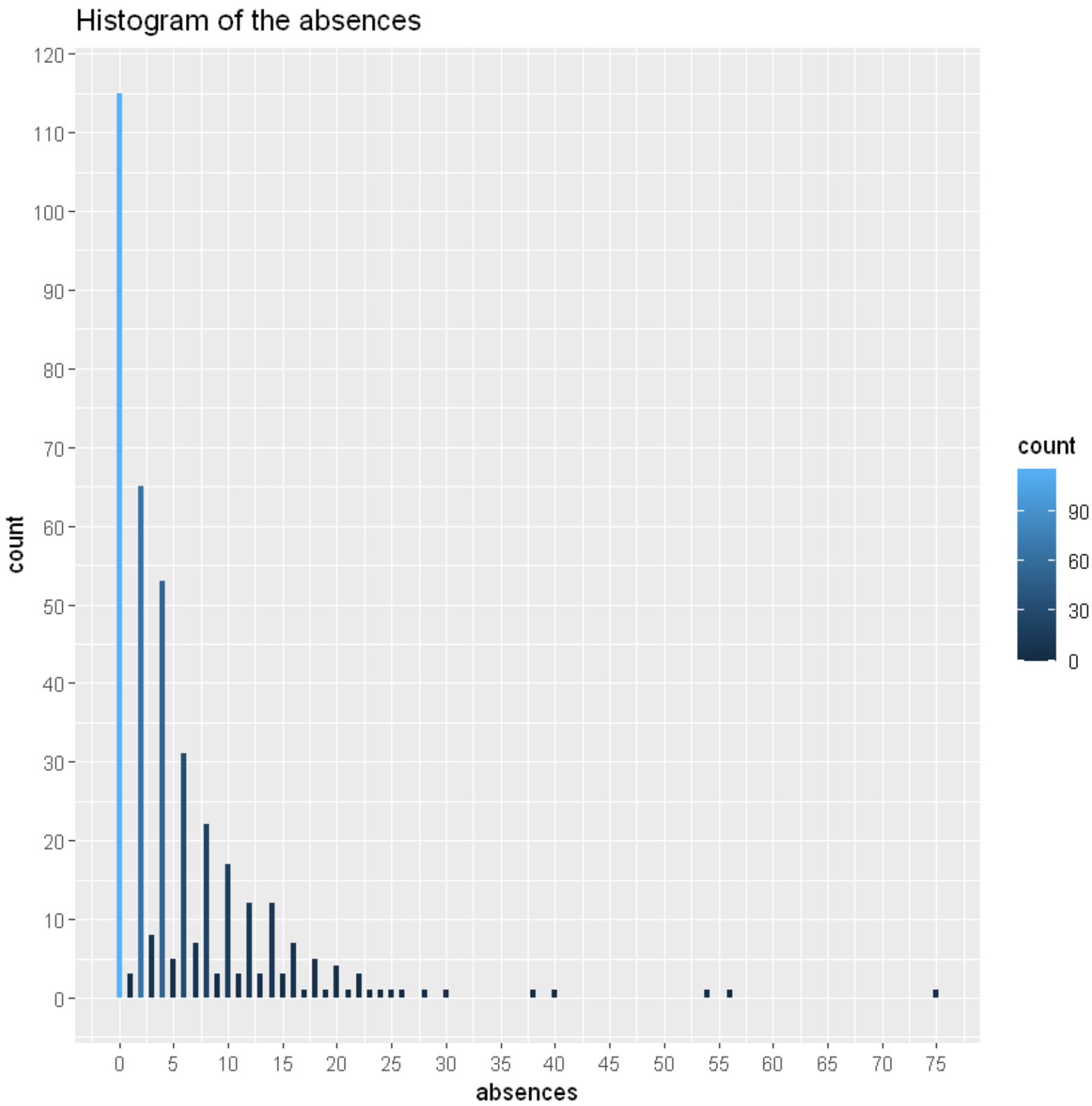
Da li postoji razlika između dece sa sela(R) i dece iz grada(U) kad je u pitanju dalji nastavak obrazovanja?

Nema statistički značajne razlike, što sam negde lično i očekivala, ali ne može se nešto dublje o ovom govoriti jer u ovom uzorku odnos dece sa sela i iz grada nije usklađen.

Istraživačka pitanje:

- Da li postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola u toku radne nedelje?
- Da li postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola tokom vikenda?

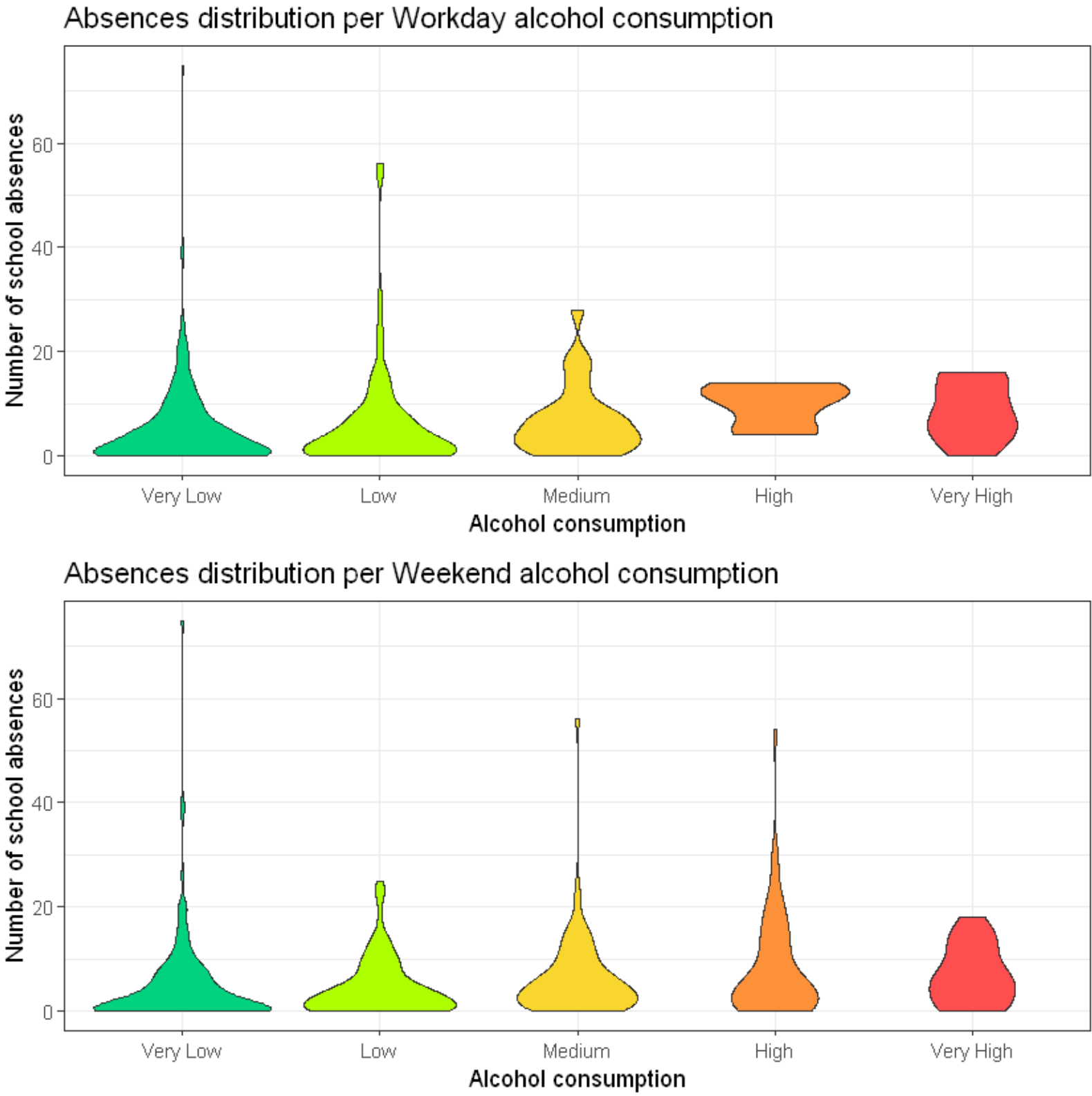
```
In [87]: ggplot(sm, aes(x=absences)) +
geom_histogram(binwidth = 0.5, aes(fill = ..count..))+
scale_x_continuous(breaks = seq(0,80,5))+
scale_y_continuous(breaks = seq(0,120,10))+
ggtitle("Histogram of the absences")
```



```
In [88]: sm$Dalc <- as.factor(sm$Dalc)
sm$Dalc <- mapvalues(sm$Dalc,
                     from = 1:5,
                     to = c("Very Low", "Low", "Medium", "High", "Very High"))

sm$Walc <- as.factor(sm$Walc)
sm$Walc <- mapvalues(sm$Walc,
                     from = 1:5,
                     to = c("Very Low", "Low", "Medium", "High", "Very High"))
```

```
In [89]: abs<-ggplot(sm, aes(x=Dalc, y=absences, fill=Dalc))+
  geom_violin()+
  scale_fill_manual(values = waffle.col)+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  ggtitle("Absences distribution per Workday alcohol consumption")+
  xlab("Alcohol consumption")+
  ylab("Number of school absences")
absw<-ggplot(sm, aes(x=Walc, y=absences, fill=Walc))+
  geom_violin()+
  scale_fill_manual(values = waffle.col)+
  theme_bw()+
  theme(legend.position="none")+
  ggtitle("Absences distribution per Weekend alcohol consumption")+
  xlab("Alcohol consumption")+
  ylab("Number of school absences")
grid.arrange(abs,absw, nrow=2)
```


In [90]:

```
table(sm$absences,sm$Walc)
table(sm$absences,sm$Dalc)
kruskal.test(sm$absences~sm$Walc)
kruskal.test(sm$absences~sm$Dalc)
```

	Very Low	Low	Medium	High	Very High
0	58	26	14	11	6
1	2	0	1	0	0
2	26	17	14	7	1
3	0	3	2	2	1
4	18	11	12	8	4
5	0	3	2	0	0
6	11	4	8	4	4
7	3	1	3	0	0
8	9	4	4	2	3
9	2	1	0	0	0
10	5	5	5	1	1
11	0	0	1	1	1
12	4	3	3	1	1
13	0	0	0	2	1
14	2	3	4	1	2
15	1	0	1	1	0
16	2	0	1	2	2
17	0	0	1	0	0
18	1	1	1	1	1
19	0	0	0	1	0
20	3	0	0	1	0
21	0	0	1	0	0
22	0	1	0	2	0
23	0	1	0	0	0
24	0	0	1	0	0
25	0	1	0	0	0
26	1	0	0	0	0
28	0	0	0	1	0
30	0	0	0	1	0
38	1	0	0	0	0
40	1	0	0	0	0
54	0	0	0	1	0
56	0	0	1	0	0
75	1	0	0	0	0

	Very Low	Low	Medium	High	Very High
0	86	24	4	0	1
1	2	1	0	0	0
2	50	12	3	0	0
3	1	4	3	0	0
4	41	6	2	2	2
5	2	2	1	0	0
6	22	4	3	1	1
7	4	3	0	0	0
8	12	5	4	0	1
9	3	0	0	0	0
10	12	2	1	1	1
11	2	0	0	1	0
12	9	2	0	1	0
13	0	1	1	1	0
14	8	1	0	2	1
15	1	1	1	0	0
16	4	1	0	0	2
17	0	1	0	0	0
18	4	0	1	0	0
19	0	0	1	0	0
20	4	0	0	0	0
21	1	0	0	0	0
22	2	1	0	0	0
23	1	0	0	0	0
24	0	1	0	0	0
25	1	0	0	0	0
26	1	0	0	0	0
28	0	0	1	0	0
30	0	1	0	0	0
38	1	0	0	0	0
40	1	0	0	0	0
54	0	1	0	0	0
56	0	1	0	0	0
75	1	0	0	0	0

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sm\$absences by sm\$Walc
Kruskal-Wallis chi-squared = 18.263, df = 4, p-value = 0.001096

Kruskal-Wallis rank sum test

data: sm\$absences by sm\$Dalc
Kruskal-Wallis chi-squared = 16.446, df = 4, p-value = 0.002475

- Ho Da li postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola u toku radne nedelje?
- H1 Da li postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola tokom vikenda?

Koristila sam Kruskal Wallis test jer odsustva studenata ni približno nemaju normalno raspodelu te je ovaj neparametarski test, pri tome imam jednu kontinualnu varijablu broj odsustava i jednu kategorijalnu varijablu, nivo potrošnje alkohola vikendom/radnim danima.

```
Kruskal-Wallis Test Oneway ANOVA by ranks
```

kruskal.test(y~a)

```
gde je y numerička vrednsot
i a je faktor
```

Za vikend vrenost je:

p-value = 0.001096

Odbacujemo Ho

Što znači da postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola tokom vikenda

Za radne dane vrednost je:

p-value= 0.002475

Odbacujemo Ho

Što znači da postoji razlika u broju odsustava iz škole u zavisnosti od nivoa potrošnje alkohola u toku radne nedelje

Ovo takođe lepo možemo uočiti kroz priloženu vizuelizaciju. Lepo vidimo na violin plot-u kako je za one koji imaju nizak nivo potrošnje alkohola raspodela vrlo široka pri dnu i izraženo se sužava, dok se raspodela za one koje imaju vrlo visok nivo potrošnje alkohola ne sužava već ostaje izraženo zadebljana .

S tim da nema slučajeva sa veoma visokim brojem odsustava među onima koji imaju visok nivo kozumacije alkohola

Korelacija između broja neuspeha u prošlosti i konačne ocene iz matematike/portugalskog ?

In [94]:

```
cor.test(sm$failures,
        sm$G3,
        method = "spearman")

cor.test(sp$failures,
        sp$G3,
        method = "spearman")
```

```
Warning message in cor.test.default(sm$failures, sm$G3, method = "spearman"):
"Cannot compute exact p-value with ties"
```

```

Spearman's rank correlation rho

data:  sm$failures and sm$G3
S = 13981916, p-value = 1.282e-13
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
-0.3612235

Warning message in cor.test.default(sp$failures, sp$G3, method = "spearman"):
"Cannot compute exact p-value with ties"
```

```

Spearman's rank correlation rho

data:  sp$failures and sp$G3
S = 65987006, p-value < 2.2e-16
alternative hypothesis: true rho is not equal to 0
sample estimates:
rho
-0.4483603
```

- Ho - Ne postoji veza između, broja neuspeha u prošlosti i krajnje ocene iz matematike.
- H1 - Postoji veza između, broja neuspeha u prošlosti i krajnje ocene iz matematike.

Možemo primetiti da postoji umerena negativna linearna veza između, broja neuspeha u prošlosti i krajnje ocene iz matematike.

U suštini što je broj neuspeha u prošlosti veći to je ocena niža i obrnuto.

Ne možemo ništa da govorimo o uzročno-posledičnoj vezi, možemo reći da veza postoji.

vrednost za p-value = 1.282e-13, govori o značajnosti

a rho = -0.3612235 da postoji umerena negativna linearna veza

U slučaju krajnje ocene iz portugalskog

- Ho - Ne postoji veza između, broja neuspeha u prošlosti i krajnje ocene iz portugalskog.
- H1 - Postoji veza između, broja neuspeha u prošlosti i krajnje ocene iz portugalskog.

p-value < 2.2e-16 govori o značajnosti

rho -0.4483603 takođe pokazuje umerenu negativnu linearnu vezu (za nijansu viša vrednost testa)

Ne možemo ništa da govorimo o uzročno-posledičnoj vezi, možemo reći da veza postoji.